

Miejski Ośrodek
Pomocy Rodzinie
w Szczecinie

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Szczecinie
za rok 2019**

– Szczecin 2020 –

Spis treści

WSTĘP.....	3
1. ZADANIA I ICH REALIZACJA	5
1.1. Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	6
1.1.1. Świadczenia pieniężne	16
1.1.2. Świadczenia niepieniężne.....	22
1.1.2. Pozostałe zadania	33
1.2. Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	71
1.2.1. Wsparcie rodziny.....	71
1.2.2. Piecza zastępcza	80
1.3. Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.....	100
1.3.A Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	100
1.3.B Obsługa komunikacyjna osób niepełnosprawnych.....	101
1.3.C Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego.....	103
1.3.D „Aktywny Samorząd”.....	104
1.4. Obsługa zadań	106
1.5. Zatrudnienie	116
2. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW	121
2.1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.....	121
2.2. Program korekcyjno-edukacyjny z osobami stosującymi przemoc	128
2.3. Dzienny Dom „Senior+”	131
2.4. „Senior Klub”.....	134
2.5. Drugie Porozumienie Programowe dla Szczecina	138
2.6. „Przycisk życia”.....	139
2.7. „Aktywna integracja w Szczecinie”.....	140
2.8. „Kreator bezpieczeństwa”.....	148
2.9. "Samodzielni - kompleksowy system wsparcia dziecka i rodziny w Szczecinie".....	154
2.10. "Cztery kąty na Trzeci Wiek",.....	154
2.11. Program "Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej".....	155
2.12. Program osłonowy "Wspieranie jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie"	155
2.13. Program "Opieka Wytchnieniowa - edycja 2019".....	155
3. ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY.....	156
4. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH AKTÓW PRAWNYCH.....	158
5. WYKAZ TABEL	163
6. WYKAZ RYSUNKÓW	165

WSTĘP

Kierując się art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej opracowano dokument przedstawiający działania realizowane w 2019 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

W niniejszym raporcie dane dla priorytetowych obszarów działalności MOPR przedstawiono na tle ogólnej liczby ludności miasta oraz w odniesieniu do danych za 2019 rok.

Takie zestawienie daje możliwość dokonania szybkiej analizy ilościowej i jakościowej oraz rzetelnej oceny zachodzących zjawisk wśród osób korzystających z różnych form pomocy.

Sprawozdanie zawiera informacje o działaniach realizowanych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Dostrzegalnym jest fakt, iż realizacja finansowa wybranych świadczeń z pomocy społecznej w 2019 roku uległa zmniejszeniu w stosunku do roku poprzedniego. Zjawisko to wskazuje na wnikliwą ocenę przez pracowników socjalnych MOPR sytuacji finansowej, zdrowotnej, socjalnej i bytowej klientów oraz właściwą interpretację przepisów obowiązującego w tym zakresie prawa, a ponadto obrazuje zmniejszający się zakres ubóstwa.

Przyczyn spadku klientów korzystających z pomocy finansowej MOPR należy upatrywać w następujących działaniach **ośrodka**:

- 1) zaangażowaniu oraz indywidualnym podejściu pracowników MOPR do poszczególnych grup osób korzystających z pomocy z uwzględnienie rzetelnej diagnozy potrzeb i zasobów osób i rodzin;
- 2) rosnącej liczbie podpisywanych kontraktów socjalnych;
- 3) kontynuowania zadań aktywizujących realizowanych przez asystentów rodziny;
- 4) realizacji przez MOPR programów finansowanych ze środków UE aktywizujących osoby bezrobotne i niezaradne życiowo do podjęcia zatrudnienia.

Na kondycję szczecińskich rodzin korzystających z pomocy społecznej i na skalę korzystających istotny wpływ w 2019 r. miały także zmiany w zakresie możliwości korzystania z urlopu wychowawczego oraz możliwość uzyskania świadczenia rodzicielskiego przez osoby niepracujące. Wymierną pomocą materialną dla rodzin z dziećmi oraz rodzin zastępczych od kwietnia 2016 r. stał się program 500+ realizowany ze środków z budżetu państwa.

Jednakże obserwując spadek liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych można również zaobserwować stale utrzymujący się wysoki poziom a nawet wzrost zapotrzebowania na usługi niepieniężne, często o skomplikowanym, złożonym charakterze w postaci usług opiekuńczych oraz specjalistycznej pomocy psychologicznej.

Wysoko utrzymuje się pułap zgłoszeń przemocy w rodzinie, zapotrzebowania i sądowego zobowiązania dla asystentury rodzin, pieczy zastępczej szczególnie specjalistycznej, pomocy terapeutycznej dla dzieci i młodzieży, a także wzrasta liczba zgłoszeń dotyczących zaburzeń psychicznych, depresji, poczucia osamotnienia i bezradności także u osób starszych.

Reasumując należy stwierdzić, że prowadzenie ustawicznej i konsekwentnej pracy z klientami MOPR, stawianie im wymagań dostosowanych do ich indywidualnych możliwości, warunkowanie rodzaju i wysokości wsparcia stopniem zaangażowania klientów i wykorzystywanie zmieniających się uregulowań prawnych w zakresie polityki społecznej przynosi wymierne rezultaty. Nie ulega wątpliwości, że jest jeszcze wiele obszarów wyťažonej pracy, w tym socjalnej, jednak realizacja i uzyskanie oczekiwanych efektów wymaga wzmocnienia kadrowego, finansowego i technicznego. Zasoby kadrowe w stosunku do wielkości i różnorodności zadań są zbyt małe, a wynagrodzenie choć wzrastające wciąż mało konkurencyjne dla utrzymania stałej kadry.

1. ZADANIA I ICH REALIZACJA

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, jest samodzielną jednostką organizacyjną pomocy społecznej działającą w formie jednostki budżetowej, jest jednostką organizacyjną systemu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Realizuje zadania gminy jak i zadania powiatu, wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 3) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w szczególności należy:

- 1) zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- 2) udzielanie wsparcia osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych;
- 3) organizowanie i udzielanie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym;
- 4) świadczenie usług w zakresie pracy socjalnej, asystentury rodziny i poradnictwa specjalistycznego;
- 5) inicjowanie i wspieranie działań umożliwiających integrację środowiska lokalnego w zakresie pomocy społecznej;
- 6) tworzenie systemowych rozwiązań w zakresie pomocy rodzinie w tym:
 - a) wsparcia dla rodzin biologicznych;
 - b) wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej;
 - c) wsparcia osób usamodzielnianych;
- 7) tworzenie warunków umożliwiających działania aktywizujące osoby bezrobotne, bezdomne i usamodzielniane celem uzyskania przez nie niezależności i samodzielności finansowej oraz zabezpieczenia życiowych potrzeb ich rodzin;
- 8) tworzenie systemowych rozwiązań w zakresie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
- 9) prowadzenie działań mających na celu podnoszenie standardów świadczonych przez Ośrodek usług, w szczególności umożliwiających pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Realizując zadania w 2019 r.:

- wystawiono **63 586** decyzji administracyjnych;
- wydano **265** postanowień;
- rozpatrzono **25** skarg;
- wydano **3739** zaświadczeń;
- sporządzono **429** zawiadomień, o przekazaniu sprawy według właściwości do innej gminy;
- odnotowano **81 532** pozycji korespondencji.

1.1. Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Organizują ją organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie na zasadach partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz z osobami fizycznymi i prawnymi.

Polega w szczególności na:

- 1) pracy socjalnej;
- 2) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
- 3) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 4) realizacji zadań wynikających z rozszerzonych potrzeb społecznych;
- 5) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy, w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dzieli zadania na:

1. Zadania gminy:

- a) **zadania zlecone** – na realizację i obsługę tych zadań środki finansowe zapewnia budżet państwa:
 - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
 - prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w stosunku do których istnieje domniemanie, że są ofiarami handlu ludźmi, lub na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczeń zezwalających na pobyt czasowy ze względu na handel ludźmi;
 - wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki;
- b) **zadania własne:**
 - o charakterze obowiązkowym:
 - opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
 - sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej;

- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych – na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe zapewnia budżet państwa;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych – na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe częściowo zapewnia budżet państwa;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych – realizacja i obsługa tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego - realizacja tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania - realizacja tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- dożywianie dzieci – realizacja tego zadania częściowo jest pokrywana z budżetu państwa, a częściowo z budżetu gminy;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym - realizacja tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w tym domu;
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - na realizację tego zadania środki finansowe zapewnia budżet państwa.

2. Zadania powiatu:

a) zadania zlecone:

- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacenie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe zapewnia budżet państwa;

- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
 - udzielenie cudzoziemcom przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w stosunku do których istnieje domniemanie, że są ofiarami handlu ludźmi, lub na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi pomocy w zakresie interwencji kryzysowej;
- b) zadania własne:
- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
 - prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
 - przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze - na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe pochodzą z budżetu powiatu;
 - pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
 - pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
 - prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej;
 - udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
 - szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej na terenie powiatu;
 - podejmowanie innych zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
 - sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
 - sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zadania gminy realizują:

- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Północ;
- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Prawobrzeże;
- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Śródmieście;
- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Zachód;
- Dział Pomocy Osobom Bezdomnym;
- Dział Instytucji Pomocy Społecznej - również zadania powiatu,

przy współpracy z innymi Działami MOPR, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi.

Z kolei zadania powiatu realizują:

- Dział Pieczy Zastępczej;
- Dział Instytucji Pomocy Społecznej;
- Dział Interwencji Kryzysowej;
- Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym,

przy współpracy z innymi Działami MOPR, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt stały;
 - zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
 - zezwolenia na pobyt czasowy w związku z uzyskaniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany;
 - cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- 3) obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc udzielana jest w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc z wyjątkiem pracy socjalnej i sprawieniem pogrzebu udzielana jest na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2019 r.:

- przeprowadzili **26 923** rodzinnych wywiadów środowiskowych celem udzielenia pomocy;

- przeprowadzili **391** wywiadów środowiskowych dla Szczecińskiego Centrum Świadczeń.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2017 r. liczba mieszkańców Szczecina wyniosła **402 465** osób. Biorąc pod uwagę liczbę osób w rodzinach korzystających z pomocy, wsparcia i różnego rodzaju działań (16 390), to 4,07% mieszkańców Szczecina jest objętych pomocą MOPR, mniej od roku 2018 o 0,42%.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin, którym udzielono pomocy w 2018 i w 2019 r. z podziałem na występujące problemy.

Tabela Nr 1 Liczba rodzin i osób występujących w tych rodzinach korzystających w 2018 r. i 2019 r. z pomocy MOPR w Szczecinie z podziałem na występujące problemy oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina

POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		ROK 2018				ROK 2019			
		LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina	LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina
1		2	3	4	5	6	7	8	9
OGÓŁEM¹		10 788	170 273¹	18 104	403 883³	10 160	170 273	16 390	402 465²
UBÓSTWO		3 801	2,23%	5 364	1,33%	3313	1,95%	4435	1,11%
SIEROCTWO		2	0,00%	6	0,00%	5	0,00%	13	0,00%
BEZDOMNOŚĆ		876	0,51%	939	0,23%	864	0,51%	910	0,23%
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA		295	0,17%	1 161	0,29%	248	0,15%	984	0,24%
w tym	wielodzietność	89	0,05%	511	0,13%	83	0,05%	489	0,12%
BEZROBOCIE		2492	1,46%	4 197	1,04%	2025	1,19%	3210	0,80%
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ		2964	1,74%	3 772	0,93%	2870	1,69%	3570	0,89%
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA		3 781	2,22%	4 749	1,18%	3924	2,30%	4793	1,19%
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO - ogółem		677	0,40%	1 797	0,44%	584	0,34%	1553	0,39%
w tym	rodziny niepełne	379	0,22%	1 027	0,25%	311	0,18%	851	0,21%
	rodziny wielodzietne	58	0,03%	318	0,08%	57	0,03%	321	0,08%
PRZEMOC W RODZINIE		35	0,02%	82	0,02%	19	0,01%	40	0,01%
NIEBIESKIE KARTY – grupy robocze		2 658	1,56%	4 444	1,10%	2 498	1,47%	4 085	1,02%
INTERWENCJA KRYZYSOWA		x	x	1 596	0,40%	x	x	1 398	0,35%
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI		2	0,00%	6	0,00%	21	0,01%	32	0,008%
ALKOHOLIZM		284	0,17%	313	0,08%	252	0,15%	291	0,07%

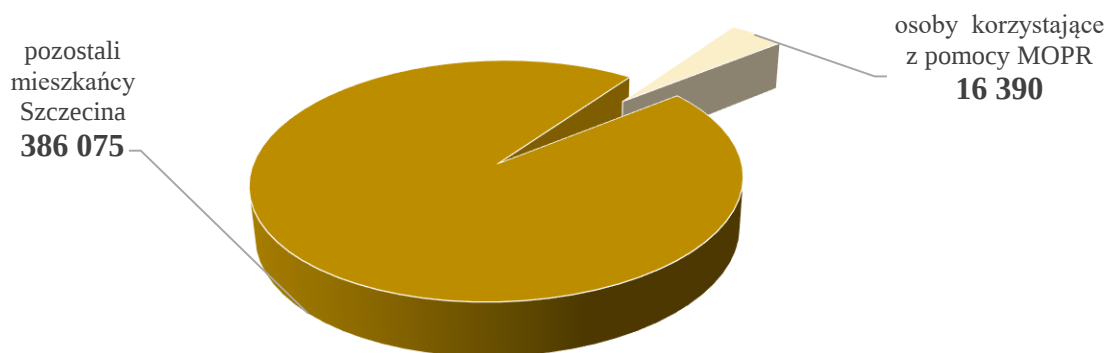
¹ Wiersze 2 do 21 nie sumują się

² Liczba ludności – luty 2020 r

NARKOMANIA	16	49	0,03%	61	0,02%	36	0,02%	42	0,01%
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	17	153	0,09%	202	0,05%	135	0,08%	172	0,04%
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	18	4	0,00%	16	0,00%	2	0,00%	14	0,00%
ZDARZENIE LOSOWE	19	103	0,06%	184	0,05%	48	0,03%	94	0,02%
SYTUACJA KRYZYSOWA	20	56	0,03%	87	0,02%	37	0,02%	58	0,01%
KŁĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	21	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Zauważalny jest znaczny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Rysunek Nr 1 Odsetek mieszkańców Szczecina korzystających z pomocy MOPR w stosunku do wszystkich mieszkańców Szczecina w 2019 r.

Strukturę rodzin objętych pomocą przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 2 Struktura rodzin i osób korzystających w 2018 r. i w 2019 r. z pomocy MOPR w Szczecinie oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina

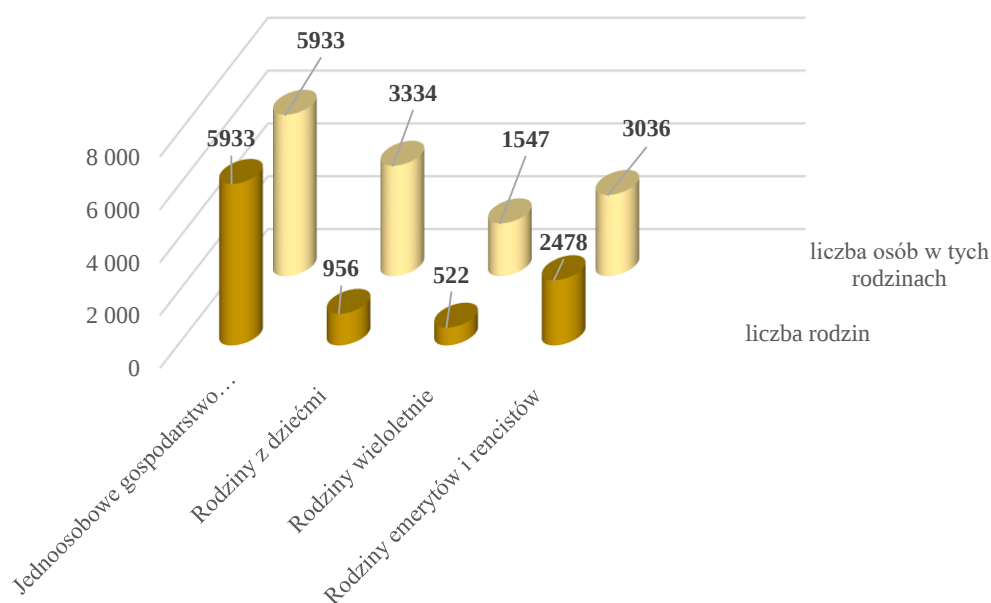
WYSZCZEGÓLNIENIE		ROK 2018				ROK 2019				
		LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina	LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	
RODZINY OGÓŁEM ³		1	8 130	170 273	12 064	403 883	7 662	170 273	10 907	402 465 ⁴
JEDNOOSOBOWE GOSPODARSTWA DOMOWE		2	6 112	3,59%	6 112	1,51%	5 933	3,49%	5 933	1,47%
RODZINY Z DZIEĆMI ogółem		3	1 196	0,70%	4 181	1,04%	957	0,56%	3 334	0,83%
o liczbie dzieci	1	4	547	0,32%	1 374	0,34%	432	0,25%	1 057	0,26%
	2	5	372	0,22%	1 317	0,33%	305	0,18%	1 075	0,27%
	3	6	167	0,10%	784	0,19%	125	0,07%	585	0,15%
	4	7	70	0,04%	404	0,10%	63	0,04%	361	0,09%
	5	8	27	0,02%	187	0,05%	16	0,01%	112	0,03%
	6	9	7	0,00%	55	0,01%	10	0,01%	83	0,02%
	7 i więcej	10	6	0,00%	60	0,01%	6	0,00%	61	0,02%
RODZINY NIEPEŁNE		11	672	0,39%	1 999	0,49%	522	0,31%	1 547	0,38%
o liczbie dzieci	1	12	344	0,20%	756	0,19%	259	0,15%	546	0,14%
	2	13	209	0,12%	667	0,17%	169	0,10%	537	0,13%
	3	14	77	0,05%	329	0,08%	57	0,03%	246	0,06%
	4 i więcej	15	42	0,02%	247	0,06%	37	0,02%	218	0,05%
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW		16	2 469	1,45%	3 077	0,76%	2 478	1,46%	3 036	0,75%
o liczbie osób	1	17	1 985	1,17%	1 985	0,49%	2 020	1,19%	2 020	0,5%
	2	18	400	0,23%	800	0,20%	392	0,23%	784	0,19%
	3	19	55	0,03%	165	0,04%	42	0,02%	126	0,03%
	4 i więcej	20	29	0,02%	127	0,03%	24	0,01%	106	0,03%

³ Wiersze 2 do 20 nie sumują się

⁴ Liczba ludności - luty 2020 r.

Widoczny jest spadek rodzin z dziećmi i rodzin niepełnych. Nieznacznie wzrosła natomiast liczba rodzin emerytów i rencistów oraz rodzin wielodzietnych z dziećmi w liczbie 6 i więcej. Powodem spadku liczby rodzin z dziećmi korzystających z pomocy MOPR upatruje się w pracy socjalnej, mającej na celu aktywizację rodziców, jak również w realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. pomoc państwa w wychowywaniu dzieci.

Rysunek Nr 2 Struktura rodzin i liczba osób w tych rodzinach korzystających z pomocy MOPR w Szczecinie w 2019 r.

Najwięcej osób korzystających z pomocy MOPR w Szczecinie to osoby samotne, prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe, oraz emeryci i renciści.

Zmiany organizacyjne

A. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej i innych osób usamodzielnianych

Od 1 stycznia 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie prowadzi mieszkania chronione – treningowe przeznaczone dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej i innych usamodzielnianych w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej. Łącznie funkcjonuje 6 mieszkań chronionych - treningowych, w których usamodzielniani mają możliwość zamieszkiwania w pokojach jednoosobowych, w sumie jest 31 miejsc.

Z ramienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie zostały zatrudnione 3 osoby na stanowiska Konsultantów Mieszkań Chronionych – Treningowych. Każdy Konsultant prowadzi 2 mieszkania chronione – treningowe. Osoby te na co dzień wspierają usamodzielnianych w codziennym funkcjonowaniu poprzez :

- pomoc w nabywaniu umiejętności radzenia sobie w codziennych obowiązkach, rozwijaniu samodzielności,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- motywowanie młodzieży do systematycznego uczęszczania na zajęcia szkolne, a także do podejmowania aktywności zawodowej,
- pomoc w kwestiach związanych ze zdrowiem, informowanie młodzieży o dostępnych formach opieki zdrowotnej i poradnictwa specjalistycznego
- wsparcie w pełnieniu prawidłowych ról społecznych w tym wsparcie młodych matek w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich
- prowadzenie gospodarstwa domowego.

B. Standaryzacja usług dla osób bezdomnych

W celu dostosowania działań na rzecz osób bezdomnych do wymagań standardów opisanych w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni wspólnie z Wydziałem Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin ustalono liczbę miejsc w schroniskach i noclegowniach funkcjonujących na terenie Szczecina na 2019 r.

W 2019 r. Dział Pomocy Osobom Bezdomnym wystawia decyzje administracyjne w zakresie schronienia.

Tabela Nr 3 Wykaz schronisk i noclegowni funkcjonujących na terenie Szczecina, liczba miejsc w okresie letnim i zimowym od 2019 r.

Rodzaj placówki	Liczba miejsc	
	lato	zima
SCHRONISKA		
Schroniska prowadzone przez Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej: Schronisko dla mężczyzn ul. Nehringa 14 Schronisko dla mężczyzn ul. Strzałowska 24 Schronisko dla kobiet oraz matek z dziećmi ul. Piaseczna 4	151	169
Schronisko prowadzone przez Stowarzyszenie „Feniks” Schronisko dla mężczyzn i kobiet ul. Zamknięta 5	80	80
Schronisko prowadzone przez Stowarzyszenie „Złoty Wiek” Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi ul. Hryniewieckiego 9	105	105
Ogółem	336	354
NOCLEGOWNIE		
Noclegownia prowadzona przez Stowarzyszenie „Feniks” ul. Zamknięta 5 Noclegownia dla kobiet i mężczyzn	10	55
Noclegownia prowadzona przez Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Tczewska 32 Noclegownia dla mężczyzn	55	55
Ogółem	65	110
OGRZEWALNIA		
Szczecińskie Centrum Profilaktyki Uzależnień ul. Dąbrowskiego 24	od 1.X do 30.IV	
Ogółem	17	

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ

1.1.1. Świadczenia pieniężne

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód netto nie przekracza:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 701 zł, zwane „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 528 zł na osobę, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów korzystania z pomocy, określonego w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

1.1.1.A. Zasiłek stały

Świadczenie to jest skierowane bezpośrednio do osoby, na którą jest wystawiona decyzja administracyjna.

Przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeśli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 645 zł.

Minimalna kwota zasiłku stałego wynosi 30 zł.

Tabela Nr 4 Liczba osób, którym w 2018 r. i w 2019 r. **przyznano pomoc** w formie zasiłku stałego, liczba świadczeń, kwota świadczeń

ZASIŁEK STAŁY ⁵		ROK 2018			ROK 2019			
		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	
0		1	2	3	4	5	6	
OGÓŁEM		1	2 486	24 930	13 224 488	2 357	23 888	13 453 141
w tym przyznane dla osoby	samotnie gospodarującej	2	2 300	23 154	12 668 588	2 211	22 427	12 985 720
	pozostającej w rodzinie	3	200	1 776	555 900	167	1 461	467 241

⁵ Kolumna 1 i 4 wiersze 2 i 3 nie sumują się

Średnio jeden zasiłek stały w 2019 r. wyniósł:

- dla osoby samotnie gospodarującej – **579,02 zł**;
- dla osoby w rodzinie **319,81 zł**.

Średnio jedna osoba w ciągu roku miała przyznany zasiłek stały na **10,1 miesięcy**.

Rysunek Nr 3 Osoby korzystające z pomocy w formie zasiłku stałego w 2019 r.

1.1.1.B. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
 - rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny,
- w szczególności ze względu na:
- długotrwałą chorobę;
 - niepełnosprawność;
 - bezrobocie;
 - możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 701 zł miesięcznie;
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

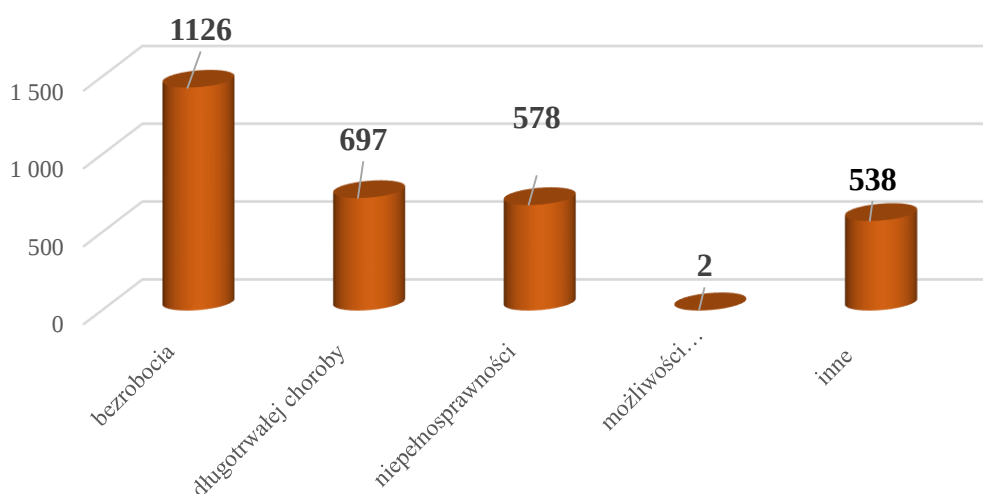
Minimalna kwota zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Przyznaną pomoc w formie zasiłku okresowego, z podziałem na liczbę świadczeń, kwotę, liczbę rodzin i liczbę osób w tych rodzinach obrazuje poniższa tabela.

Tabela Nr 5 Liczba osób, którym w 2018 r. i w 2019 r. **przyznano pomoc** w formie zasiłku okresowego, liczba świadczeń i kwota świadczeń

ZASIŁEK OKRESOWY		ROK 2018			ROK 2019			
		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł.	
0		1	2	3	4	5	6	
OGÓŁEM ⁶		1	2 824	16 963	4 324468	2 422	14 511	3 864 724
w tym z powodu	bezrobocia	2	1 432	7 312	2 379 880	1 126	5461	1 859 208
	długotrwałej choroby	3	722	3141	863 152	697	3037	897 040
	niepełnosprawności	4	677	4 412	444 124	578	3955	435 031
	możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	5	2	11	3 487	2	4	435
	inne	6	575	2 087	633 825	538	2 054	673 010

Rysunek Nr 4 Powody korzystania z pomocy w formie zasiłku okresowego w 2019 r.

⁶ Kolumna 1 i 4 wiersze od 2 do 6 nie sumują się

Średnia wysokość przyznanego decyzją administracyjną zasiłku okresowego w 2019 r. wyniosła **266,34 zł**, jedna osoba w ciągu roku średnio miała przyznany zasiłek okresowy na **5,99** miesiąca.

Najczęściej zasiłek okresowy tak jak w latach ubiegłych był przyznawany z powodu bezrobocia.

1.1.1.C. Zasiłek celowy

Zasiłek ten przyznaje się w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie w części lub w całości kosztów zakupu żywności, odzieży i obuwia, opału, leków i leczenia, kosztów utrzymania mieszkania, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, wydatków na świadczenia zdrowotne.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego, który nie podlega zwrotowi.

Tabela Nr 6 Przyznana pomoc w formie zasiłku celowego w 2018 r. i w 2019 r., liczba świadczeń, kwota świadczeń oraz średnia wysokość jednego świadczenia

PRYZNANA POMOC W FORMIE ZASIŁKU CELOWEGO		ROK 2018			ROK 2019		
		liczba świadczeń	kwota udzielonej pomocy w zł	średnia wysokość jednego świadczenia w zł	liczba świadczeń	kwota udzielonej pomocy w zł	średnia wysokość jednego świadczenia w zł
zasiłek celowy ogółem (bez zasiłków celowych przyznanych w ramach realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”)		23 361	4 218 270,86	180,57	19 578	3 569 277,40	182,31
w tym:	żywność	216	31 490,83	145,79	57	10 470	183,68
	odzież i obuwie	1 842	185 910,00	100,93	1 527	163 767	107,25
	opał	1 721	643 647,01	374,00	1 228	475 880	387,52
	opłaty związane z utrzymaniem mieszkania	2 581	369 563,18	143,19	1 952	287 821,40	147,45
	dofinansowanie do zakupu leków	5 570	611 194,88	109,73	4 585	511 430,14	111,54
	inne (między innymi: koszty remontu mieszkania, koszty utrzymania dziecka w żłobku lub przedszkolu, zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego)	5 634	981 034,96	174,13	4 128	797 734,20	193,25
	specjalny zasiłek celowy	5 661	1 219 130	215,36	6 100	1 321 674,64	216,67
	zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	68	176 300	2 592,65	13	47 000	3615,38

Na podstawie Porozumienia Nr 2/2019 zawartego w dniu 2 stycznia 2019 r. w Szczecinie pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie a Zachodniopomorską Okręgową Izbą Aptekarską osobom najbardziej potrzebującym przyznano pomoc w postaci **dofinansowania do zakupu leków**.

Podstawą do nieodpłatnego otrzymania leków była wycena recepty przez jedną z 89 określonych w porozumieniu aptek.

1.1.1.D. Usamodzielnienia

Osobom pełnoletnim opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę oraz młodzieżowe ośrodki wychowawcze, udzielana jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, w formie:

- a) pieniężnej na usamodzielnienie;
- b) pieniężnej na kontynuowanie nauki;
- c) pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- d) pomocy w uzyskaniu zatrudnienia;
- e) rzeczowej na zagospodarowanie.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zadanie to jest wykonywane przez pracowników Działu Pieczy Zastępczej.

Łączny koszt udzielonej pomocy na życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przyznanej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w 2019 r. wyniósł **65 399 zł**.

Rodzaje pomocy udzielonej w 2018 r. i w 2019 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, mającej na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 7 Liczba osób usamodzielnionych, liczba i kwota świadczeń wypłaconych w 2018 r. i w 2019r.

wyszczególnienie		ROK 2018			ROK 2019		
		<i>Pomoc pieniężna na usamodzielnienie</i>	<i>Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki</i>	<i>Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej</i>	<i>Pomoc pieniężna na usamodzielnienie</i>	<i>Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki</i>	<i>Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej</i>
		1	2	3	4	5	6
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE	1	1	5	-	3	5	-
liczba osób	2	1	5	-	3	9	-
liczba świadczeń	3	1	70	-	3	72	-
kwota świadczeń	4	1 722	30 444	-	12 341	38 024	-
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ	5	-	-	-	-	-	-
liczba osób	6	-	-	-	-	-	-
liczba świadczeń	7	-	-	-	-	-	-
kwota świadczeń	8	-	-	-	-	-	-
DOMY DLA MATEK Z MAŁYMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY	9	-	1	-	-	-	-
liczba osób	10	-	1	-	-	1	-
liczba świadczeń	11	-	12	-	-	8	-
kwota świadczeń	12	-	6 236	-	-	4 231	-
ZAKŁADY POPRAWCZE	13	-	1	-	-	-	-
liczba osób	14	-	1	-	-	1	1
liczba świadczeń	15	-	9	-	-	12	1
kwota świadczeń	16	-	2 102	-	-	6 188	4615

1.1.1.E. Wypłacenie wynagrodzenia przyznanego przez sąd, należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki

Wypłacanie świadczenia w formie wynagrodzenia za sprawowanie opieki odbywa się na podstawie postanowienia sądu. Nie wymaga przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wystawienia decyzji administracyjnej. Wysokość świadczenia ustalona jest również przez sąd.

W 2019 r. wypłacono:

- wynagrodzenie za sprawowanie opieki :
 - 33 opiekunom, sprawującym opiekę nad osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi;
 - liczba świadczeń – 1 891;
 - na kwotę 683 829,59 zł;
 - średnia wysokość jednego świadczenia – 361,62 zł,
-

- wynagrodzenie z tytułu sprawowania kurateli:
 - 7 kuratorom, sprawującym kuratelę nad osobami częściowo ubezwłasnowolnionymi;
 - liczba świadczeń – **412**;
 - na kwotę **168 071,12 zł.**
 - średnia wysokość jednego świadczenia – **407,94 zł.**

Koszty wynagrodzenia dla **opiekunów** pokrywane są z budżetu państwa.

Od sierpnia 2015 r. wynagrodzenie dla osób sprawujących **kuratelę** finansowane jest z budżetu gminy.

1.1.1.F. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy

Cudzoziemcom udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu ich integracji. Pomoc udzielana jest na wniosek cudzoziemca na podstawie indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie, a cudzoziemcem, określającego wysokość, zakres i formy pomocy.

Pomoc nie może być przyznana na okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Świadczenie jest w pełni finansowane z budżetu państwa.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie nie realizował pomocy dla cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy.

1.1.2. Świadczenia niepieniężne

1.1.2.A. Usługi opiekuńcze

A.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Środki finansowe na realizację tego zadania pochodzą w 100% z budżetu państwa.

Zakres świadczonych specjalistycznych usług opiekuńczych obejmuje następujące czynność:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia;
- pielęgnację jako wspieranie procesu leczenia;
- rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu zgodnie z zaleceniem lekarskim lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej i fizjoterapii;
- pomoc związana z utrzymaniem mieszkania;
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych.

Tabela Nr 8 Liczba osób, którym przyznano w 2018 r. i w 2019 r. pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z podziałem na płeć, wiek, oraz osoby samotne i w rodzinie.

wyszczególnienie		ROK 2018					ROK 2019				
płeć	wiek w latach	osoby samotne	w rodzinie	ogółem		osoby samotne	w rodzinie	ogółem			
kobiety	0-18	-	-	-	43	76	-	-	-	40	73
	19-60	14	9	23			14	9	23		
	61-80	14	3	17			13	3	16		
	81 i powyżej	3	-	3			1	-	1		
mężczyźni	0-18	-	1	1	33		1	-	1	33	
	19-60	20	5	25			21	3	24		
	61-80	7	-	7			8	-	8		
	81 i powyżej	-	-	-			-	-	-		

W roku 2019 w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie:

- w zakresie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wystawiono **110** decyzji administracyjnych;
- pomoc przyznano **73** osobom z zaburzeniami psychicznymi;
- na łączną liczbę godzin **25 344**;
- na kwotę **818 565** zł.

Średnio:

- jednej osobie z zaburzeniami psychicznymi przyznano **347,18** godzin usług w ciągu roku, co daje średnio **28,93** godziny miesięcznie;
- średni koszt przyznanej jednej godziny usług wyniósł **32,30** zł.

A.2. Usługi opiekuńcze – zadanie własne

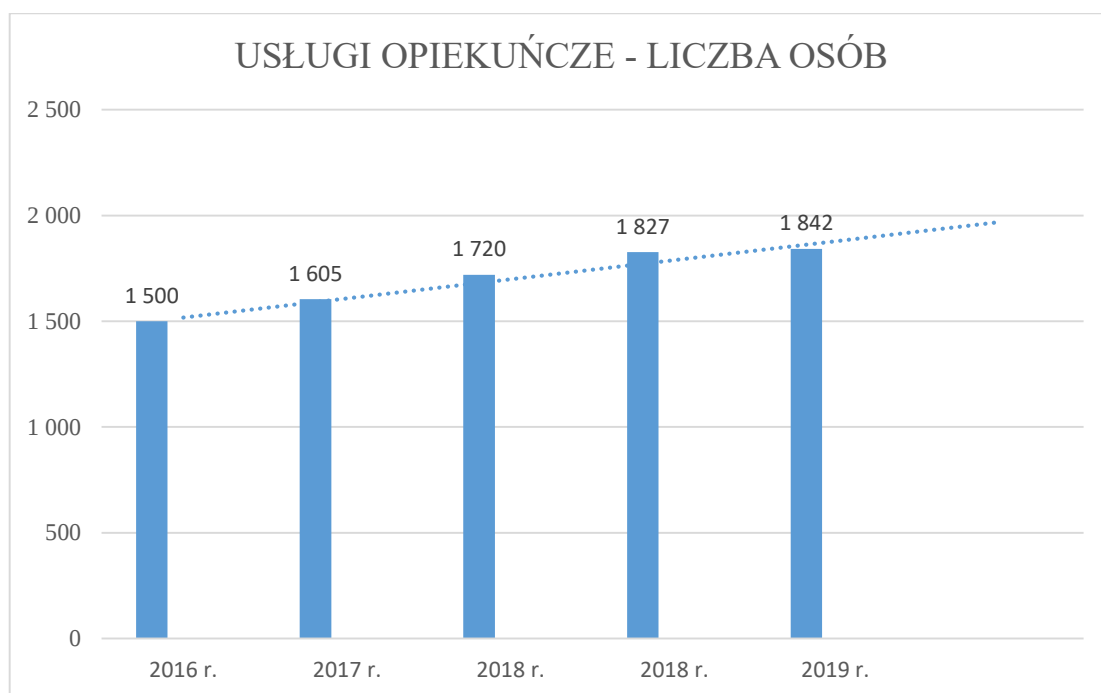
Świadczenie przyznaje się osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, oraz osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną zalecaną przez lekarza, pielęgnację, zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Odpłatność za usługi opiekuńcze reguluje Uchwała Nr LIV/1016/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz Uchwała Nr XI/241/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 8 września 2015 r. zmieniająca uchwałę Rady Miasta Szczecin w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Zauważalny jest corocznie wzrost liczby osób, które korzystają z pomocy w formie usług opiekuńczych, co przedstawia poniższy wykres.

Rysunek Nr 5 Liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych na przestrzeni 5 lat

W 2019 r. firmą wyłonioną w drodze przetargu do świadczenia usług opiekuńczych była firma POMOC OPIEKA PIELEGNACJA V.R. BOŻYK – SPÓŁKA CYWILNA.

Tabela Nr 9 Liczba osób korzystających w 2018 r. i w 2019 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie⁷

wyszczególnienie		ROK 2018				ROK 2019				
pleć	wiek w latach	osoby samotne	w rodzinie	ogółem		osoby samotne	w rodzinie	ogółem		
kobiety	0-18	-	-	-	1 326	-	-	-	1332	1 842
	19-60	70	14	84		56	14	70		
	61-80	365	67	432		371	55	426		
	81 i powyżej	719	91	810		738	98	836		
mężczyźni	0-18	-	-	-	501	-	-	-	510	
	19-60	81	12	93		69	9	78		
	61-80	216	48	264		234	35	269		
	81 i powyżej	98	46	144		105	58	163		
				ogółem						
				1 827						

Najliczniejszą grupę osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych wśród kobiet stanowią osoby samotne, w wieku powyżej 80 roku życia. Natomiast wśród mężczyzn najliczniejszą grupę stanowią osoby samotne w wieku między 61 a 80 rokiem życia.

W ramach usług opiekuńczych świadczone były również specjalistyczne usługi opiekuńcze, dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

⁷W tym: specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań własnych gminy

Tabela Nr 10 Liczba osób korzystających w 2018 r. i w 2019 r. z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie

wyszczególnienie		ROK 2018				ROK 2019				
płeć	wiek w latach	osoby samotne	w rodzinie	ogółem		osoby samotne	w rodzinie	ogółem		
kobiety	0-18	-	-	-	103	-	-	-	89	120
	19-60	7	2	9		6	-	6		
	61-80	31	4	35		28	5	33		
	81 i powyżej	51	8	59		47	3	50		
mężczyźni	0-18	-	-	-	41	-	1	1	31	
	19-60	2	2	4		1	2	3		
	61-80	26	3	29		21	1	22		
	81 i powyżej	5	3	8		3	2	5		

Tabela Nr 11 Koszty przyznanej w 2018 r. i w 2019 r. pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, średni koszt jednej godziny oraz średnia roczna i miesięczna ilość przyznanych godzin jednej osobie, ilość wystawionych decyzji

Usługi opiekuńcze	ROK 2018		ROK 2019	
	Ogółem	w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Ogółem	w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze
Liczba osób, którym decyzjami przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych	1 827	144	1842	120
Liczba świadczeń	745 088	48 328	703 129	49 614
Kwota przyznanej pomocy	11 797 320	938 284	13 729 757	1 299 725
Średnio jednej osobie w ciągu roku przyznano	407,82 godzin	335,61 godzin	381,72 godzin	413,45 godzin
Średnio jednej osobie miesięcznie przyznano	33,99 godzin	27,97 godzin	31,81 godzin	34,45 godzin
Średni koszt przyznanej jednej godziny wyniósł	15,83 zł	19,42 zł	19,53	26,20
Ilość wystawionych decyzji administracyjnych w zakresie usług opiekuńczych	1 651	168	1 188	92

W 2019 roku Sekcja ds. Windykacji Należności podjęła następujące działania egzekucyjne w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych:

Tabela Nr 12 Działania egzekucyjne w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2018 r.

Liczba wydanych decyzji administracyjnych o zwrocie należności /przyznaniu ulgi/odmowie przyznania ulgi	265
Liczba wystawionych wezwań do zapłaty	910
Liczba wystawionych upomnień	112
Liczba wystawionych tytułów wykonawczych	74

Wzmocnienie procesu windykacji, alimentacji i odpłatności mające zwiększyć ściągalność należności członków rodzin (osób zobowiązanych) w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, przyniosło zamierzone efekty finansowe.

W latach 2017 – 2019 należności z powyższych świadczeń kształtowały się następująco:

Tabela Nr 13 Należności za lata 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Nienależnie pobrane świadczenia, należności z tytułu opłat za mieszkania chronione, należności z tytułu opłat za usługi opiekuńcze	1 952 791,00	1 818 686,71	2 068 488,23

1.1.2.B. Sprawienie pogrzebu

Art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jako jedno z zadań gminy o charakterze obowiązkowym wyznacza sprawienie pogrzebu, który ma się odbyć w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie sprawił pochówek na koszt gminy **117 osobom**, na łączną kwotę **256 684 zł**, w tym dla **61 osobom** bezdomnych, na kwotę **133 827zł**.

Średni koszt jednego pochówku wyniósł **2 193,88 zł**.

MOPR w Szczecinie po uzyskaniu zgłoszenie (najczęściej od policji, prokuratury, hospicjum, zakładów opiekuńczo-wychowawczych, szpitali, jak również osób prywatnych) o konieczności pochówku, w pierwszej kolejności ustala czy zmarły posiadał rodzinę, która mogłaby go pochować w ramach zasiłku pogrzebowego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jeżeli zmarła osoba nie miała rodziny podejmowano czynności pochowania zmarłego na koszty gminy.

Zadanie to od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. realizowane było na podstawie Umowy Nr 16/2018 zawartej w dniu 3 stycznia 2018 r. r. pomiędzy Gminą Miasto Szczecin - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie Salonem Pogrzebowym Helios z siedzibą w Czepinie ul. Gryfińska 23 lok.a, oraz Umową Nr 41/2019 z dnia 02.04.2019 r pomiędzy Gminą Miasto Szczecin - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie Salonem Pogrzebowym Helios z siedzibą w Czepinie ul. Gryfińska 23 lok.a, zmienioną aneksem z dnia 6 grudnia 2019 r.

1.1.2.C. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Świadczenie to przysługuje:

- osobom pobierającym zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osobom bezdomnym wychodzącym z bezdomności, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- dzieciom przebywającym w domach pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;

- dzieciom do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osobom, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objętym indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej;
- osobom realizującym kontrakt socjalny, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Tabela Nr 14 Liczba osób, liczba świadczeń oraz koszt opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Liczba świadczeniobiorców, za których jest opłacana składka zdrowotna	Liczba składek należnych	Koszt składek należnych w zł
0		1	2	3
Osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	1	2 152	21 930	1 138 327
Osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objęte indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	2	0	0	0
Osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej	3	67	505	13 907
Osoby realizujące kontrakt socjalny niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	4	0	0	0
OGÓŁEM		x	22 435	1 152 234

1.1.2.D. Mieszkania chronione

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej:

- przygotowującą pod okiem specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia, zapewnia warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną (treningowe);
- zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę, jako alternatywa dla domu pomocy społecznej (wspierane).

Tabela Nr 15 Mieszkania chronione będące w zasobie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2019 r.

mieszkania chronione	liczba mieszkań	liczba miejsc	liczba osób korzystających
skierowane do osób dotkniętych bezdomnością – tzw. mieszkania treningowe	3	18	19
dla osób w podeszłym wieku, które potrzebują odpowiedniego całodobowego wsparcia – tzw. mieszkania wspierane	6+2 (mieszkania prowadzone w ramach funduszy zewnętrznych "Kreator bezpieczeństwa")	35+14 (mieszkania prowadzone w ramach funduszy zewnętrznych "Kreator bezpieczeństwa")	48+15 (mieszkania prowadzone w ramach funduszy zewnętrznych "Kreator bezpieczeństwa")
dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej i innych usamodzielnianych w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej (treningowe)	6	31	50
Łącznie mieszkania chronione	17	67	132

1.1.2.E. Praca socjalna

Praca socjalna, w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jest to działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania społecznego.

Pomoc w formie pracy socjalnej udziela się niezależnie od sytuacji materialnej osoby lub rodziny. Nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2019 r. pomocy w formie pracy socjalnej udzielono **3 530** rodzinom składającym się z **4 870** osób, z czego **508** rodzin liczących **890** osób nie korzystało z innych form pomocy (pomocy pieniężnej i niepieniężnej).

Pracownik socjalny świadczący osobie lub rodzinie pomoc w formie pracy socjalnej wyposażony został w narzędzie, jakim jest **kontrakt socjalny**.

Kontrakt socjalny jest to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Umowa ma na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów, umożliwienia aktywizacji społeczno-zawodowej, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W 2019 r. zawarto **559** kontraktów socjalnych, liczba osób objętych kontraktem socjalnym wyniosła **559**.

1.1.2.F. Świadczenie opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Osobom nieubezpieczonym w ramach przepisów o Narodowym Funduszu Zdrowia na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przyznaje się prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym przypadku z budżetu państwa.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej jest decyzja administracyjna poprzedzona rodzinnym wywiadem środowiskowym, przeprowadzonym przez pracownika socjalnego.

Zadanie to jest w całości finansowane przez budżet państwa, łącznie z kosztami przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i kosztami wystawienia decyzji administracyjnej.

W 2019 r.:

- przeprowadzono **1 515** rodzinnych wywiadów środowiskowych;
- wystawiono **1762** decyzje administracyjne, w tym sporządzono **124** zawiadomienia o przekazaniu sprawy według właściwości do innej gminy.

1.1.2.G. Dożywianie

G.1. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

W 2019 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie był realizowany zgodnie z uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.

Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Celem programu jest również wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.

Pomoc w ramach programu osłonowego przyznaje się na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego, który jest podstawą do wystawienia decyzji administracyjnej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach na wniosek Dyrektora placówki oświatowej pomoc w formie posiłku może być przyznana dziecku bez wniosku rodziców i bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego ustalającego jego sytuację rodzinną.

Środki finansowe na realizację tego programu pochodzą z budżetu państwa i ze środków własnych gminy.

Łączny koszt realizacji programu w 2019 r. wyniósł **4 812 774 zł**, z czego **3 781 170 zł** to środki pochodzące z budżetu państwa, a **1 031 604 zł** to środki własne gminy.

Tabela Nr 16 Pomoc przyznana w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w roku 2018 i wieloletniego programu „Posilek w szkole i w domu 2019 z podziałem na formy pomocy:

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”		2018 r.	Program wieloletni „Posilek w domu i szkole”	2019 r.
Koszt programu ogółem w zł	ogółem	5 093 756	ogółem	4 813 454 zł
	Środki z budżetu państwa	3 960 000	Środki z budżetu państwa	3 781 850 zł
	Środki własne gminy	1 133 756	Środki własne gminy	1 031 604 zł
*w tym w formie:				
ZASIŁKU CELOWEGO				
Liczba osób		3 407	Liczba osób	3 151
Liczba świadczeń		23 738	Liczba świadczeń	21 919
Średnia liczba świadczeń na jedną osobę		6,97 świadczeń	Średnia liczba świadczeń na jedną osobę	6,96 świadczeń
Kwota świadczeń w zł		3 392 544	Kwota świadczeń w zł	3 340 847
Średni koszt jednego świadczenia		142,92 zł	Średni koszt jednego świadczenia	152,42
POSILEK				
dla dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej				
Liczba osób		180	Liczba osób	133
Liczba świadczeń		15 641	Liczba świadczeń	12 242
Kwota świadczeń w zł		73 526	Kwota świadczeń w zł	13 505
dla uczniów do czasu ukończenia szkoły ponagimnazjalnej				
Liczba osób		799		556
Liczba świadczeń		83 583		61 357
Kwota świadczeń w zł		325 174		255 923
dla uczniów szkół, którzy korzystali z posiłku na wniosek Dyrektora Szkoły, bez wywiadu środowiskowego				
Liczba osób		10		4
Liczba świadczeń		304		103
Kwota świadczeń w zł		1 332		680

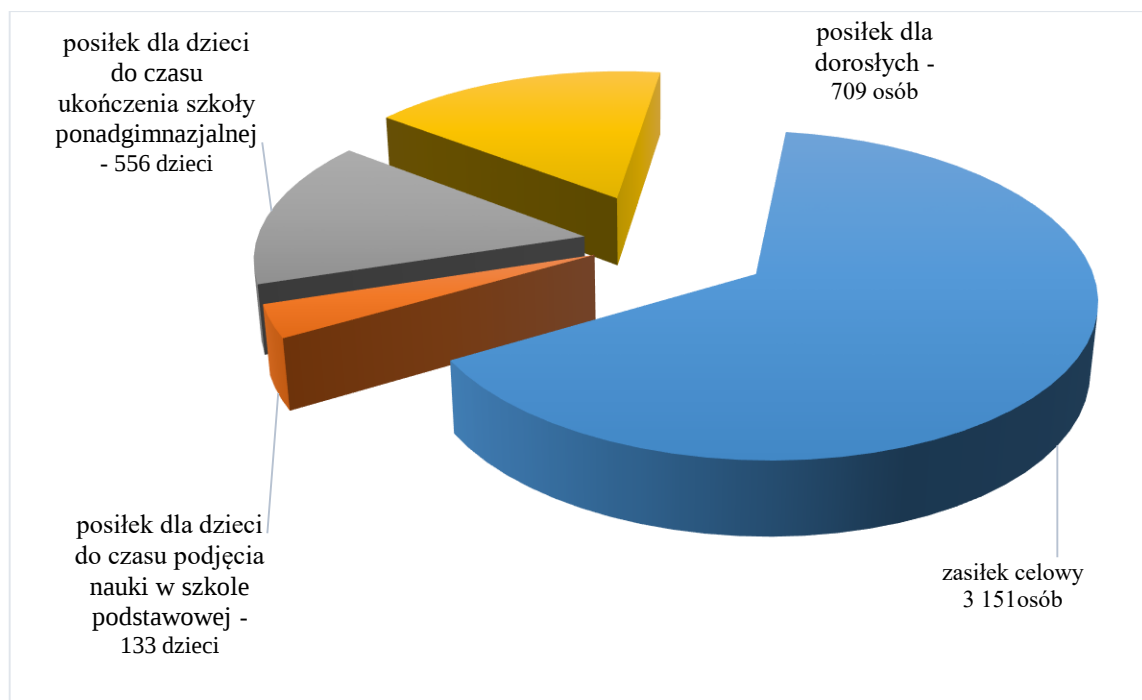
dla pozostałych osób (dorośli)			
Liczba osób	888		709
Liczba świadczeń	182 810		146 148
Kwota świadczeń w zł	1 301 180		1 031 604

Z powyższego zestawienia wyraźnie widać, że nastąpił spadek liczby dzieci korzystających z gorącego posiłku w szkole (uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej i uczniowie szkół, którzy korzystali z posiłku na wniosek Dyrektora Szkoły – pomoc w tej formie ma charakter pomocy doraźnej). Tak duży spadek liczby dzieci jest efektem realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. pomoc państwa w wychowywaniu dzieci.

Natomiast średnia wysokość zasiłku celowego na zakup żywności i przygotowaniu posiłku przez rodziny we własnym zakresie nieznacznie wzrosła.

* bez kosztów dowozu w 2019 r. 170 895 zł.

Rysunek Nr 6 Osoby korzystające z różnych form pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 r.

W 2019 r. na podstawie Umowy 95/18 zawartej w 11 grudnia 2018 r. r. pomiędzy gminą Miasto Szczecin – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie a Dariuszem Śpiewakiem prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Dariusz Śpiewak Klub Studencki „SZAFKA”, Pizzeria Zielony Melonik, PHU Sigma klientom wymagającym całodobowej opieki, mającym trudności w poruszaniu się, spełniającym kryteria określone w programie wieloletnim „Posiłek w szkole i w domu” dowożono 7 razy w tygodniu do miejsca zamieszkania gorące posiłki. Posiłki składały się z zupy i drugiego dania.

W 2019 r. z tej formy pomocy:

- miesięcznie średnio korzystało **30** osób;
- liczba dowiezionych posiłków – **10 783**;

- koszt realizacji zadania wyniósł **172 528 zł**.
- Średni koszt jednego dowożonego gorącego posiłku razem z transportem wyniósł **16 zł**.

Na mocy Porozumienia Nr 3/2019 z dnia 2 stycznia 2018 r. zawartego pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie, a Domem Pomocy Społecznej Domem Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej z siedzibą przy ul. Romera 21-29 w Szczecinie, działając na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”, mając na celu prawidłową realizację zadania polegającego na zagwarantowaniu gorącego posiłku osobom starszym, niepełnosprawnym, wymagającym szczególnej opieki, tak jak w latach ubiegłych realizowany był program „**Gorący posiłek dla seniora**”.

Zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom w wieku poprodukcyjnym lub osobom niepełnosprawnym przysługuje:

- a) nieodpłatnie – na zasadach określonych w Uchwale nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu: „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”,
- b) odpłatnie w wysokości 6,00 zł za jeden posiłek.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie zajmował się kierowaniem osób wymagających wsparcia w tym zakresie, wystawiając decyzje administracyjne albo skierowania według wzorów określonych w porozumieniu, natomiast Dom Pomocy Społecznej przy ul. Romera 21-29 zajmował się wydawaniem posiłków.

Miejscem wydawania posiłków był Dom Pomocy Społecznej przy ul. Romera 21-29 oraz Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. Potulickiej 40.

W 2019 r. do programu „Gorący posiłek dla seniora” skierowano:

- **6** osób do Domu Pomocy Społecznej ul. Romera 21/29;
- **4** osoby do Dziennego Domu Pomocy Społecznej ul. Potulicka 40.

G.2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Od 2014 r. realizowany jest w Polsce Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Program finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Główny cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Uprawnienia do korzystania z pomocy żywnościowej mają osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Natomiast pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie wydają skierowania na otrzymanie paczek żywnościowych.

W 2019 r. zakwalifikowano i wydano skierowania dla **1 469** osób.

1.1.2. Pozostałe zadania

1.1.2.A Kierowanie do domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie realizacją tego zadania zajmuje się Dział Instytucji Pomocy Społecznej.

Pracownicy Działu Instytucji Pomocy Społecznej odpowiedzialni są za przeprowadzenie rodzinnych wywiadów środowiskowych oraz przygotowanie dokumentacji, niezbędnej do umieszczenia osoby potrzebującej w domu pomocy społecznej lub w ośrodku wsparcia.

A.1. Domy pomocy społecznej

Na terenie Miasta Szczecin w 2019 r. funkcjonowały 3 domy pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym.

Tabela Nr 17 Domy pomocy społecznej, liczba miejsc, liczba osób przebywających, liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej w 2018 r. i w 2019 r.

Dom Pomocy Społecznej	Typ domu pomocy społecznej	2018 r.			2019 r.		
		Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps na dzień 31 grudnia 2018 r.	Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps na dzień 31 grudnia 2019 r.
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. Gen. Boruty Spiechowicza ul. Krucza 17 70-747 Szczecin	dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych	241	300	92	241	311	116
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej” ul. Romera 21-29 71-246 Szczecin	dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych	251	358	73	251	340	124
Dom Pomocy Społecznej ul. Broniewskiego 4/6 71-460 Szczecin	dla osób przewlekle psychicznie chorych	68	72	43	74	76	37
ogółem	dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych	492	658	165	492	651	240
	dla osób przewlekle psychicznie chorych	68	72	43	74	76	37

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie od maja 2015 r. kieruje mieszkańców Szczecina do Domu Pomocy Społecznej im. Doktora Edmunda Wojtyły przy ul. Lubomirskiego 7 w Szczecinie.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w Domu Pomocy Społecznej im. Doktora Edmunda Wojtyły przy ul. Lubomirskiego 7 w Szczecinie przebywały **83** takie osoby.

Ze względu na niewystarczającą liczbę miejsc w dps funkcjonujących na terenie Szczecina, za zgodą, czasami na ich prośbę, część osób umieszczona była w domach pomocy poza Szczecinem.

Liczbę osób przebywających w 2019 r. w domach pomocy społecznej poza Gminą Miasto Szczecin oraz koszty utrzymania przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 18 Liczba mieszkańców Szczecina przebywających w domach pomocy społecznej poza Szczecinem oraz koszty ich utrzymania w 2018 r. i w 2019 r.

Rok	2018 r.		2019 r.	
Miesiąc	Liczba osób	Koszt utrzymania w zł	Liczba osób	Koszt utrzymania w zł
1	2	3	4	5
Styczeń	306	712 361,33	298	747 876,25
Luty	307	733 015,17	297	752 405,81
Marzec	306	744 623,50	299	780 507,52
Kwiecień	309	808 021,17	299	839 210,42
Maj	306	776 235,46	301	877 746,66
Czerwiec	308	805 161,92	297	775 498,26
Lipiec	307	773 212,08	296	811 465,02
Sierpień	303	767 929,67	299	829 208,50
Wrzesień	302	761 683,63	306	842 437,36
Październik	300	757 823,64	302	825 018,61
Listopad	298	757 314,16	302	822 683,23
Grudzień	299	756 231,77	306	816 108,88
Ogółem⁸	x	9 153 613,50	x	9 720 166,52

Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej poza Szczecinem, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., wynosiła **56**, z czego:

- do domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i osób somatycznie chorych – **20** osób
- do domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych – **36** osób;

Zarządzeniem Nr 12/16 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 19 marca 2016 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Kierowania Osób do Domów Pomocy Społecznej (ze zm.) powołano Zespół ds. Kierowania Osób do Domów Pomocy Społecznej. Natomiast procedury w sprawie kierowania do domów pomocy społecznej reguluje Zarządzenie Nr 54/17 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 18 września 2017 r. w sprawie procedur postępowania w sprawie skierowania i umieszczania

⁸ Liczba osób w kolumnie 2 i 4 nie sumuje się

w domach pomocy społecznej na terenie Gminy Miasta Szczecin oraz procedury postępowania w sprawie skierowania i umieszczania w domu pomocy społecznej osób zamieszkałych na terenie Gminy Miasto Szczecin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

W roku 2019 odbyły się **63** posiedzenia Zespołu ds. Kierowania Osób do Domów Pomocy Społecznej. Łącznie w roku sprawozdawczym zostało przeanalizowanych **495** spraw.

Aktualnie obsługę księgową, w tym również proces egzekucji należności dotyczących opłat za domy pomocy społecznej prowadzi Sekcja ds. Windykacji Należności w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie. Powyższe działania dotyczą:

- domów pomocy społecznej na terenie Szczecina,
- domów pomocy społecznej poza Szczecinem,
- niepublicznego domu pomocy społecznej im. Doktora Edmunda Wojtyły przy ul. Lubomirskiego 7 w Szczecinie.

W 2019 roku Sekcja ds. Windykacji Należności podjęła następujące działania egzekucyjne:

Tabela Nr 19 Działania egzekucyjne w zakresie pokrycia kosztów pobytu w domu pomocy społecznej z 2019 r.

Liczba wydanych decyzji administracyjnych o zwrocie wydatków poniesionych zastępczo przez Gminę Miasto Szczecin za pobyt w dps	54
Liczba wystawionych wezwań do zapłaty	97
Liczba wystawionych upomnień	21
Liczba wystawionych tytułów wykonawczych	13

Wzmocnienie procesu windykacji, alimentacji i odpłatności mające zwiększyć ściągalność należności członków rodzin (osób zobowiązanych) z tytułu opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, przyniosło zamierzone efekty finansowe.

W latach 2017 – 2019 należności z powyższych opłat kształtowały się następująco:

Tabela Nr 20 Należne opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej członka rodziny w latach 2017-2019

rok	2017	2018	2019
Odpłatność członków rodziny za pobyt w dps	1 290 352 zł	1 403 663 zł	1 191 628 zł

A.2. Ośrodki wsparcia

Na terenie Szczecina w 2019 r. funkcjonowało 13 ośrodków wsparcia o zasięgu lokalnym.

Tabela Nr 21 Ośrodki wsparcia, liczba miejsc, liczba osób przebywających i liczba osób oczekujących na umieszczenie w 2018 r. i w 2019 r.

Typ ośrodka wsparcia		2018 r.			2019 r.		
		Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w ośrodku wsparcia na dzień 31 grudnia 2018 r.	Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w ośrodku wsparcia na dzień 31 grudnia 2019 r.
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Tartaczna 14 70-893 Szczecin	Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 1 ul. Tartaczna 14	120	149	9	120	133	26
	Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 2 ul. J. U. Niemcewicza 9/u5						
	Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 3 ul. Pocztowa 31-33						
Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie ul. Rostocka 125 71-771 Szczecin		38	42	23	38	39	0
Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie ul. Orzechowa 1 Szczecin * (funkcjonuje od 1 września 2019 r.)					18	19	0
Środowiskowy Dom Samopomocy Prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo "Tęcza" Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Ks. Piotra Wawrzyniaka 7a 70-392 Szczecin		21	23	0	21	22	0
Ośrodek Wsparcia dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych pl. Jakuba Wujka 6 71-322 Szczecin		40	41	7	40	42	0
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej” ul. Romera 21-29 71-246 Szczecin	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 1 ul. Potulicka 20	70	91	2	70	82	0
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 2 ul. Łukasiewicza 6	45	56	4	45	55	7
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 3 ul. Piotra Ściegiennego 62	20	23	5	20	26	1
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 4 ul. Zygmunta Krasińskiego 45/U2	20	32	9	20	27	5
Stowarzyszenie Prawy Brzeg Kultury	Dzienny Dom Pomocy Społecznej ul. Młodzieży Polskiej 28	30	22	0	30	32	0
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. Gen. Boruty Spiechowicza ul. Krucza 17 70-747 Szczecin	Dział Wsparcia Dziennego	20	26	5	20	32	8

1.1.3.B. Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej

Do głównych zadań **Działu Interwencji Kryzysowej** należą:

- udzielanie wsparcia osobom i rodzinom będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w innych sytuacjach kryzysowych;
- organizowanie systemu wsparcia i samopomocy społecznej dla osób i rodzin dotkniętych kryzysem;
- współpraca z instytucjami oraz organizacjami uczestniczącymi bezpośrednio w pomocy osobom dotkniętym kryzysem;
- zapewnienie doraźnego całodobowego schronienia dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- organizowanie grup wsparcia;
- prowadzenie krótkoterminowej terapii w kryzysie;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- inicjowanie i podejmowanie interwencji oraz koordynacja działań związanych z podjętą interwencją;
- udzielanie kompleksowych porad, m.in. w zakresie wykluczenia społecznego, zwłaszcza uzależnień, przemocy w rodzinie, handlu ludźmi i innych zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

W ramach Działu Interwencji Kryzysowej funkcjonuje:

Sekcja Interwencji Kryzysowej, która mieści się przy ul. Sikorskiego 3 w Szczecinie.

Do jej zadań należy:

- prowadzenie całodobowego punktu konsultacyjno – informacyjnego z telefonem interwencyjnym nr 192 89;
- prowadzenie hostelu dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- udzielanie pomocy osobom i rodzinom doznającym przemocy lub będącym w kryzysie;
- inicjowanie i podejmowanie interwencji oraz koordynacja działań związanych z podjętą interwencją;
- interwencja kryzysowa w traumatycznych sytuacjach.

Sekcja Terapii i Profilaktyki, która mieści się przy al. Papieża Jana Pawła II 42 w Szczecinie. Do jej zadań należy:

- prowadzenie terapii krótkoterminowej dla osób w kryzysie psychicznym i doznających przemocy;
- organizowanie i prowadzenie grup psychoedukacyjnych i wsparcia.

W 2019 roku w Sekcji Terapii i Profilaktyki i w Sekcji Interwencji Kryzysowej Działu Interwencji Kryzysowej przyjęto łącznie **1 398** klientów, w tym **947** kobiet i **451** mężczyzn.

Tabela Nr 22 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2018 r. i w 2019 r.

Lp.	Wiek	2018 r.			2019 r.		
		ogółem	w tym:		ogółem	w tym:	
			liczba kobiet	liczba mężczyzn		liczba kobiet	liczba mężczyzn
1.	0 – 10	119	64	55	104	57	47
2.	11 – 19	167	117	50	123	81	42
3.	20 – 35	481	340	141	440	320	120
4.	36 – 60	660	466	194	516	348	168
5.	61 +	125	91	34	143	93	50
6.	brak danych	44	34	10	72	48	24
RAZEM		1 596	1 112	484	1398	947	451

Rysunek Nr 7 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2019 r.

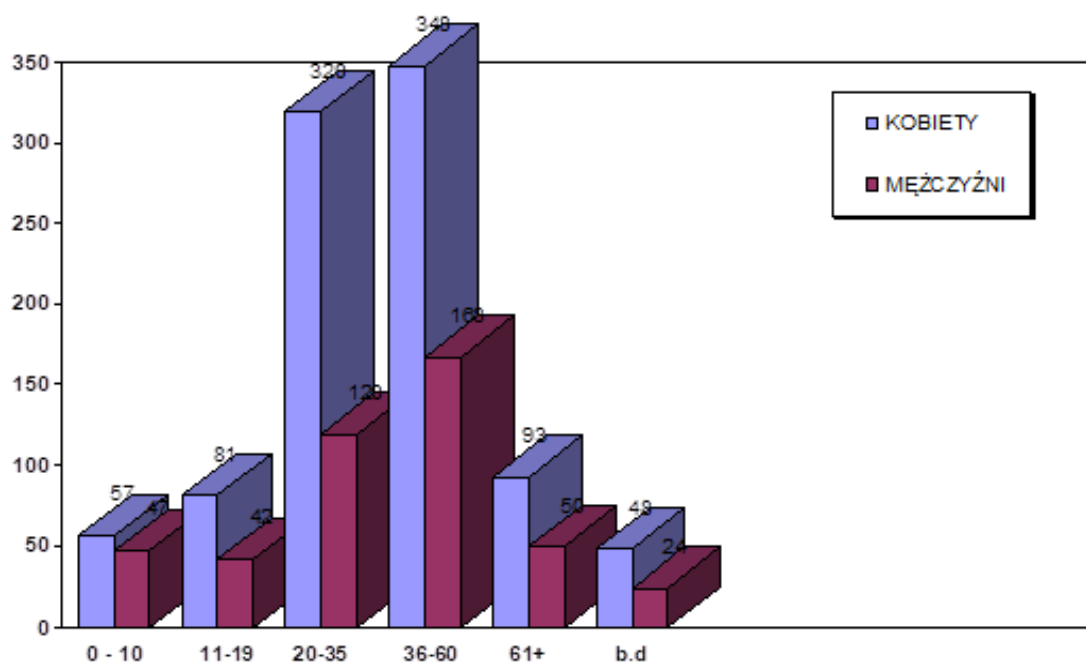
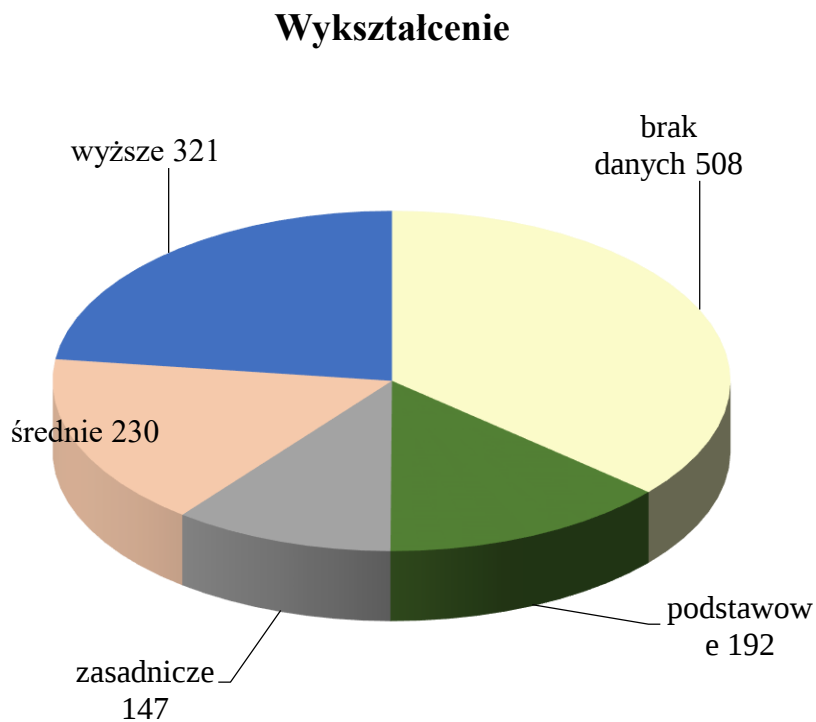

Tabela Nr 23 Wykształcenie klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2019 r.

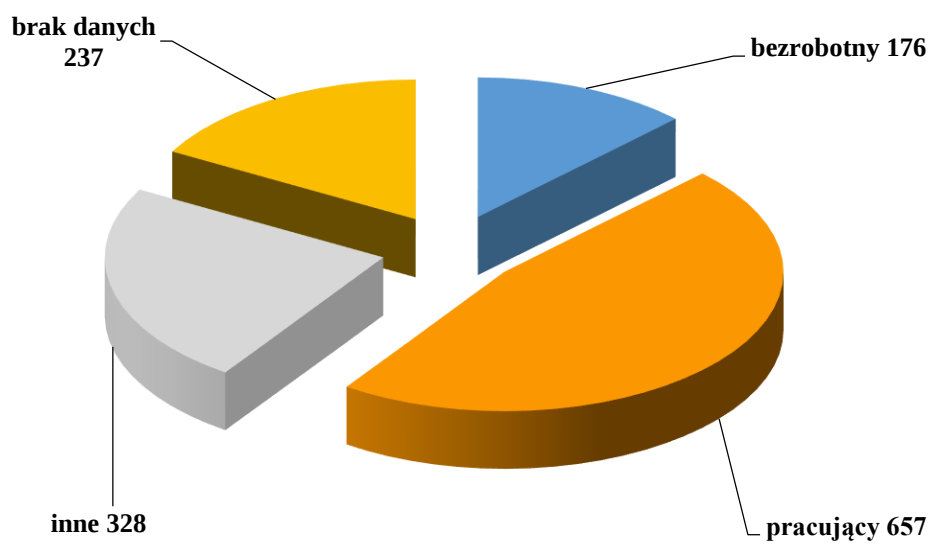
Lp.	Wykształcenie	Liczba klientów
1.	wyższe	321
2.	średnie	230
3.	zasadnicze	147
4.	podstawowe	192
5.	brak danych	508
OGÓŁEM		1398

Rysunek Nr 8 Wykształcenie klientów DIK w 2019 r.

Poniższa tabela przedstawia status zawodowy klientów Działu Interwencji Kryzysowej

Rysunek Nr 9 Pozycja na rynku pracy klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2019 r.

B.1. Kategorie problemów zgłaszanych do Działu Interwencji Kryzysowej

Osoby zgłaszające się do Działu Interwencji Kryzysowej mają różnego rodzaju problemy. Poniższa tabela przedstawia kategorie zgłaszanych problemów.

Tabela Nr 24 Kategorie zgłaszanych problemów do Działu Interwencji Kryzysowej w 2019 r. i w 2018 r.

kategorie zgłaszanych problemów	2019 r.			2018 r.		
	<i>Liczba zgłoszeń</i>			Liczba zgłoszeń		
	<i>Ogółem Dział Interwencji Kryzysowej</i>	<i>Sekcja Interwencji kryzysowej</i>	<i>Sekcja Terapii i Profilaktyki</i>	<i>Ogółem Dział Interwencji Kryzysowej</i>	<i>Sekcja Interwencji kryzysowej</i>	<i>Sekcja Terapii i Profilaktyki</i>
przemoc w rodzinie	897	624	273	892	579	313
przemoc poza rodziną	22	13	9	32	10	22
uzależnienia i współuzależnienia	406	300	106	539	402	137
problemy socjalne	454	405	49	698	668	30
kryzysy rodzinne	504	293	211	667	407	260
kryzys partnerski	138	48	90	163	50	113
problemy wychowawcze	142	55	87	239	103	136
problemy zdrowotne i emocjonalne	620	438	182	731	521	210
inne kryzysy sytuacyjne	72	47	25	109	77	32
katastrofy i wypadki	47	42	5	57	48	9
poszukiwanie informacji	814	797	17	860	847	13

Najwięcej zgłoszeń dotyczyło przemocy w rodzinie, następnie poszukiwania informacji, problemów zdrowotnych i emocjonalnych, problemów socjalnych, kryzysów rodzinnych, problemów związanych z uzależnieniem i współuzależnieniem.

1) Przemoc w rodzinie

Do najczęściej zgłaszanych problemów w tym zakresie należą: przemoc psychiczna, przemoc fizyczna, zaniedbanie.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie ilościowe zgłoszeń do Działu Interwencji Kryzysowej, z podziałem na rodzaje zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie. Zdecydowanie najwięcej zgłoszeń w tym zakresie było w Sekcji Interwencji Kryzysowej, bo aż **624**.

Tabela Nr 25 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie **przemocy w rodzinie** w 2019 r.

Rodzaje przemocy w rodzinie	osoby zgłaszające	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
przemoc psychiczna	dzieci i młodzież	62	53	9
	dorośli	303	167	136
	seniorzy	38	18	20
	ogółem	403	238	165
przemoc fizyczna	dzieci i młodzież	32	26	6
	dorośli	124	90	34
	seniorzy	12	4	8
	ogółem	168	120	48
przemoc ekonomiczna	dzieci i młodzież	3	1	2
	dorośli	47	25	22
	seniorzy	13	4	9
	ogółem	63	30	33
przemoc seksualna	dzieci i młodzież	18	6	12
	dorośli	33	21	12
	seniorzy	1	0	1
	ogółem	52	27	25
zaniedbanie	dzieci i młodzież	178	177	1
	dorośli	15	14	1
	seniorzy	18	18	0
	ogółem	211	209	2
Łącznie		897	624	273

2) Przemoc poza rodziną

Poniższa tabela przedstawia zestawienie ilościowe zgłoszeń do Działu Interwencji Kryzysowej dotyczących przemocy poza rodziną, z podziałem na rodzaje przemocy

Tabela Nr 26 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie stosowania **przemocy poza rodziną** w 2019 r.

Rodzaje przemocy poza rodziną	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
napaść	1	-	1
gwałt	3	2	1
molestowanie seksualne	11	8	3
mobbing w pracy	2	-	2
mobbing w szkole	4	3	1
handel ludźmi	-	-	-
włamanie	1	-	1
Łącznie	22	13	9

3) Pozostałe kategorie zgłaszanych problemów

Poniższe tabele przedstawiają zestawienia ilościowe zgłaszanych problemów według kategorii i według problemu w danej kategorii nie związane z przemocą.

Tabela Nr 27 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z **uzależnieniem** w 2019 r.

Uzależnienia i współuzależnienia	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
uzależnienie od alkoholu	261	217	44
uzależnienie od narkotyków/leków	58	44	14
uzależnienie od hazardu	4	2	2
uzależnienie od seksu	3	2	1
uzależnienie od komputera/Internetu	8	3	5
inne uzależnienia	5	5	-
współuzależnienia	67	27	40
ogółem	406	300	106

Tabela Nr 28 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z **problemami socjalnymi** w 2019 r.

Problemy socjalne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
problemy finansowe	117	75	42
niezaradność życiowa	107	105	2
ubóstwo	16	16	-
sprawy mieszkaniowe	69	68	1
bezdomność	76	74	2
bezrobocie	27	25	2
inne	42	42	-
ogółem	454	405	49

Tabela Nr 29 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z **kryzysami rodzinnymi** w 2019 r.

kryzysy rodzinne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
kryzysy rozwojowe, normatywne	82	40	42
kryzysy wynikające z dysfunkcji rodziny	110	55	55
kryzysy losowe	28	24	4
konflikty rodzinne	166	107	59
rozwód	72	36	36
inne	46	31	15
ogółem	504	293	211

Tabela Nr 30 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z sytuacją **zdrowotną i emocjonalną** w 2019 r.

Problemy zdrowotne i emocjonalne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
choroba psychiczna	70	55	15
próby i myśli samobójcze	82	62	20
zachowanie autoagresywne	56	39	17
zaburzenia neurotyczne	26	5	21
zaburzenia zachowania/osobowości	52	23	29
zaburzenia jedzenia	4	3	1
depresja	92	34	58
inne zaburzenia zdrowia psychicznego	38	33	5
nagłe kalectwo	2	2	-
choroby nagłe, przewlekłe, śmiertelne	52	49	3
niepełnosprawność	109	108	1
inne	37	25	12
ogółem	620	438	182

Tabela Nr 31 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z **kryzysami sytuacyjnymi** w 2019 r.

kryzysy sytuacyjne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
zaginięcie osoby	1	-	1
konflikt sąsiedzki	10	9	1
żałoba	53	31	22
inne	8	7	1
ogółem	72	47	25

Tabela Nr 32 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z **katastrofami i wypadkami** w 2019 r.

katastrofy i wypadki	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
pożar	18	16	2
działania po pożarze	1	1	-
powódź	-	-	-
katastrofy naturalne	-	-	-
wypadek komunikacyjny	7	4	3
wypadek w pracy	3	3	-
katastrofa budowlana	2	2	-
obecność przy nagłej śmierci/wypadku innej	4	4	-

osoby			
nagła śmierć członka rodziny	8	8	-
inne	4	4	-
ogółem	47	42	5

Tabela Nr 33 Pozostałe kategorie zgłaszanych problemów w 2019 r.

pozostałe kategorie zgłaszanych problemów	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
kryzysy partnerskie	138	48	90
problemy wychowawcze	142	55	87
poszukiwanie informacji	814	797	17

Podjęte działania

Tabela Nr 34 Podjęte przez pracowników Działu Interwencji Kryzysowej działania na rzecz klientów w 2019 r.

Lp.	Podjęte działania	Dział Interwencji kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
1.	Pomoc psychologiczna	4602	1783	2819
2.	Pomoc pedagogiczna	21	8	13
3.	Poradnictwo rodzinne	207	65	142
4.	Skierowanie do miejsca schronienia	30	30	x
5.	Interwencja w środowisku	423	423	x
6.	Udzielanie podstawowych informacji w zakresie prawa	64	64	x
Ogółem		5347	2373	2974

B.2 Sekcja Interwencji Kryzysowej

Sekcja Interwencji Kryzysowej z Hostelem pracuje w systemie całodobowym, natychmiastowo reagując na wszelkie zgłoszenia w sytuacjach kryzysowych. Zapewnia możliwość skorzystania z pomocy 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu. Sekcja Interwencji Kryzysowej koncentruje się na tym aspekcie interwencji kryzysowej, który obejmuje działania doraźne, krótkoterminowe, zmierzające do udzielenia natychmiastowej pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji.

We współpracy ze służbami interwencyjnymi (Policja, Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe) pracownicy Sekcji Interwencji Kryzysowej uczestniczą w niesieniu pomocy ofiarom wydarzeń traumatycznych, wymagających udzielenia natychmiastowego wsparcia psychologicznego.

We współpracy z Policją pracownicy Sekcji Interwencji Kryzysowej uczestniczą w interwencjach dotyczących ujawnienia opiekunów niezdolnych do sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi, przewożąc do placówki i towarzysząc im w celu zminimalizowania traumy.

Rodzaje interwencji przeprowadzonych przez pracowników Sekcji Interwencji Kryzysowej w 2019 r.:

- socjalne – 163;
- interwencyjne zabezpieczenie dzieci – 36;
- na wniosek policji – 145;
- zachowania suicydalne - 18;
- inne – 61.

„Procedura interwencyjnego zabezpieczenia dzieci”

- Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie – **73 w tym: 40 dziewczynek, 33 chłopców;**
- Liczba dzieci umieszczonych u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej – **23;**
- Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej – **1;**
- Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej – **49.**

W Sekcji Interwencji Kryzysowej funkcjonuje **Srebrny Telefon dla Seniora**, który jest czynny przez całą dobę. Idea systemu jest taka, aby senior, który dzwoni do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, a ma pytania również do Urzędu Miasta, Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych, STBS czy innych instytucji, mógł zostać przełączony bezpośrednio do nich.

Hostel

W 2019 r. w Hostelu łącznie znalazło schronienie **72** osoby, w tym 30 kobiet, 3 mężczyzn i 39 dzieci.

Poniższa tabela przedstawia źródło uzyskania informacji o Hostelu przez osoby doznające przemocy.

Tabela Nr 35 Źródło pozyskania informacji o możliwości skorzystania z Hostelu w 2019 r.

Źródło uzyskania informacji	
Pracownik socjalny	5
Dział Interwencji Kryzysowej	24
Na prośbę Policji	1
Ofiara handlu ludźmi	1
Organizacja pozarządowa	1
Kurator zawodowy	1

W 2019 r. z powodu doznawania przemocy spośród 33 osób przebywających w Hostelu :

- 4 kobiety opuściły mieszkanie, które było wspólną własnością z partnerem;
- 5 kobiet opuściło mieszkanie, które było wyłączną własnością ich partnera;
- 1 kobieta i 1 mężczyzna opuścili mieszkanie, należące do członka ich rodziny;
- 9 kobiet opuściło mieszkanie, które było własnością rodziny ich partnera;
- 8 kobiet opuściło mieszkanie, które wynajmowały wspólnie z partnerem/współmałżonkiem;
- 2 kobiety i 2 mężczyzn zostało umieszczonych w Hostelu interwencyjnie z powodu zdarzenia losowego (uczestnictwa w katastrofie drogowej, pożarze domu).
- 1 kobieta była ofiarą handlu ludźmi.

W Hostelu w 2019 roku 19 osób dorosłych zostało objętych indywidualnym programem pomocowym (pozostałe 12 kobiet i 2 mężczyzn przebywali w Hostelu krócej niż 3 dni).

W celu rozwiązania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w przypadku każdego mieszkańca Hostelu powoływano grupy robocze, których celem było opracowywanie i realizowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin dotkniętych przemocą i efektów tych działań. Sprawy prowadzone przez grupy robocze dotyczyły 19 mieszkańców Hostelu.

W 2019 roku Hostel opuściło 27 osób (24 kobiety i 3 mężczyzn). Ze wszystkich osób, które opuściły placówkę, 16 wyszło z sytuacji kryzysu i usamodzielniało się w następujący sposób:

- 8 kobiet wynajęło mieszkanie;
- 1 kobieta znalazła schronienie u rodziny/znajomych;
- 3 kobiety powróciły do własnego mieszkania, ponieważ w wyniku ich działań udało się usunąć sprawcę przemocy;
- 2 kobiety i 2 mężczyzn (ofiary zdarzeń losowych) powróciło do własnego mieszkania.

Dziesięciu osobom nie udało się wyjść z sytuacji kryzysu:

- 8 kobiet i 1 mężczyzna wrócili do osoby wskazanej jako sprawca przemocy,
- 1 kobieta została przeniesiona do innego ośrodka.

Jedna kobieta była ofiarą handlu ludźmi.

Sześć kobiet przyjętych w 2019 roku nadal przebywa w Hostelu.

B.2. Sekcja Terapii i Profilaktyki

Sekcja Terapii i Profilaktyki działa od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 20⁰⁰. Zatrudnieni psychologowie i terapeuci zapewniają klientom profesjonalną pomoc psychologiczną w sytuacjach kryzysów losowych i rozwojowych, problemów osobistych, partnerskich i rodzinnych oraz wydarzeń traumatycznych. Czas trwania kontaktu terapeutycznego jest dostosowany do indywidualnych potrzeb klientów.

Osoby pozbawione naturalnego systemu wsparcia, po przeżyciach szczególnie drastycznych doświadczeń wywołanych krytycznym wydarzeniem, powinny zostać objęte profesjonalną interwencją kryzysową.

Celem pracy psychologicznej wykonywanej na rzecz klientów Sekcji Terapii i Profilaktyki jest odzyskanie przez osobę w kryzysie zdolności samodzielnego radzenia sobie poprzez złagodzenie objawów reakcji kryzysowej, przywrócenie równowagi psychicznej oraz uruchomienie zasobów. Pozwala to zapobiec przejściu kryzysu ostrego w stan chroniczny, który może powodować wiele negatywnych skutków emocjonalnych, zdrowotnych i społecznych.

Do najczęściej podejmowanych przez pracowników działań należą:

- indywidualna terapia krótkoterminowa – 1707 spotkań;
- konsultacje psychologiczne – 721 spotkań;
- rozmowa wspierająca – 283;
- w ramach poradnictwa rodzinnego przeprowadzono 54 konsultacje dla 80 osób;
- terapia rodzinna – 2;
- terapia par – 86 spotkań dla 107 osób;
- pomoc pedagogiczna – 13 spotkań dla 21 osób.

1.1.3.C. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Działania w tym zakresie realizowane były w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2019 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego przewodniczącym jest koordynator Działań w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy zatrudniony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie, wpłynęło **1 664** kart.

W 2019 r. odbyły się cztery spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Szczecin Nr 370/18 z dnia 16 sierpnia 2018 r. powołano nowy skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którego skład weszło 22 członków, przedstawicieli poszczególnych instytucji:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie – 9 osób;
- Komenda Miejska Policji w Szczecinie – 2 osoby;
- Kurator sądowy – 2 osoby;
- Prokurator – 1 osoba;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – 1 osoba;
- oświata – 1 osoba;
- ochrona zdrowia – 2 osoby;
- organizacja pozarządowa – 1 osoba;
- inny podmiot – 3 osoby.

Poniższa tabela przedstawia ilościowe zestawienie założonych „Niebieskich Kart” przez poszczególne podmioty.

Tabela Nr 36 Liczba założonych „Niebieskich Kart” z podziałem na podmiot je zakładający w latach 2018 i 2019.

Podmiot zakładający „Niebieskie Karty”	ROK 2018	ROK 2019
	<i>Ilość założonych „Niebieskich Kart”</i>	<i>Ilość założonych „Niebieskich Kart”</i>
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	65	60
Policja	1 679	1 572
oświata	22	22
ochrona zdrowia	12	8
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	1	2
Łącznie	1 779	1 664

Liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart” w 2019 r. wyniosła **1 398**.

Z powodu ustania przemocy w rodzinie, uzasadnionego przypuszczenia o jej zaprzestaniu oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy zakończono **939** procedur. Z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań zakończono **459** procedur.

Na podstawie założonych „Niebieskich Kart” w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie powołano **grupy robocze**, w skład których wchodził między innymi pracownik socjalny, pedagog oraz przedstawiciele Policji, oświaty, Sądu i ochrony zdrowia.

W 2019 r. grupy robocze:

- liczba grup roboczych – **2 498**;
- zaproszone osoby – **2 467**;
- wezwano osoby stosujące przemoc – **2 455**;
- w spotkaniach wzięło udział **596** osób stosujących przemoc;
- w spotkaniach wzięły udział **782** osoby dotknięte przemocą;

Sporządzone formularze:

- liczba sporządzonych formularzy – załącznik C procedury „Niebieskie Karty” – **1 516**;
- liczba sporządzonych formularzy załącznik D procedury „Niebieskie Karty” – **488**.

Osoby w procedurze „Niebieskie Karty”:

- rodziny z dziećmi – **787**;
- liczba dzieci w tych rodzinach – **1 514**;
- liczba dzieci wskazanych jako osoby doznające przemocy – **251**;
- liczba dzieci jako osoby stosujące przemoc – **17**.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na wniosek grup roboczych:

- w 234 przypadkach wystąpił z wnioskiem do Sądu Rodzinnego;
- w 35 przypadkach złożył zawiadomienie do Prokuratury;
- wysłał 215 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie działa Zespół ds. Procedury „Niebieskie Karty”, w skład którego wchodzi:

- 5 pracowników socjalnych (koordynatorów lokalnych);
- 2 osoby zajmujące się monitorowaniem sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”;
- koordynator działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

Zgodnie z obowiązującymi przepisami RODO oraz regulacjami wewnętrznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie wydano **204 upoważnienia** do przetwarzania danych osobowych w MOPR w zakresie wynikającym z prac w grupie roboczej w ramach procedury Niebieskie Karty oraz odebrano łącznie **310 oświadczeń** zobowiązujących uczestników grup roboczych (przedstawicieli poszczególnych instytucji) do przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie prowadzonych procedur.

Pracownicy MOPR w Szczecinie uczestniczyli w corocznej akcji organizowanej przez prokuraturę „Tydzień pomocy ofiarom przestępstw”, w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Szczecinie oraz brali udział w programach radiowych i telewizyjnych poświęconych zjawisku przemocy.

W ramach przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie MOPR w Szczecinie ściśle współpracował między innymi z Prokuraturą, Policją, Urzędem Miasta Szczecin w szczególności z Wydziałem Spraw Społecznych, Pomorskim Uniwersytetem Medycznym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W ramach działań w zakresie przeciwdziałania przemocy jak co roku przeprowadzono w dniach 25 listopada do 6 grudnia 2019 r. X Kampanię BIAŁEJ WSTAŻKI pod hasłem „Wygrać z przemocą”.

Szczegółowy opis Kampanii znajduje się w Rozdziale REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW pkt. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

1.1.3.D. Działania na rzecz osób bezdomnych

Zadania w zakresie pomocy społecznej dla osób bezdomnych w Szczecinie realizuje Dział Pomocy Osobom Bezdomnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, który przy współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi MOPR oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego, a także organizacjami pozarządowymi, udziela pomocy oraz wsparcia osobom i rodzinom bezdomnym lub zagrożonym bezdomnością.

Dział Pomocy Osobom Bezdomnym terenem działania obejmuje całe Miasto Szczecin.

Do zadań Działu Pomocy Osobom Bezdomnym jest zapewnienie osobom potrzebującym wszelkiej niezbędnej pomocy, a w szczególności:

- wspieranie osób i rodzin wymagających pomocy;
- udzielanie pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych;
- realizacja zadań z zakresu reintegracji społecznej;
- przyznawanie usług opiekuńczych w miejscu pobytu;
- kierowanie do schronisk i ogrzewalni;
- tworzenie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności;
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób bezdomnych;
- załatwianie spraw związanych z potwierdzaniem prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w tym prowadzenie roboczych grup działających przy Zespole Interdyscyplinarnym;
- praca z rodziną poprzez prowadzenie asystentury rodziny w oparciu o indywidualny plan pracy z rodziną;
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
- współpraca z innymi podmiotami zewnętrznymi i wewnętrznymi komórkami organizacyjnymi MOPR w zakresie realizacji zadań.

Według ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osoba bezdomna to „niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Najczęstsze powody bezdomności to:

- rozpad rodziny lub jej porzucenie (świadomy wybór innego sposobu i stylu życia);
- eksmisja (m.in. z powodu braku stałych dochodów, bezradności w samodzielnym funkcjonowaniu);
- wyjście z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania w lokalu zajmowanym przed osadzeniem (administracyjne wymeldowanie);
- przemoc w rodzinie (wyrok zakazujący zbliżanie się do ofiary przemocy, nakaz opuszczenia lokalu),
- uzależnienia (alkohol, narkotyki, itp.);
- opuszczenie domu dziecka;
- wyjście ze szpitala psychiatrycznego (rodzina nie zgadza się na powrót, itp.).

Zaznaczyć należy, że rzadko jedna przyczyna ma wpływ i wyjaśnia sytuację osoby bezdomnej. Przyczyny wzajemnie się warunkują i przeplatają. Najczęściej jako współistniejące są wymieniane:

- alkoholizm i narkomania;
- przestępczość;
- dezintegracja rodziny;
- zespół nabytej bezradności;
- choroby psychiczne lub obniżony poziom rozwoju intelektualnego;
- przemoc w rodzinie;
- niepełnosprawność lub zaniedbane leczenie różnych schorzeń;
- żebractwo;
- prostytutka.

D.1. Indywidualny program wychodzenia z bezdomności

Indywidualny program wychodzenia z bezdomności jest to metoda pracy polegająca na udzieleniu wsparcia psychologicznego, prawnego, informacyjnego oraz finansowego rodzinom i osobom bezdomnym, które chcą poprawić swoją sytuację życiową. Główna pomoc dąży do znalezienia pracy, odnowienia więzi rodzinnych, przekwalifikowania się lub uzupełnienia wykształcenia. Program stwarza realną szansę na wyjście z bezdomności, podpisany jest po dokładnej diagnozie rodziny. Określa wszelkie kwestie dotyczące funkcjonowania osoby lub rodziny w środowisku włącznie z etapami i terminami ich realizacji, jest działaniem długofalowym.

W 2019 r. zawarto **6 nowych** Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności, a także prowadzono Indywidualne Programy wychodzenia z bezdomności zawarte w ubiegłych latach.

Łącznie prowadzono **17** Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności.

D.2. Kierowanie do schronisk, noclegowni, ogrzewalni

Na terenie Gminy Miasto Szczecin funkcjonują schroniska dla osób bezdomnych (w tym z usługami opiekuńczymi), noclegownie oraz ogrzewalnia. Schroniska oraz noclegownie funkcjonują całorocznie, a ogrzewalnia działa od 1 października do 30 kwietnia przez siedem dni w tygodniu przez całą dobę.

Podmioty prowadzące **schroniska dla osób bezdomnych** na terenie miasta Szczecin to: Stowarzyszenie „Feniks”, Centrum Socjalne Caritas.

Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi prowadzi: Stowarzyszenie „Złoty Wiek”.

Pobyt w schroniskach jest odpłatny.

Noclegownie prowadzone są przez: Stowarzyszenie „Feniks”, Polski Komitet Pomocy Społecznej.

Ogrzewalnia prowadzona jest przez Szczecińskie Centrum Profilaktyki Uzależnień.

Schroniska oprócz świadczenia usług w formie udzielenia schronienia zobowiązane są również do realizacji innych zadań polegających m.in. na aktywizacji zawodowej, pomocy w znalezieniu zatrudnienia, profilaktyki uzależnień, organizacji grup terapeutycznych, prowadzeniu pracy socjalnej, tworzenia indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

W 2019 r. Dział Pomocy Osobom Bezdomnym wydał ogółem **484** decyzji administracyjnych kierujących do wszystkich typów schronisk. Do noclegowni wydano skierowania dla **397** osób bezdomnych

D.3. Akcja Zima 2018/2019 i 2019/2020

Działania podejmowane od 01 listopada do 31 marca mające na celu zlokalizowanie koczowisk, w których przebywają osoby bezdomne, identyfikacja tych osób oraz wsparcie i pomoc. Zima jest okresem najtrudniejszej i wzmożonej pracy dla pracowników, którzy niosą pomoc osobom bezdomnym.

Dział Pomocy Osobom Bezdomnym MOPR przygotował plakat oraz ulotkę informacyjną, które trafiają do m. in. spółdzielni mieszkaniowych, STBS, ZBiLK, ZDiTM, PKP, PKS, urzędów czy uczelni. Można znaleźć w niej wszelkie informacje o tym jak zachować się w przypadku osoby bezdomnej przebywającej na klatkach schodowych, przystankach, dworcach lub w innych miejscach.

Rysunek Nr 10 Ulotka informująca o Pogotowiu Zimowym w Szczecinie

Miejski Ośrodek
Pomocy Rodzinie
w Szczecinie

2019/2020

01.11.2019 r. - 31.03.2020 r.
Pogotowie Zimowe dla Osób Bezdomnych
w Szczecinie

Koordynatorem wszystkich działań podczas Pogotowia Zimowego jest Dział Pomocy Osobom Bezdomnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, który pod koniec października każdego roku jest organizatorem odprawy wszystkich służb oraz instytucji, które współpracują podczas Pogotowia Zimowego dla osób bezdomnych. Biorą w niej udział m. in. przedstawiciele: Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin, Komendy Miejskiej Policji, Komendy Straży Miejskiej, Straży Ochrony Kolei, Stowarzyszenia Feniks, Stowarzyszenie Złoty Wiek, szczecińskich szpitali, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Caritasu, Szczecińskiego Centrum Profilaktyki, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Podczas spotkania omówione zostają procedury oraz zakres współpracy podczas trwania Pogotowia Zimowego.

Pracownicy Działu Pomocy Osobom Bezdomnym MOPR wspólnie z przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej i schronisk dla bezdomnych w ramach „Akcja Zima” monitorują pustostany, ogrody działkowe, opuszczone altany, bunkry i okolice węzłów ciepłowniczych. Nawiązując kontakt z osobami bezdomnymi, pracownicy informują m.in. o możliwości skorzystania ze schronisk wraz z podaniem ich adresów, oferują pomoc w formie gorącego posiłku w barze czy w przypadku posiadania pieców – opału.

W okresie Pogotowia Zimowego **2018/2019** wydano łącznie **276** skierowań do placówki dla osób bezdomnych, podjęto **39** interwencji telefonicznych, zebrano **563** oświadczenia o odmowie pójścia do placówki dla osób bezdomnych, odbyło się **13** wyjazdów z policją w celu monitoringu.

W ramach trwającego od 1 listopada 2019 r. Pogotowia Zimowego **2019/2020** do 31 grudnia 2019 r. skierowano do schronisk łącznie **15** osób, do noclegowni wydano **75** skierowań, podjęto **17** interwencji telefonicznych, zebrano **174** oświadczeń o odmowie skorzystania z miejsca w placówce, odbyło się **7** wyjazdów w tym z policją, strażą miejską i przedstawicielami Stowarzyszenia „Feniks”.

D.4. Udzielanie pomocy osobom bezdomnym

W celu poprawy warunków życia oraz integracji społecznej i zawodowej osób i rodzin bezdomnych udzielana jest pomoc w formie pieniężnej i niepieniężnej.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące udzielania osobom bezdomnym pomocy w 2019 r.

Tabela Nr 37 Osoby bezdomne objęte pomocą w 2019 r.

Rodzaj świadczenia		liczba osób, którym decyzjami przyznano pomoc	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
świadczenia pieniężne				
zasiłek stały	osoba samotnie gospodarująca	386	3 693	2 195 121
	osoby pozostające w rodzinie	12	97	32 260
zasiłek okresowy		329	1 665	533 452
zasiłek celowy	ogółem	732	1797	226 186,56
w tym :	leki	296	1 020	78 790,56
	opał	132	164	60 810 ,00
	remont mieszkania	1	1	200,00

	odzież	198	251	29 640,00
	żywność	5	6	1 550
	na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0
	specjalny zasiłek celowy	100	355	55 196
zasiłek celowy w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”		304	2043	282 748
świadczenia niepieniężne				
usługi opiekuńcze	ogółem	7	2 030	40 351
	w tym specjalistyczne	1	730	10 950
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi		1	62	2 057
posiłek	ogółem	406	73 491	574 085
	w tym	dzieci	29	2 977
		osoby dorosłe	377	70 514
praca socjalna	liczba rodzin	874		

D.5. Działania na rzecz osób bezdomnych

1. Gmina właściwa dla osób bezdomnych

W 2019 roku przesłano w 54 przypadkach dokumenty dotyczące spraw z zakresu pomocy społecznej do organu właściwego czyli organu pomocy społecznej gminy ostatniego stałego zameldowania osoby bezdomnej. Sprawy te dotyczyły osób bezdomnych, które przebywały na terenie miasta wybierając je jako swoje centrum spraw życiowych bądź też przebywały tu z różnych powodów czasowo.

2. Realizacja wyroków o wydanie i opróżnienie lokali mieszkalnych

Na podstawie Porozumienia zawartego pomiędzy Zarządem Budynków i Lokali Komunalnych a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, dotyczącego realizacji wyroków o wydanie i opróżnienie lokali mieszkalnych, do Działu Pomocy Osobom Bezdomnym w 2019 r. nie zgłosiła się ani jedna z osób eksmitowanych, która otrzymałaby skierowanie do schroniska.

3. Utrzymanie higieny osobistej przez osoby bezdomne

Pomoc osobom bezdomnym w utrzymaniu czystości i higieny osobistej poprzez prowadzenie łaźni i dystrybucji odzieży oferuje Zachodniopomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie przy al. Wojska Polskiego 63.

Punkt czynny jest przez cały rok.

W 2019 r. wydano– 157 skierowań.

4. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014- 2020 finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym

W ramach realizowanego w Polsce programu którego głównym celem jest udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa, udostępniana jest pomoc żywnościowa.

Dział Pomocy Osobom Bezdomnym zakwalifikował i wydał w ramach Podprogramu 2018 (od VIII 2018 do VI 2019) łącznie 132 skierowania dla 152 osób bezdomnych. W ramach Podprogramu 2019 (stan na 31.12.2019 r.) wydano 74 skierowania dla 78 osób.

5. Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc,

określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny, zawierana głównie na konkretne i nie rozciągnięte w czasie działania pomiędzy pracownikiem socjalnym a klientem.

W 2019 r. zawarto **262** kontrakty socjalne.

6. Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych na 90 dni

Osobom nieubezpieczonym w ramach przepisów o Narodowym Funduszu Zdrowia na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przyznaje się prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym przypadku z budżetu państwa. Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej jest decyzja administracyjna poprzedzona rodzinnym wywiadem środowiskowym, przeprowadzonym przez pracownika socjalnego. Zadanie to jest w całości finansowane przez budżet państwa, łącznie z kosztami przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i kosztami wystawienia decyzji administracyjnej.

W 2019 r. w stosunku do osób bezdomnych pracownicy socjalni Działu Pomocy Osobom Bezdomnym:

- przeprowadzili **122** rodzinne wywiady środowiskowe;
- opracowali **241** decyzji administracyjnych.

7. Współpraca z Centrum Integracji Społecznej „SOS”

MOPR wraz z CIS wypracował wspólne zasady kierowania osób do uczestnictwa w zajęciach CIS oraz zgłaszania do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacania składki za osoby realizujące indywidualny program zatrudnienia socjalnego. Osobę, którą Ośrodek skierował do uczestnictwa w CIS zgłasza się do ubezpieczenia zdrowotnego i odprowadza za nią składkę zdrowotną.

Liczba osób bezdomnych, uczestniczących w zajęciach CIS i realizujących Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego wynosiła w 2019 roku **14** i tyle osób otrzymało pomoc w formie opłacania składki zdrowotnej.

8. Mieszkania chronione dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością

W celu przygotowania osoby lub rodziny bezdomnej do samodzielnego życia i integracji ze społecznością lokalną MOPR dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością prowadzi mieszkania chronione.

Łączna liczba mieszkań chronionych pozostających do dyspozycji osób i rodzin bezdomnych wynosiła w 2019 r. wynosiła **3**, w 2019 roku przebywało w mieszkaniach chronionych **19** osób, głównie rodziny z dziećmi.

9. Współpraca z Aresztem Śledczym w Szczecinie

Dział Pomocy Osobom Bezdomnym MOPR współpracuje z Aresztem Śledczym w Szczecinie przy ul. Kaszubskiej 28, uczestnicząc w cyklicznych spotkaniach odbywających się od kilku lat, z osadzonymi, zainteresowanymi zakresem usług świadczonych na rzecz osób opuszczających jednostkę penitencjarną oraz rodzin osób odbywających karę pozbawienia wolności. W spotkaniach uczestniczą przedstawiciele Kuratorów Sądowych oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinie. W 2019 roku odbyło się **1** spotkanie.

10. Asystentura w rodzinie z problemem bezdomności

Z bezdomnymi rodzinami przeżywającymi trudności w pełnieniu ról opiekuńczych i wychowawczych współpracują asystenci rodziny, którzy pomagają w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Zadaniem asystenta jest ułatwienie rodzicom wypełnianie ról społecznych tak aby rodzina mogła normalnie funkcjonować. Jego zadaniem jest również nie dopuścić do umieszczania dzieci poza

rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą, rolą asystenta są działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa. Współpraca rodziców z asystentem rodziny w głównej mierze dotyczy problemów socjalnych (np. pomoc w wyrobieniu dokumentów, realizacja zaległych i bieżących spraw urzędowych, pomoc w zorganizowaniu wizyt lekarskich), kształtowania kompetencji rodziców w zakresie: prowadzenia gospodarstwa domowego, wychowania i opieki, dbania o zdrowie, a także dotyczy reintegracji społecznej (np. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, kontynuowania nauki, poszukiwania pracy, motywowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym dziecka).

W 2019 r. łączna liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną –35 (narastająco).

11. Współpraca z Domem Kultury Słowianin – świąteczne spotkania. Dział Pomocy

Osobom Bezdomnym wydał w 2019 r. 50 zaproszeń na Śniadanie Wielkanocne oraz zaproszenia dla 50 osób na spotkanie wigilijne.

12. Pozostałe działania podejmowane na rzecz osób bezdomnych:

- monitoring osób bezdomnych przebywających w przestrzeni publicznej, które są motywowane przez pracowników socjalnych do skorzystania ze schronienia;
- w ramach prowadzonej pracy socjalnej pomoc np. w uzyskaniu dokumentów, zapewnienie dostępu do lekarzy i badań lekarskich, pomoc w sprawach urzędowych, otrzymaniu mieszkania, pomocy w uzyskaniu świadczeń socjalnych tj. zasiłków, rent i emerytur;
- wsparcie psychologiczne i terapeutyczne – praca z osobami bezdomnymi mającymi problemy z uzależnieniem, będących w kryzysie;
- udzielanie specjalistycznego poradnictwa i edukacji według potrzeb indywidualnych - edukacja m.in. poprzez projekty socjalne, wydanie książeczki o zwrotach grzecznościowych dla dzieci;
- zespoły i spotkania przedstawicieli różnych instytucji zaangażowanych w pracę z rodziną;
- treningi ekonomiczne, zajęcia edukacyjne dla rodzin;
- kierowanie do udziału w pracach społecznie użytecznych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy, do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez Centrum Integracji Społecznej;
- kierowanie osób bezdomnych z problemami zdrowotnymi, które uniemożliwiają im samodzielne funkcjonowanie do mieszkań chronionych, a następnie do domu pomocy społecznej.

1.1.3.E. Srebrny telefon dla Seniora

Srebrny Telefon dla Seniora został uruchomiony pod koniec listopada 2014 r. Czynny jest przez całą dobę, a senior, który dzwoni do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie może również uzyskać informację od przedstawicieli innych instytucji.

Idea systemu jest taka, aby senior, który dzwoni do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, a ma pytania również do Urzędu Miasta, Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych, STBS czy innych instytucji mógł zostać przełączony bezpośrednio do nich.

Srebrny Telefon dla Seniora został podłączony do numeru Sekcji Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie. Czynny jest przez całą dobę. Oczywiście poza godzinami pracy instytucji seniorzy nie będą do nich przełączani.

Numer telefonu, pod który mogą dzwonić seniorzy: **91 48 57 581**

Rysunek Nr 11 Ulotka informacyjna „SREBRNY TELEFON DLA SENIORA”

System jest w pełni sprawny i funkcjonalny. Aktualnie podłączony został do:

- Straży Miejskiej,
- Policji,
- Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych,
- Szczecińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego,
- Biura Obsługi Interesantów Urzędu Miasta,
- Szczecińskiego Centrum Świadczeń.

System jest otwarty, można w miarę potrzeb go modyfikować i dołączać numery do kolejnych instytucji.

1.1.3.F. Sprawozdawczość

Miejski Ośrodek Pomoc Rodzinie w Szczecinie, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 17 ust. 17 oraz art. 19 ust 17, w roku 2019 jak co roku sporządzał sprawozdania:

- 1) przekazywane w wersji elektronicznej systemem informatycznym Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej – Centralna Aplikacja Statystyczna (CAS) do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:
 - kwartalne MK – 2 sprawozdania;
 - półroczne MPiPS-03-P – 1 sprawozdanie;
 - roczne MPiPS-03-R za 2018 rok – 1 sprawozdanie;
 - roczne MPiPS-05 za 2018 r. – 1 sprawozdanie;
 - zbiory centralne – 4 sprawozdania;
 - realizacja wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania – 4 sprawozdania.
 - „Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – 1 sprawozdanie;
 - składki EM-RENT – 2 sprawozdania;
 - składki ZDR. – 2 sprawozdania;
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne dzieci i uczniów – 12 sprawozdań;
 - sprawozdanie finansowo-rzeczowe z realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – 4 (półroczne i roczne zadania gminy, zadania powiatu);
 - jednorazowe – 60 sprawozdań;
- 2) przekazywane za pośrednictwem Portalu sprawozdawczego Głównego Urzędu Statystycznego, dotyczące pieczy zastępczej, zatrudnienia, o stanie i ruchu środków trwałych – 11 sprawozdań;
- 3) miesięczne, dotyczące liczby mieszkańców domów pomocy społecznej w Szczecinie oraz kosztów ich utrzymania, przesyłane do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego i do Urzędu Miasta Szczecin – 12 sprawozdań;
- 4) miesięczne, dotyczące liczby osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w Szczecinie oraz wysokości ponoszonej przez uczestników odpłatności, przesyłane do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego i do Urzędu Miasta Szczecin – 12 sprawozdań;
- 5) kwartalne „Mierniki i terminowość załatwionych spraw” – 4 sprawozdania przesyłane do Urzędu Miasta Szczecin;
- 6) udzielanie informacji w zakresie działalności MOPR w Szczecinie, w związku z zapytaniem mediów, studentów, instytucji i organizacji;
- 7) wewnętrzne analizy wynikające z bieżących potrzeb informacyjno – statystycznych;
- 8) Ocena zasobów pomocy społecznej za 2018 r. - konieczność sporządzenia tego sprawozdania została wprowadzona od 2012 r. przepisem art.16a i art. 19 ust 18 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
Ocena zasobów pomocy społecznej zastąpiła sporządzany do 2011 roku Bilans potrzeb pomocy społecznej dla gmin i powiatu. Z założenia stanowi podstawę planowania i zarządzania sferą pomocy społecznej.

W przypadku Gminy Miasto Szczecin Ocena zasobów pomocy społecznej została sporządzona w formie jednolitego dokumentu, łączącego informację z zakresu zadań i potrzeb leżących zarówno w kompetencji gminy jak i powiatu. Sporządzona została w oparciu o dane znajdujące się w zasobach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, Szczecińskiego Centrum Świadczeń, Powiatowego Urzędu Pracy, Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych, Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Szczecin jak również w zasobach Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin.

Zawierała także dane wygenerowane automatycznie, znajdujące się w systemie informatycznym pomocy społecznej oraz Głównego Urzędu Statystycznego (liczba mieszkańców).

Zasoby te obejmowały w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania szeroko rozumianej pomocy społecznej, bez względu na podmiot je finansujący i realizujący.

Ocena obejmowała również osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy.

- 9) sprawozdanie z realizacji Uchwały Nr XXVI/667/17 Rady Miasta Szczecin z dnia 24 stycznia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Programu wspierania rodziny Gminy Miasto Szczecin na lata 2017-2019”;
- 10) sprawozdanie z realizacji w 2018 r. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020.

1.1.3.G. Audyt wewnętrzny

Zadania audytowe przeprowadzone w 2019 r. w ramach działalności podstawowej:

Tabela Nr 38 Przeprowadzone zadania audytowe w roku 2019

Lp.	Temat zadania audytowego	Zadanie zapewniające albo czynność doradcza	Typ obszaru działalności, w którym przeprowadzono zadania audytowe
1.	Analiza prawidłowości dokumentacji, przeprowadzona w ramach czynności doradczych audytu wewnętrznego dot. rozpatrywania skarg, w tym weryfikacja zawiadomień o sposobie załatwienia skargi.	doradcza	działalność wspomagająca
2.	Analiza prawidłowości dokumentacji, przeprowadzona w ramach czynności doradczych audytu wewnętrznego w zakresie realizacji zadań przez Dział Instytucji Pomocy Społecznej MOPR w Szczecinie, w tym wzory decyzji administracyjnych	doradcza	działalność wspomagająca
3.	Analiza prawidłowości dokumentacji, przeprowadzona w ramach czynności doradczych audytu wewnętrznego dot. spraw finansowo – księgowych, kadrowych, organizacyjnych	doradcza	działalność wspomagająca
4.	Analiza prawidłowości dokumentacji, przeprowadzona w ramach czynności doradczych audytu wewnętrznego w zakresie realizacji przez MOPR zadań dot. Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020. Edycja 2019.	doradcza	działalność podstawowa
5.	Analiza prawidłowości dokumentacji, przeprowadzona w ramach czynności doradczych audytu wewnętrznego dot. realizacji zadań przez rejonowe ośrodki pomocy rodzinie podległe MOPR w Szczecinie	doradcza	działalność podstawowa
6.	Realizacja szkoleń dla pracowników MOPR w ramach służby przygotowawczej z zakresu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego	doradcza	działalność wspomagająca
7.	Czynności doradcze w ramach audytu wewnętrznego dot. projektu RPO pn. „Cztery kąty na trzeci wiek”.	doradcza	działalność podstawowa
8.	Czynności doradcze w ramach audytu wewnętrznego w zakresie prawidłowości realizacji w MOPR kontroli zarządczej	doradcza	działalność wspomagająca
9.	Obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie przez WKiAW UM Szczecin w zakresie prac remontowo – adaptacyjnych w 3 lokalach mieszkalnych przeznaczonych na mieszkania chronione.	doradcza	działalność wspomagająca
10.	Obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie w zakresie projektu pn. „Aktywna Integracja w Szczecinie”.	doradcza	działalność wspomagająca
11.	Obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie przez Najwyższą Izbę Kontroli w zakresie wsparcia dla potrzebujących matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	doradcza	działalność wspomagająca

12.	Obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie przez WSS Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie realizacji zadań przez Gminę Miasto Szczecin, określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	doradcza	działalność wspomagająca
13.	Monitoring realizacji zaleceń wydanych przez organy kontroli zewnętrznej.	doradcza	działalność wspomagająca
14.	Identyfikacja i ocena ryzyka oraz monitoring działań w ramach systemu kontroli zarządczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie	doradcza	działalność wspomagająca

1.1.3.H. Kontrole zewnętrzne

W 2019 r. pracownicy Samodzielnej Sekcji Kontroli przeprowadzili łącznie **9 kontroli**, w tym:

- 1 kontrolę sprawdzającą zgodnie z planem kontroli na rok 2019,
- 1 kontrolę doraźną poza planem kontroli,
- 7 kontroli problemowych zgodnie z planem kontroli na rok 2019.

W ramach 1 kontroli problemowej, dotyczącej dofinansowania ze środków PFRON w zakresie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, sprawdzono u **6 beneficjentów** sposób wykorzystania przedmiotu dofinansowania na podstawie umów zawartych w 2018 r.

W ramach 1 kontroli problemowej, dotyczącej realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” sprawdzono sposób wykorzystania przedmiotu dofinansowania u wybranych losowo Beneficjentów, zamieszkających na terenie Miasta Szczecin na podstawie **41** umów zawartych w 2018 r. Skontrolowano **powyżej 10%** umów zawartych w roku 2018, co stanowiło obowiązek Realizatora programu.

Tabela Nr 39 Szczegółowe zestawienie przeprowadzonych kontroli w roku 2019

KONTROLE PRZEPROWADZONE W 2019 ROKU				
Lp.	Rodzaj kontroli	Zakres (temat kontroli)	Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Liczba kontroli
1.	sprawdzająca	Realizacja zaleceń pokontrolnych wydanych po kontroli problemowej nr: DAK.0912-11.2017.ER.KGG.GP w zakresie prawidłowości realizacji powierzonego zadania w przedmiocie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	MAR-SPEC Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze Mariola Nowakowska, ul. Emilii Plater 1/5 71-635 Szczecin	1

2.	problemowa	Kontrola sposobu wykorzystania przedmiotu dofinansowania sprzętu rehabilitacyjnego na podstawie umów zawartych z beneficjentami w 2018 r.	Beneficjenci, którzy otrzymali dofinansowanie ze środków PFRON w zakresie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego zgodnie z umowami zawartymi w 2018 r. – 6 umów	1
3.	problemowa	Prawidłowość funkcjonowania Placówki zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (wybrane zagadnienia)	Specjalistyczno - Opiekuńcza Placówka Wsparcia Dziennego „Barnimki” przy Parafii pw. Najświętszego Zbawiciela, ul. Barnima 22A 71-437 Szczecin prowadzona przez CARITAS Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej, ul. Henryka Wieniawskiego 5, 71-142 Szczecin	1
4	problemowa	Prawidłowość funkcjonowania Zespołu Wsparcia Środowiskowego Nr 2 zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa	Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczecinie, ul. Tartaczna 14, Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 2, ul. J.U. Niemcewicza 9/U5 71-520 Szczecin	1
5	problemowa	Kontrola wykorzystania przedmiotu dofinansowania w zakresie realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” na podstawie wybranych umów zawartych w 2018 r.	Beneficjenci, którzy otrzymali dofinansowanie ze środków PFRON w ramach programu „Aktywny Samorząd” . Skontrolowano 41 umów zawartych w 2018 r. w następujących obszarach: 1. Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym: a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej; Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (2 umowy);	1

			b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym: Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (6 umów); c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się: Zadanie 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (1 umowa); Zadanie 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (1 umowa); d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (opłata za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu albo inny koszt zapewnienia opieki nad dzieckiem – (8 umów); 2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – (23 umowy).	
6	problemowa	Prawidłowość działalności warsztatu terapii zajęciowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa	1. Warsztat Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Pomocy w Rozwoju Społecznym i Zawodowym Osób Niepełnosprawnych, ul. Przyszłości 21, 70 - 893 Szczecin 2. Warsztat Terapii Zajęciowej, im. prof. Antoniego Zielińskiego Polskiego Stowarzyszenia na	2

			Rzecz z Niepełnosprawnością Intelektualną KOŁO w Szczecinie, ul. Wieniawskiego 25, 71- 144 Szczecin	
7	Doraźna	Należyte sprawowanie pieczy zastępczej dla dzieci umieszczonych w Placówce	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu rodzinnego „Brzozowy Zakątek” z siedzibą przy ul. J. Kazimierza 18/1 w Szczecinie prowadzona przez Stowarzyszenie Wsparcia Rodzicielstwa Zastępczego z siedzibą przy ul. Jana Papugi 10 w Szczecinie	1
8	Problemowa	Realizacja powierzonego zadania w przedmiocie prawidłowości świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	Pomoc Opieka Pielęgnacja V.R. Bożyk spółka cywilna z siedzibą przy ul. Jana Matejki 22, 70-530 Szczecin	1
OGÓŁEM				9

Ponadto pracownicy Samodzielnej Sekcji ds. Kontroli:

- współpracowali z właściwymi merytorycznie działami i Rejonowymi Ośrodkami Pomocy Rodzinie;
- 2 pracowników brało udział w pracach Zespołu ds. Kierowania Osób do Domów Pomocy Społecznej. W roku 2019 odbyły się **63 spotkania** Zespołu, łącznie zostało przeanalizowanych **495 spraw** związanych z kierowaniem osób do domów pomocy społecznej.

1.1.3.I. Inspektor Ochrony Danych

W związku z kontynuacją realizacji w 2019 roku Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) Dz. U.UE. 2016.119.1, nastąpiły kolejne zmiany w następujących zadaniach dotyczących ochrony danych osobowych w MOPR Szczecin:

1. Dostosowanie dokumentacji wewnętrznej do zapisów nowelizacji przepisów powszechnie obowiązujących:

Z dniem 4 maja 2019 r. wszedł w życie pakiet zmian w polskich przepisach sektorowych, w związku z dostosowaniem do wymagań unijnego rozporządzenia dotyczącego ochrony

danych osobowych (RODO). Nowelizacja zmieniła aż 162 aktów prawnych. Nowe przepisy, w zakresie ochrony danych osobowych, stanowiły odwołanie do przepisów RODO.

Powyższe przepisy nowelizujące wprowadziły zmiany w przepisach obowiązujących w tym m.in. w ustawach:

- z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy,
- z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych,
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zmiany dotyczyły przede wszystkim gromadzenia oraz przetwarzania danych osobowych na gruncie każdego ze wskazanych aktów prawnych. W związku z koniecznością zmiany przepisów wewnętrznych w MOPR wynikającą z powyższej ustawy poczyniono następujące działania:

1. W zakresie przepisów Kodeksu Pracy

W Kodeksie pracy: zmieniono podstawowy katalog danych, jakich pracodawca może żądać od kandydata do pracy oraz pracownika; uregulowano kwestię przetwarzania danych zwykłych oraz wrażliwych kandydata do pracy oraz pracownika na podstawie wyrażonej przez nich zgody; wykluczono monitoring pomieszczeń udostępnianych organizacji związkowej, natomiast przy monitoringu pomieszczeń sanitarnych wprowadzono dodatkowy wymóg uzyskania zgody organizacji związkowej na taki monitoring, a w przypadku jej braku zgody przedstawicieli pracowników MOPR w Szczecinie został zobligowany do wydania nowych upoważnień do przetwarzania danych osobowych oraz oświadczeń (w dniu 09.09.2019 przygotowano i **wydano 448 upoważnień** oraz zebrano oświadczenia od ówczesnie zatrudnionych pracowników MOPR).

2. W zakresie przepisów regulujących Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa wprowadzająca RODO zmieniła także przepisy o funduszu socjalnym. Określono, zasadę udostępnienia danych pracodawcy w formie oświadczenia, ale zastrzeżono możliwość żądania udokumentowania tych danych; wyznaczono okres przetwarzania danych; uregulowano kwestie przetwarzania danych dotyczących zdrowia. Powyższe zagadnienia zostały szczegółowo opisane w Zarządzeniu Nr 33/09 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 19 maja 2009 r. w sprawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz powołania Komisji Socjalnej ze zmianami.

3. W zakresie Procedury Niebieskie Karty

W ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadzono zapis mówiący, że administratorem danych przetwarzanych na podstawie ustawy jest ośrodek pomocy społecznej zapewniający obsługę organizacyjno – techniczną zespołu interdyscyplinarnego. W związku z powyższym wprowadzono zasady określone w Zarządzeniu Nr 50/19 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 31 lipca 2019 r. w sprawie zasad realizacji procedury „Niebieskie Karty” w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie. Powyższe zarządzenie na wniosek IOD określiło m.in. zasady

nadawania upoważnień członkom grup roboczych czy wprowadziło wzory oświadczeń o przetwarzaniu danych osobowych i zachowania ich w poufności.

4. W zakresie Procedury rozpatrywania skarg i wniosków

Z uwagi na fakt, iż Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, jako organ właściwy do rozpatrywania skarg i wniosków wykonuje obowiązek informacyjny (art. 13 RODO), wobec skarżącego lub wnioskodawcy, przy pierwszej czynności skierowanej do tych osób (art. 226a kpa), a w przypadku przekazania skargi, organ przekazujący skargę, dołącza do zawiadomienia o przekazaniu skargi informacje wymagane przez art. 13 RODO (art. 231 § 2 kpa). W wyniku powyższych zapisów wprowadzono zmiany w Zasadach i trybie załatwiania skarg i wniosków w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie oraz wprowadzono **Instrukcję z dnia 11 czerwca 2019 dotyczącą zasad przetwarzania danych osobowych w związku ze zmianą przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego od dnia 4 maja 2019 r.** do której przestrzegania są zobligowani wszyscy pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

Szkolenia pracowników z zakresu prawidłowego przetwarzania danych osobowych.

W ramach realizacji zadań IOD w MOPR w Szczecinie zorganizowano szkolenia indywidualne oraz grupowe.

- przeszkolono **136 osób** na szkoleniach indywidualnych wstępnych (pracowników, stażystów i praktykantów, uczestników robót publicznych i prac społecznie użytecznych).

Przeszkolono **182 osoby** na szkoleniach okresowych grupowych.

Łącznie w 2019 roku przeszkolono **318 osób**.

Działania z tytułu naruszeń w zakresie ochrony danych osobowych.

W 2019 doszło do **3 naruszeń** przetwarzania danych osobowych. W jednym przypadku analiza ryzyka naruszenia praw i wolności obywateli wykonana przez Inspektora Ochrony Danych wykazała poziom wysoki, co powodowało konieczność poinformowania o zdarzeniu Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz osób których dane wyciekły. Wszystkie zaistniałe naruszenia były wynikiem błędu ludzkiego, co potwierdza konieczność organizowania kolejnych szkoleń dla pracowników MOPR. Wszystkie zdarzenia zostały opisane w prowadzonym przez IOD rejestrze naruszeń.

Na bieżąco odpowiadano na wszystkie zapytania dotyczące przetwarzania danych osobowych w tym prośby o usunięcie danych oraz prośby o dostęp do danych. W wyniku działań kontrolnych usunięto nieterminowe wpisy w Biuletynie Informacji Publicznej..

W roku 2019 w ramach bieżącej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinie oraz Wydziałem Oświaty Urzędu Miasta Szczecin w zakresie dostępu do danych osobowych w SEPI wydano **6 upoważnień** dla pracowników PUP oraz **8 upoważnień** dla pracowników Wydziału Oświaty. Ponadto w ramach współpracy zawnioskowano do PUP w Szczecinie o nadanie upoważnień dla **11 pracowników MOPR oraz dla 2 administratorów MOPR**.

W ramach zadań IOD dotyczących stałego kontaktu z pracownikami MOPR z osobami i instytucjami w zakresie informacji dotyczących prawidłowego przetwarzania danych osobowych aktualizowano klauzule informacyjne oraz Rejestry Czynności Przetwarzania oraz Rejestr Kategorii Czynności Przetwarzania, prowadzono rejestr oraz przygotowywano i opiniowano umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych.

1.1.3.J. Dodatkowe działania podejmowane przez pracowników Rejonowych Ośrodków Pomocy Rodzinie

1. Zabawa Mikołajkowa zorganizowana dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy MOPR – WDS - udział pracowników w zapewnieniu opieki nad dziećmi biorącymi udział w imprezie;
2. Dzień Dziecka – Park Kasprowicza – udział pracowników w zapewnieniu opieki dzieciom biorącym udział w imprezie;
3. Warsztaty teatralne „Przygoda z książką” w Zamku Książąt Pomorskich, – kwalifikacja rodzin, asysta w trakcie trwania warsztatów, kształtowanie umiejętności plastycznych dzieci;
4. Warsztaty Edukacji Ekonomicznej – organizator Polski Komitet Pomocy Społecznej – prowadzenie zajęć przez pracowników socjalnych.
5. Energetyczny Tornister - pracownicy Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Północ – dostarczenie tornistrów wraz z wyposażeniem dla wskazanej grupy wiekowej, organizator PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.
6. Paczki dla najuboższych – organizator Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Północ przy współpracy z Zespołem Szkół Ogólnokształcących Nr 7 – pozyskanie 45 paczek dla dzieci z najuboższych rodzin – wytypowanie dzieci, dostarczenie paczek.
7. Uczestniczenie przy wyjeździe i powrocie dzieci z kolonii letnich.

1.1.3.K. Współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w celu stworzenia szerszego wachlarza udzielanej pomocy, w 2019 r. współpracował z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, działającymi na terenie Gminy Miasto Szczecin na rzecz osób i rodzin.

We współpracę zaangażowane były

a. w zakresie pomocy osobom bezrobotnym:

- 1) Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie;
- 2) Zachodniopomorskie Centrum Rozwoju Gospodarczego Szczecińskie Centrum Przedsiębiorczości;
- 3) Stowarzyszenie „SOS dla Rodziny”;
- 4) Ochotniczy Hufiec Pracy;
- 5) Agencja Pracy Tymczasowej ROKA;

b. w zakresie pomocy rodzinom z dziećmi:

- 1) żłobki, przedszkola, punkty przedszkolne, szkoły, uczelnie;
- 2) Szczecińskie Centrum Świadczeń;
- 3) Centrum opieki nad Dzieckiem;
- 4) Sąd Rodzinny i Nieletnich;
- 5) Prokuratura;
- 6) kuratorzy sądowi;
- 7) Policja;
- 8) Straż Miejska;
- 9) Centrum Psychologiczno-Pedagogiczne;
- 10) Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne;
- 11) placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego;
- 12) Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych;
- 13) Towarzystwo Budownictwa Społecznego;
- 14) spółdzielnie mieszkaniowe;
- 15) wspólnoty mieszkaniowe;
- 16) Rady Osiedli;
- 17) Placówki służby zdrowia (przychodnie, szpitale, jednostki ZOL);
- 18) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 19) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci;
- 20) Zachodniopomorska Fundacja Pomocy Rodzinie „Tęcza Serc”;
- 21) Polski Czerwony Krzyż;
- 22) Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- 23) Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej;
- 24) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich;
- 25) Stowarzyszenie SOS dla Rodziny;
- 26) Stowarzyszenie Zrozumieć;
- 27) Ośrodki Terapii Uzależnień od Alkohol;
- 28) Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Powrót z „U”;
- 29) Hospicjum im. Św. Jana Ewangelisty;
- 30) Hospicjum dla Dzieci;
- 31) Związek Harcerstwa Polskiego;
- 32) Miejski Ośrodek Kultury;

- 33) Klub Studencki SZAFa,
- 34) Centra Integracji Społecznej.

c. w zakresie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
- 3) Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych;
- 4) Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – 2x;
- 5) domy pomocy społecznej;
- 6) ośrodki wsparcia;
- 7) służba zdrowia;
- 8) Rady Osiedli;
- 9) Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie;
- 10) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo „Tęcza”;
- 11) Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych;
- 12) Hospicjum im. Św. Jana Ewangelisty;
- 13) Zachodniopomorska Fundacja Pomocy Rodzinie „Tęcza serc”;
- 14) Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- 15) Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej;
- 16) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich;
- 17) Stowarzyszenie Prawy Brzeg Kultury;

d. w zakresie pomocy osobom bezdomnym:

- 1) Powiatowy Urząd Pracy;
- 2) Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności;
- 3) Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 4) Straż Miejska;
- 5) Szczecińskie Centrum Profilaktyki Uzależnień;
- 6) Policja;
- 7) Prokuratura;
- 8) Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych;
- 9) Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – 2x
- 10) kuratorzy sądowi;
- 11) służba zdrowia;
- 12) Centrum Socjalne Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej;
- 13) Stowarzyszenie „Feniks”;
- 14) Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek”;
- 15) Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- 16) Polski Czerwony Krzyż;
- 17) Siostry Misjonarki Miłości.

1.2. Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, podobnie jak ustawa o pomocy społecznej, dzieli zadania na zadania gminy i na zadania powiatu. Zgodnie z tym podziałem gmina realizuje zadania w zakresie wspierania rodziny, natomiast powiat realizuje zadania w zakresie systemu pieczy zastępczej.

1.2.1. Wsparcie rodziny

Do zadań **zleconych** z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Natomiast do zadań **własnych** gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku proadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałej na terenie gminy;

Rodzinie przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, za jej zgodą i przy jej aktywnym udziale, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego, udziela się wsparcia, które w szczególności polega na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;

- 7) dążeniu do integracji rodziny.

Wsparcie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka w szczególności jako:

- 1) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne;
- 2) terapia i mediacja;
- 3) usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne;
- 4) pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Rodzina może otrzymać wsparcie poprzez działanie:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) placówek wsparcia dziennego;
- 3) rodzin wspierających.

Tabela Nr 40 Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące na terenie Szczecina stan na 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie		Ogółem	W tym placówki prowadzone przez inne podmioty niż gmina
Liczba placówek wsparcia dziennego		35	35
w tym prowadzone w formie	opiekuńczej	27	27
	specjalistycznej	15	14
	pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę	3	3
Liczba miejsc		1 125	1 095
Przeciętna liczba korzystających dzieci		1 125	1 095

Pracownik socjalny po dokonaniu analizy sytuacji rodziny wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej, w przypadku Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie do Kierownika Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Kierownika Działu Pomocy Osobom Bezdomnym, wniosek o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do zadań asystenta rodziny w szczególności należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, który wnioskował o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;

- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi jednostki organizacyjnej;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

1.2. ADziałania podejmowane przez asystentów rodziny

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2019 r. w ramach funkcjonowania Rejonowych Ośrodków Pomocy Rodzinie i Działu Pomocy Osobom Bezdomnym zatrudniał **30** asystentów rodziny (według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.).

Tabela Nr 41 Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w pierwszym i drugim półroczu 2019r.

wyszczególnienie		01.01.2019 r. – 30.06.2019 r.	01.07.2019 r. – 31.12.2019 r.
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny - ogółem		315	318
z tego:	do 3 miesięcy	39	40
	powyżej 3 do 12 miesięcy	93	119
	powyżej 1 roku	183	159
Liczba rodzin, z którymi asystent rodzin zakończył pracę - ogółem		84	90
z tego:	ze względu na osiągnięcie celów	35	35
	ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	27	35
	ze względu na brak efektów	13	14
	ze względu na zmianę metody pracy	9	6
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny		171	185

Powyższe zestawienie sporządzone jest na podstawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, które jest sporządzane w okresach półrocznych.

Łącznie asystenci rodziny w 2019 r. pracowali z **423** rodzinami wymagającymi wsparcia.

1. Asystent rodziny obejmując rodzinę asystenturą współpracuje przede wszystkim z rodziną na jej zasobach w celu przezwyciężenia trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych realizując zadania zgodnie z art. 15 i 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Motywują rodziców do wzmocnienia kompetencji wychowawczych poprzez ukończenie warsztatów „Szkoły dla rodziców” oraz udział w treningach przeprowadzanych przez asystenta rodziny w środowisku w tym należytego prowadzenia gospodarstwa domowego zarządzania budżetem, przeprowadzanie z rodzicami treningów opiekuńczo – higienicznych. Z warsztatów korzystają również rodzice, którzy zostali zobowiązani do podnoszenia swoich kompetencji wychowawczych przez Sąd.
3. Przeprowadzają w środowisku treningów wzmacniających relacje pomiędzy członkami rodziny, w zakresie komunikacji interpersonalnej, rozpoznawania potrzeb członków rodziny, jak również motywowanie klientów do podjęcia stosownej terapii w powyższym zakresie w momencie zaistnienia takiej potrzeby.
4. Motywują rodziców do pozostawania w bieżącym kontakcie z małoletnimi przebywającymi w pieczy zastępczej, jak również do stałego weryfikowania ich sytuacji szkolnej, zdrowotnej, społecznej.
5. Motywują klientów do podejmowania i utrzymywania stałego zatrudnienia oraz

- podejmowania działań na rzecz stabilności mieszkaniowej.
6. Informują i motywują do skorzystania z warsztatów dla dzieci "Złość nie jest zła", mających na celu lepsze poznanie swoich uczuć, emocji i sposobów radzenia sobie z nimi.
 7. Współpracują ze szkołą, przedszkolem, kuratorem, dzielnicowym, pracownikiem socjalnym w celu udzielenia rodzinie jak najszerzej pomocy w prawidłowym funkcjonowaniu.
 8. Ustalają potencjał własny rodziny - bliskich i dalszych krewnych, przyjaciół - którzy udzielają rodzinie wsparcia w sposób naturalny w sytuacjach kryzysu i w codziennym życiu.
 9. Kierują dzieci do Specjalistycznych Placówek Wsparcia Dziennego.
 10. Wskazują możliwość uzyskania wsparcia psychologiczno - terapeutycznego i pedagogicznego kierując do specjalistycznych ośrodków i instytucji.
 11. Ułatwiają dostęp do ogólnej i specjalistycznej opieki medycznej np. psychiatrycznej dla dzieci i dorosłych.
 12. Ułatwiają dostęp do placówek edukacyjnych - zgodnie ze zdiagnozowanymi deficytami rozwoju dziecka - w zakresie realizacji obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego.
 13. Uczestniczą przy wyjazdach dzieci na kolonie i z kolonii.

Tabela Nr 42 Zestawienie liczbowe uczestników kolonii letnich w latach 2016-2019

Rok	Liczba uczestników
2016	722
2017	576
2018	350
2019	387

1.2.B. Programy napisane i realizowane przez asystentów rodziny

„Szkola dla Rodziców”

Program jest jednym z bardziej skutecznych form pracy asystentów rodzin z rodzinami niewydolnymi wychowawczo.

Cel główny - podwyższenie kompetencji wychowawczych rodziców oraz poprawa relacji pomiędzy rodzicami a dziećmi.

Program był realizowany pod jednym wspólnym tytułem ”Szkola dla Rodziców”, każdy Rejonowy Ośrodek realizował go we własnym zakresie i pod własnym wewnętrznym tytułem:

Bezpośrednim celem programu było nabycie przez uczestników warsztatów umiejętności wychowawczych:

- aktywne, wspierające słuchanie;
- nawiązanie efektywnej współpracy z dzieckiem;
- modyfikowanie niepożądanych zachowań dziecka bez stosowania przemocy;
- wyrażania oczekiwań i ograniczeń, tak by były przez dziecko respektowane;
- rozpoznawanie, wyrażanie i akceptowanie uczuć;
- radzenie sobie z „trudnymi” uczuciami;
- rozwój pozytywnego i realistycznego obrazu siebie, swoich możliwości i zdolności, wzrost zaufania do siebie samego;
- mądre wspieranie procesu usamodzielniania się dziecka.

Wyznaczono również **cele długofalowe**:

- uświadomienie rodzicom, że skuteczność wychowania w znacznym stopniu zależy od osoby wychowującej – aby zmienić dziecko, należy zacząć od siebie;
- ukazanie prawdy, że skuteczne wychowanie nie może mieć miejsca, jeśli wychowujący nie opiera się na jasnych i czytelnych wartościach, które sam posiada i realizuje;
- pogłębienie samoświadomości i refleksji na temat skuteczności określonych metod wychowawczych, ułatwienie zakwestionowania niektórych funkcjonujących stereotypów i mitów w zakresie wychowania;
- umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez naprawę i ochronę już istniejących więzi emocjonalnych, budowanie klimatu zaspokajającego potrzeby miłości, bezpieczeństwa i akceptacji.

1. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Północ

„Moje dziecko mnie nie słucha”

Działaniami objęto rodziny z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą.

Program był realizowany w dwóch edycjach.

W czasie trwania zajęć z rodzicami, zapewniono opiekę dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, realizowaną w ramach zajęć Klubu Dziecięcego Słoneczko. Były to zajęcia edukacyjne, sportowe z elementami zabawy.

W programie uczestniczyło **28** osób dorosłych i **57** dzieci.

2. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Prawobrzeże

„Szkoła dla Rodziców”

Zajęcia miały charakter warsztatów, przy aktywnym udziale uczestników zajęć, z uwzględnieniem autorefleksji, wymiany doświadczeń, ćwiczeniem nowych sposobów komunikowania się.

Bezpośrednim celem programy było nabycie przez uczestników umiejętności wychowawczych. Wyznaczone zostały również cele długofalowe. Cykl spotkań po raz pierwszy odbywał się w filii siedziby RO Prawobrzeże przy ul. Krzemiennej 42b.

Program ukończyło 5 osób.

3. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Śródmieście

„Szkoła dla Rodziców”

Zajęcia miały charakter warsztatów, przy aktywnym udziale uczestników.

Bezpośrednim celem programy było nabycie przez uczestników umiejętności wychowawczych.

W czasie uczestniczenia rodziców w warsztatach, dzieci miały zapewnioną opiekę przez asystentów rodzin.

Program ukończyło **29** osób (13 dzieci, 16 dorosłych).

4. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Zachód

„Szkoła dla Rodziców”

Zajęcia miały charakter warsztatów, przy aktywnym udziale uczestników. Ośrodek zorganizował dwie edycje warsztatów .

Bezpośrednim celem programy było nabycie przez uczestników umiejętności wychowawczych.

W czasie uczestniczenia rodziców w warsztatach, dzieci miały zapewnioną opiekę przez asystentów rodzin. Zarówno rodzice jak i dzieci mieli możliwość korzystania z ciepłych i zimnych napojów oraz słodkiego poczęstunku.

Warsztaty trwały po 9 tygodni, odbywały się w cyklu 9 spotkań.

Program ukończyło – **17 osób**

„Eko-Rodzinka”

Projekt został napisany i przeprowadzony przez asystenta rodziny Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Zachód.

Zajęcia w formie dwudniowych warsztatów odbyły się w Rejonowym Ośrodku Pomocy Rodzinie Zachód w dniach 16.09.2019 r. oraz 23.09.2019 r.

Projekt miał na celu integrację rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, pobudzenie uczestników projektu do twórczego spędzania wolnego czasu poprzez wspólne wykonywanie prac plastycznych oraz naukę dbania o otoczenie domowe i środowisko. Dzieci mogły wspólnie z rodzicami spędzić czas, co bardzo korzystnie wpłynęło na ich rozwój psychiczny i emocjonalny. Miały również możliwość rozwijania wyobraźni poprzez wykorzystanie dostępnych w swoim otoczeniu odpadów w postaci butelek plastikowych, rolek po papierze toaletowym, talerzykach czy ręcznikach papierowych.

Podczas przeprowadzonych zajęć zarówno dzieci, jak i ich rodzice mogli zdobyć wiedzę na temat szkodliwości odpadów znajdujących się w otoczeniu oraz umiejętnego ich segregowania w środowisku domowym.

Warsztaty w dniu 16.09.2019 r. obejmowały:

- zapoznanie się uczestników poprzez zabawę w „Imiona”. Każdy z uczestników rzucał balonem do drugiej osoby i wypowiadał swoje imię;
- zabawę polegającą na odszukaniu ukrytych w różnych miejscach na korytarzu hasła, a następnie wspólne odczytanie ukrytych hasła i napisaniu ich na tablicy, hasła dotyczyły prawidłowych zachowań ekologicznych „Eko-Rodzinki”. Następnie uczestnicy otrzymali do rozszyfrowania hasło: „EKO Rodzinka”;
- praktyczne ćwiczenia w segregowaniu śmieci, do których pojemników są wrzucane: papier, szkło, plastik itp.;
- czytanie bajki ekologicznej pt.: „Czarodziejskie ziarenka”;
- wspólne wykonanie dekoracji do wysłuchanej bajki z wykorzystaniem rolek po papierze toaletowym i ręczników papierowych, patyczków od lodów, talerzyków papierowych, w formie prac plastycznych przestrzennych -uczestnicy wykonali latarnię morską z kubków i talerzyków papierowych, obrazki z kolorowego świata na talerzyku papierowym wykorzystując dostępne materiały plastyczne, jak farby, bibuła, papier kolorowy, patyczki od lodów.

Warsztaty w dniu 23.09.2019 r. obejmowały:

- zabawę polegającą na rozszyfrowaniu hasła: „Wiem, co to recykling”. Po rozszyfrowaniu hasła został omówiony temat recyklingu;
- wykonanie z butelek plastikowych instrumentów muzycznych – marakasy, bocianów z talerzyków papierowych, obrazka z kwiatków umieszczonych na talerzyku papierowym;
- po zakończeniu warsztatów zostały rozdane dyplomy dzieciom uczestniczącym w zajęciach oraz nagrody rzeczowej - Gry zręcznościowej Chair Stack- Krzeselka. oraz zasięgnięto opinii u opiekunów dzieci w celu rozeznania, czy zostały uzyskane zamierzone cele.

W projekcie wzięły udział 2 rodziny, w tym 4 dzieci.

„Bajkowy Świat Dziecka”

Projekt został napisany i przeprowadzony przez asystenta rodziny Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Zachód.

Projekt miał na celu integrację rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny oraz uświadomienie rodzicom wartości wspólnego spędzania czasu z dziećmi oraz budowania więzi.

Zajęcia w formie dwudniowych warsztatów odbyły się w Rejonowym Ośrodku Pomocy Rodzinie Zachód w dniach 10.06.2019 r. oraz 17.06.2019 r.

Warsztaty w dniu 10.06.2019 r. obejmowały:

- czytanie wraz ze słuchaniem bajki terapeutycznej pt.: „Porządeczek i Bałaganiak”;
- zajęcia z twórczości plastycznej w wykorzystaniu metody malowania dziesięcioma palcami.

Warsztaty w dniu 17.06.2019 r. obejmowały:

- warsztaty z poczęstunkiem i zabawą w kalambury bajkowe rysowane oraz pokazywane oraz zgadywanki i krzyżówki o treści bajkowej.

Zamierzonym celem była nauka kreatywnego myślenia, przełamywania nieśmiałości. Podczas spotkania rozdano dzieciom upominki w postaci gry zręcznościowej „Bierki”.

W projekcie wzięły udział 2 rodziny, w tym 5 dzieci.

„Życ z dzieckiem a nie obok dziecka”

Adresatami były rodziny z dziećmi objęte dodatkowym wsparciem asystenta rodziny na wniosek pracowników Działu Pomocy Osobom Bezdomnym oraz rodziny na mocy postanowienia Sądu. Celem projektu było uświadomienie, rodzicom, że realizacja wszelkich potrzeb dziecka, jest możliwa, gdy rodzic żyje z dzieckiem, a nie obok niego.

Zajęcia miały charakter modułów teoretycznych i praktycznych.

„Dobry = mądry rodzic”

Adresatami były rodziny z dziećmi objęte dodatkowym wsparciem asystenta rodziny na wniosek pracowników Działu Pomocy Osobom Bezdomnym borykające się na co dzień m.in. z problemami w obszarze wychowania i opieki nad swoimi dziećmi. Zajęcia odbywały się w formie warsztatów, podczas których rodzice poznali 10 przykazań mądrego rodzica.

1.2.2. Piecza zastępcza

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

Formami **rodzinnej** pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona;
 - b) niezawodowa;
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- 2) rodzinny dom dziecka.

Instytucjonalne formy pieczy zastępczej to:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 2) regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna;
- 3) interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Realizacją zadań w zakresie pieczy zastępczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zajmuje się Dział Pieczy Zastępczej.

A. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej

W ciągu roku 2019 r. na terenie Miasta Szczecin w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało narastająco łącznie **1 171** dzieci.

Wykaz placówek i ilość przebywających w nich dzieci przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 43 Liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci narastająco w 2018 r. i w 2019 r.

Piecza zastępcza		ROK 2018		ROK 2019	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci przebywających	Liczba rodzin	Liczba dzieci przebywających
rodzinna piecza zastępcza	rodziny spokrewnione	440	533	413	507
	rodziny niezawodowe	149	169	142	176
	rodziny zawodowe	8	28	7	29
	rodziny zawodowe specjalistyczne	3	8	3	8
	rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	11	107	11	105
	rodzinne domy dziecka	13	96	13	95
	ogółem	624	941	589	920
instytucjonalna piecza zastępcza	Centrum Opieki nad Dzieckiem im. Konstantego Maciejewicza ul. Wszystkich Świętych 66 70-953 Szczecin		283		223
	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Towarzystwa Salezjańskiego ul. Ku Słońcu 124 71-080 Szczecin		15		13
	placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego		13		15
	ogółem		311		251
Ogółem ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej			1 252		1171
na terenie innych powiatów	rodziny zastępcze		154		143
	placówki opiekuńczo-wychowawcze		54		30
	regionalne placówki opiekuńczo-terapeutycznych		14		13
Ogółem liczba dzieci przebywającej na terenie innych powiatów			222		186
Liczba dzieci pochodzących z innych powiatów w pieczy zastępczej na terenie Szczecina			91		91

Tabela Nr 44 Liczba rodzin zastępczych i liczba przebywających w nich dzieci na terenie Miasta Szczecin według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Typy rodzin	Piecza rodzinna		Piecza instytucjonalna	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci		
rodzina zastępcza spokrewniona	355	425	Centrum Opieki nad Dzieckiem	
			Typ placówki	Liczba dzieci
			interwencyjna	53
			Socjalizacyjna	98
			Specjalistyczno - terapeutyczna	18
rodzina zastępcza niezawodowa	128	150	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Towarzystwa Salezjańskiego	12
rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia	8	58		
rodzina zastępcza zawodowa	6	18		
rodzina zawodowa specjalistyczna	3	8	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego	11
rodzinny dom dziecka	13	83		
łącznie	513	742	192	
Ogółem liczba dzieci w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej – stan na dzień 31 grudnia 2019 r. - 934				

Poniższe tabele przedstawiają napływ i odpływ dzieci w pieczy zastępczej w 2018 r. i 2019 r.

Tabela Nr 45 Napływ dzieci do pieczy zastępczej w 2018 r. i 2019 r.- dotyczy dzieci po raz pierwszy umieszczanych w pieczy zastępczej

Napływ dzieci do pieczy zastępczej		Liczba dzieci umieszczonych w Szczecinie		Liczba dzieci umieszczonych poza Szczecinem	
		2018 r.	2019 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem, z tego:		164	131	25	14
w rodzinnej pieczy	w rodzinie zastępczej spokrewnionej	43	32	14	5
	w rodzinie zastępczej niezawodowej	16	13	5	6
	w rodzinie zastępczej zawodowej	37	40	0	3
	w rodzinnym domu dziecka	4	2	0	0
	ogółem	100	87	19	14
w instytucjonalnej pieczy		64	44	6	0

Z ogólnej liczby dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej w 2019 r.:

- **11** dzieci pozostawionych zostało bezpośrednio po urodzeniu w szpitalu;
- w przypadku **26** dzieci miało miejsce interwencyjne ich zabezpieczenie, orzeczenie Sądu zostało wydane po umieszczeniu dziecka w placówce.

Ponadto w 2019 r. interwencyjnie przyjęto do placówki bez skierowań i postanowień Sądu 5 dzieci, które po wyjaśnieniu sytuacji i krótkotrwałym pobycie wróciły do rodziny biologicznej.

Tabela Nr 46 Odpływ dzieci z pieczy zastępczej w 2018 r. 2019 r.

Odpływ dzieci z pieczy zastępczej		Liczba dzieci z terenu Miasta Szczecin		Liczba dzieci szczecińskich przebywających poza powiatem	
		2018 r.	2019 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba dzieci, które odeszły z pieczy zastępczej – ogółem, z czego		198	168	34	29
rodzinnej pieczy zastępczej	powrót do rodziny naturalnej	30	36	5	15
	przysposobienie	22	26	2	1
	usamodzielnienie	59	67	10	7
	ogółem	111	129	17	23
instytucjonalnej pieczy zastępczej	powrót do rodziny naturalnej	49	18	10	0
	przysposobienie	1	3	0	1
	usamodzielnienie	35	16	6	5
	inne (DPS, ZOL)	2	2	1	0
	ogółem	87	39	17	6

W wyniku działań podejmowanych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r. pozyskano miejsca zarówno w zawodowej i niezawodowej pieczy zastępczej.

Mimo to według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. 23 dzieci oczekiwało na umieszczenie w pieczy zastępczej.

Liczba ta jest nieznacznie większa w stosunku do roku 2018.

Liczba dzieci w pieczy zastępczej poza Szczecinem wynosiła 171 (w tym w pieczy zastępczej 134, a w pieczy instytucjonalnej 37 dzieci).

9 dzieci przebywało w zakładach opiekuńczo-leczniczych na terenie innych powiatów.

Ponadto w 2019 r.:

- wystawiono **89** skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym **44** skierowań dla dzieci po raz pierwszy umieszczonych w pieczy zastępczej;
- wydano **954** decyzje w zakresie odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej - 583 decyzji i placówkach opiekuńczo-wychowawczych - 371 decyzji;
- zawarto **148** umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi i osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz z osobami zatrudnionymi do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka oraz osobami na zastępstwo;
- zawarto **20** porozumień w sprawie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz dzieci pochodzących z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Szczecin;
- dochodzono świadczeń alimentacyjnych od rodziców 127 dzieci, których pobyt w pieczy zastępczej wyniósł ponad rok.

Analizując powyższe dane widoczny jest spadek o 5,7 % liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej na dzień 31 grudnia 2019 r., liczba ta wynosiła 934, natomiast na koniec grudnia 2018 roku 987. Zmniejszyła się również liczba dzieci, które przebywały choćby chwilowo w pieczy zastępczej. Liczba ta w roku 2019 wynosiła 1171 i jest niższa o 81 osób niż w 2018 r.

W pieczy zastępczej na koniec 2019 r. przebywały 141 osoby pełnoletnie, najwięcej w spokrewnionych rodzinach zastępczych.

Z ogólnej liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w dalszym ciągu największy odsetek stanowią dzieci przebywające w rodzinach zastępczych spokrewnionych 48%, w rodzinach niezawodowych 16%, w zawodowej pieczy zastępczej 17% i 19% w pieczy instytucjonalnej.

Zmiany w liczbie dzieci w pieczy zastępczej w odniesieniu do rozmaitych form tej pieczy nie miały charakteru bardzo istotnego.

Mimo usilnych starań o pozyskiwanie i tworzenie nowych rodzin zastępczych, ciągle jeszcze najmłodsze dzieci trafiają do pieczy instytucjonalnej. Najczęściej dotyczy to sytuacji przemocy w rodzinie i konieczności zabezpieczania dziecka wraz z rodzeństwem.

Niestety piecza zastępcza dla bardzo wielu podopiecznych pozostaje trwałą formą wychowania dorastania, aż 408 dzieci (334 w rodzinnej i 74 w instytucjonalnej) tj. ponad 60 % dzieci wg. stanu na 31 grudnia 2019 r. przebywało w pieczy zastępczej ponad 3 lata. W dalszym ciągu liczba dzieci przysposobionych utrzymuje się na podobnym poziomie co w roku poprzednim. Liczba dzieci przekazanych do adopcji w 2019 roku wyniosła 31 i jest wyższa o 6 w porównaniu z 2018 rokiem. Liczba dzieci wracających do rodzin biologicznych w 2019 roku wyniosła 69 dostrzegamy tutaj tendencję spadkową, liczba ta jest mniejsza o 12 % niż w roku 2018. O 29 % zmniejszyła się liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po raz pierwszy (z rodziny naturalnej bądź po pozostawieniu w szpitalu), która ww. 2019 roku wyniosła 145 (w tym 131 na terenie Szczecina).

W instytucjonalnej pieczy zastępczej z wyłączeniem placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego na dzień 31 grudnia 2019 r. przebywało łącznie 36 dzieci do 10 roku życia, w tym ze starszym rodzeństwem 11 dzieci.

B. Świadczenia pieniężne

W 2019 r. w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej:

- wystawiono **1804** decyzje administracyjne;
- wypłacono **9 682** świadczenia, na kwotę **8 078 619 zł**;
- oraz **921** świadczeń na kwotę **776 842 zł** finansowanych przez inne powiaty;
- przeznaczono **2 399 339 zł**, na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, jak również osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka.

Łącznie wydatkowano **11 254 800 zł**.

Tabela Nr 47 Rodzaje, liczba i kwota świadczeń przyznanych w ramach rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r.

świadczenia przyznane w ramach rodzinnej pieczy zastępczej		2019 r.		świadczenia finansowane przez inne powiaty	
		liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł	liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł
pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	rodziny zastępcze spokrewnione	4 822	3 348 598	530	379 108
	rodziny zastępcze niezawodowe	1 540	1 571 350	280	311 626
	rodziny zastępcze zawodowe	1 112	1 112 297	20	21 040
	rodzinne domy dziecka	943	979 828	24	25 248
	łącznie	8 417	7 012 073	854	737 022
pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	rodziny zastępcze spokrewnione	217	45 488	15	3 165
	rodziny zastępcze niezawodowe	130	26 872	12	2 532
	rodziny zastępcze zawodowe	208	39 499	12	2 532
	rodzinne domy dziecka	210	43 732	12	2 532
	łącznie	765	155 951	51	10 761
pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	rodziny zastępcze spokrewnione	35	50 671	5	3 296
	rodziny zastępcze niezawodowe	10	11 929	2	2 500
	rodziny zastępcze zawodowe	35	47 500	0	0
	rodzinne domy dziecka	14	23 900	0	0
	łącznie	94	134 000	7	5 796
dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	rodziny zastępcze spokrewnione	64	51 507	5	3 484
	rodziny zastępcze niezawodowe	23	15 229	2	1 200
	rodziny zastępcze zawodowe	29	14 774	0	340
	rodzinne domy dziecka	53	33 648	2	990
	łącznie	169	115 158	9	6 014
utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domku jednorodzinnym	rodziny zastępcze spokrewnione	x	x	x	x
	rodziny zastępcze niezawodowe	x	x	x	x
	rodziny zastępcze zawodowe	107	241 597	x	4 725
	rodzinne domy dziecka	104	290 186	x	10 245
	łącznie	211	531 783		14 970
zdarzenia losowe lub inne zdarzenia mające wpływ na	rodziny zastępcze spokrewnione	10	9 644	0	0
	rodziny zastępcze	0	0	0	0

jakość sprawowanej opieki	niezawodowe				
	rodziny zastępcze zawodowe	7	14 872	0	0
	rodzinne domy dziecka	5	7 320	0	0
	łącznie	22	31 836	0	0
inne niezbędne i nieprzewidziane koszty związane z opieką i wychowaniem dziecka i funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	łącznie	7	8 119	x	148
pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	łącznie	5	43 147	x	x
Świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu- rodziny zastępcze zawodowe	łącznie	5	46 552	x	2 131
Razem świadczenia	x	9 682	8 078 619	921	776 842

Na dzieci pochodzące z Miasta Szczecin przebywające na terenie innych powiatów na pokrycie kosztów ich utrzymania

- w rodzinach zastępczych wydatkowano kwotę 1 750 945 zł
- w placówkach opiekuńczo – wychowawczych 1 410 576 zł
- w regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych 1 203 277 zł.
- w Zakładach Opiekuńczo – Leczniczych 274 726 zł.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. pomoc państwa w wychowywaniu dzieci, która wprowadziła zmiany do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od dnia 1 kwietnia 2016 r. rodziny zastępcze, osoby prowadzące rodzinny dom dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego otrzymali uprawnienie do ubiegania się o dodatek na świadczenia na utrzymanie dziecka lub odpowiedni dodatek do kwoty ryczału, którą otrzymuje dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego w wysokości 500 zł na każde dziecko w wieku do 18 lat. Od 1 lipca 2019 r. dodatkowe wsparcie w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko otrzymują placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistycznego – terapeutycznego, regionalne placówki opiekuńczo –terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

W 2019 r. wystawiono **740** decyzji przyznających dodatek wychowawczy do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej i **13** decyzji przyznających dodatek do zryczałtowanej kwoty środków finansowych na utrzymanie dziecka oraz wystawiono **196** decyzji przyznających dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego

Tabela Nr 48 Liczba i kwota wypłaconych świadczeń w 2019 r.

wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
dodatek wychowawczy	7 698	3 750 923
dodatek do zryczałtowanej kwoty	145	70 561
dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego o którym mowa w art.113a ustawy	1081	530 384
Razem	8 924	4 351 868

Łączne wydatki na realizację dodatków wychowawczych i dodatków do zryczałtowanej kwoty wraz z kosztami obsługi w 2019 roku wyniosły 4 393 892 zł.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, rodziny zastępcze, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych na uczące się dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, osoby uczące się będące osobą usamodzielnianą otrzymali uprawnienia do ubiegania się o świadczenie w związku z rozpoczęciem roku szkolnego 2019/2020 w wysokości 300 zł – raz w oku szkolnym.

Tabela Nr 49 Liczba i kwota wypłaconych świadczeń w ramach realizacji programu „Dobry start” w 2019 r.

świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
rodzina zastępcza spokrewniona	270	81 000
rodzina zastępcza niezawodowa	110	33 000
rodzina zastępcza zawodowa	18	5 400
rodzinny dom dziecka	64	19 200
placówki opiekuńczo-wychowawcze	167	50 000
osoby usamodzielniane	37	11 100
łącznie	666	199 800
Koszty obsługi	-	6 710
Ogółem	666	206 510

C. Usamodzielnienia

Usamodzielniający się wychowankowie z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej objęci byli wsparciem polegającym na pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,

motywowaniu do nauki, poszukiwaniu pracy, informowaniu i zachęcaniu do udziału w projektach obejmujących praktyki, staże, doradztwo zawodowe oraz szkolenia.

Usamodzielniani wychowankowie mogli korzystać z pomocy:

- psychologa;
- pedagoga ;
- prawnika;
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych;
- pomocy finansowej na usamodzielnienie;
- na kontynuowanie nauki,;
- na zagospodarowanie w formie rzeczowej lub pieniężnej.

Wsparciem objęto łącznie **280** usamodzielnianych wychowanków, z tego:

- 179 osób z rodzinnej pieczy zastępczej;
- 82 wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 19 wychowanków opuszczających MOS, MOW, ZP, DSM.

Poniższa tabela przedstawia liczbę świadczeń i kwotę świadczeń udzielonych usamodzielnianym wychowankom w 2019 r..

Tabela Nr 50 Pomoc na usamodzielnienie udzielona w 2019 r.

Wyszczególnienie	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	Pomoc na zagospodarowanie	Pobyt w mieszkaniu chronionym	Przydział lokalu socjalnego	Pomoc prawna i psychologiczna
rodzinna piecza zastępcza						
Liczba osób	28	111	22	16	7	17
liczba świadczeń	28	919	22	x	x	x
kwota świadczeń	143 133	473 655	38 940	x	x	x
instytucjonalna piecza zastępcza						
Liczba osób	11	56	10	33	6	9
liczba świadczeń	11	212	10	x	x	x
kwota świadczeń	52 640	213 775	17 193	x	x	x
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze						
liczba osób	3	11	1	0	2	0
liczba świadczeń	3	88	1	x	x	x

kwota świadczeń	12 341	46 328	4 615	x	x	x
-----------------	--------	--------	-------	---	---	---

W okresie sprawozdawczym wystawiono:

- 402 decyzji administracyjnych dla usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 23 decyzje dla osób opuszczających zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii;
- 127 decyzji dotyczących pobytu w mieszkaniu chronionym.

Pozostałe działania podjęte w ramach usamodzielnienia:

- z 83 osobami usamodzielnianymi z rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej przeprowadzono 156 wywiadów środowiskowych i objęto pracą socjalną;
- 26 osób skorzystało z porady prawnej i psychologicznej w tym:
 - 12 osób skierowano na specjalistyczną poradę psychologiczną do Działu Interwencji Kryzysowej MOPR w Szczecinie w celu rozwiązania trudnej sytuacji życiowej i osobistej;
 - 14 osób skorzystało z porady prawnej, w ramach porad pojawiała się następująca tematyka:
 - świadczenia i renty z ZUS;
 - sprawy procesowe różne - w tym pomoc w sporządzeniu pism;
 - egzekucja komornicza - ocena poprawności czynności komorniczych, granice potrażeń;
 - świadczenia z pieczy zastępczej - zasady przyznawania, możliwość rezygnacji ze świadczenia.
- pomoc w opracowaniu 56 indywidualnych programów usamodzielnienia oraz 127 weryfikacji programów;
- motywowanie do uczestniczenia w programie wsparcia realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie we współpracy z Fundacją Robinson Crusoe. W 2019 roku programem Wehikuł Usamodzielnienia objęto 44 wychowanków;
- w 2019 roku 5 osób uczestniczących w „Wehikule usamodzielnienia” skorzystało z programu „Bezpieczny staż”, w ramach którego młodzież miała możliwość sprawdzenia się w różnych zawodach i zweryfikowania swoich preferencji i zainteresowań zawodowych. Staże odbyły się w firmach: *Szczecińska Energetyka Ciepła, Żabka*, rodzinny dom dziecka i trwały od 2 do 4 tygodni;
- 22 uczestników „Wehikułu usamodzielnienia” brało udział w wyjazdowych Warsztatach Usamodzielnienia, które odbyły się latem (8 osób) i zimą (11 osób). Ponadto 3 osoby skorzystały z letnich warsztatów międzynarodowych, w których udział brała młodzież z Serbii i Holandii;
- w dniu 09 listopada 2019 r. usamodzielniająca się młodzież brała udział w warsztatach oraz w grze symulacyjnej „Robinson na plusie”, która poprzez zabawę

wprowadza młodzież w zagadnienia związane z zarządzaniem finansami oraz pokazuje jak ważne jest inwestowanie we własny rozwój, w grze wzięło udział 37 osób;

- w dniu 23 listopada 2019 r. odbył się rajd integracyjny młodzieży usamodzielniającej się ze Szczecina, w którym wzięło udział 33 osoby;
- w dniu 07 grudnia 2019 r. Robinsonowie brali udział w warsztatach „Robinson u lekarza”, które dotyczyły specjalizacji lekarskich i korzystania z usług polskiej służby zdrowia, w warsztatach wzięło udział 34 osób;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we współpracy z Fundacją Robinson Crusoe prowadził Punkt Konsultacyjny ds. Usamodzielnienia. Konsultacje dotyczyły przede wszystkim sytuacji edukacyjnej, zawodowej, mieszkaniowej, rodzinnej oraz zdrowotnej (w tym psychicznej) młodzieży z pieczy zastępczej. Odbyło się 133,5 godzin konsultacji, prowadzonych przez 6 konsultantek fundacji. Z konsultacji skorzystało 41 osób (większość osób korzystała z konsultacji kilkakrotnie)

Młodzież biorąca udział w Wehikule Usamodzielnienia przystąpiła do projektu „Grant Robinsona”, mającego na celu zaplanowanie i realizację działań na rzecz społeczności lokalnej. W 2019 r. w ramach działań Wehikułu zrealizowano 5 „Miniprojektów Robinsona”:

- „Zdrowo i ekologicznie” - 7 osób przygotowało zabawy oraz produkcję soków podczas festynu dla dzieci Stowarzyszenia Kibiców Pogoni Szczecin;
- Mega paka dla dzieciaka (5 uczestników) – przygotowanie paczek świątecznych dla wszystkich podopiecznych Zachodniopomorskiego Hospicjum dla Dzieci w Szczecinie z dołączonymi własnoręcznie przygotowanymi kartkami świątecznymi;
- Robinsonowie dla Dzikiej Ostoi (6 uczestników) – zbiórka kocy, ręczników i karmy dla kotów;
- Świąteczna pomoc dla hospicjum (7 uczestników) – przekazanie paczek świątecznych dla podopiecznych hospicjum zgodnie z potrzebami wskazanymi przez pracowników (środki do pielęgnacji) wraz z rękodzielami Robinsonów oraz nawiązanie współpracy w celu realizacji innych grantów na rzecz hospicjum;
- Zabawa Mikołajkowa dla dzieci ze Świetlicy Środowiskowej „Promyczek” (4 uczestników) – zorganizowanie zabawy świątecznej dla dzieci i młodzieży, pokazującej tradycje świąteczne, połączonej z quizami i warsztatami plastycznymi.

W roku 2019 ZBiLK w Szczecinie rozpatrywał wnioski złożone okresie od dnia 08 października 2018 r. do dnia 19 października 2018 r. oraz w okresie 20-31 maja 2019 r. dla osób zainteresowanych wynajęciem mieszkania od Gminy Miasta Szczecin. Nabory dotyczyły mieszkań socjalnych, lokali do remontu. Na potrzeby wychowanków, w celu uzupełnienia dokumentacji do ZBiLK, Dział Pieczy Zastępczej wystawił łącznie 57 zaświadczeń w tym:

- 8 zaświadczeń o okresach pobytu w mieszkaniu chronionym;
 - 23 zaświadczeń o realizacji programu usamodzielnienia;
 - 26 zaświadczeń o okresach pobytu w pieczy zastępczej.
- 16 osób (w tym 12 z rodzinnej pieczy zastępczej i 4 z instytucjonalnej pieczy zastępczej) uzyskało wystarczającą ilość punktów do podpisania umowy najmu lokalu socjalnego, w tym 8 osób podpisało umowę udostępniającą taki lokal, pozostałym osobom do końca roku 2019 r., nie została jeszcze przedstawiona oferta najmu mieszkania;

- 16 osób (w tym 15 z rodzinnej pieczy zastępczej i 1 z instytucjonalnej pieczy zastępczej) zakwalifikowało się do zawarcia umowy najmu mieszkania do remontu na koszt przyszłego najemcy, w tym 7 osób podpisało umowę udostępniającą taki lokal;
- 3 wychowanków (w tym 1 z rodzinnej pieczy zastępczej i 2 z instytucjonalnej pieczy zastępczej) zawarło umowy najmu do samodzielnych lokali socjalnych w ramach programu mieszkaniowego „Dom na Start”;
- 1 osoba podpisała umowę najmu lokalu mieszkalnego z zasobu Towarzystwa Budownictwa Społecznego .

W 2019 roku 93 osób (60 z pieczy instytucjonalnej, 33 z pieczy rodzinnej) ukończyło 26 rok życia tj. utraciły uprawnienia do korzystania ze świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Z udziałem 8 osób została sporządzona ocena końcowa procesu usamodzielnienia. Pozostałych 85 wychowanków zmieniło adres zamieszkania zaprzestało kontaktu z pracownikami socjalnymi, zatem nie było możliwe zweryfikowanie i ustalenie jak przebiegał ten proces i na jakim poziomie się zakończył.

Z grupy wychowanków z którymi została sporządzona ocena końcowa procesu usamodzielnienia:

3 osób uzyskało wykształcenie średnie

5 osób uzyskało wykształcenie wyższe

7 osób podjęło zatrudnienie, 1 osoba uzyskała lokal socjalny, 4 osoby wynajmują mieszkanie, 1 osoba posiada tytułu prawnego do mieszkania własnościowego bądź spółdzielczego, 2 osoby zamieszkują w domu rodzinnym wspólnie z rodzicami biologicznymi.

Od 1 stycznia 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie prowadzi **mieszkania chronione – treningowe przeznaczone dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej i innych usamodzielnianych w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej**. Łącznie funkcjonuje 6 mieszkań chronionych - treningowych, w których usamodzielniani mają możliwość zamieszkiwania w pokojach jednoosobowych, w sumie jest 31 miejsc.

Z ramienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie zostały zatrudnione 3 osoby na stanowiska Konsultantów Mieszkań Chronionych – Treningowych. Każdy Konsultant prowadzi 2 mieszkania chronione – treningowe. Osoby te na co dzień wspierają usamodzielnianych w codziennym funkcjonowaniu poprzez :

- pomoc w nabywaniu umiejętności radzenia sobie w codziennych obowiązkach, rozwijaniu Samodzielności;
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
- motywowanie młodzieży do systematycznego uczęszczania na zajęcia szkolne, a także do podejmowania aktywności zawodowej;
- pomoc w kwestiach związanych ze zdrowiem, informowanie młodzieży o dostępnych formach opieki zdrowotnej i poradnictwa specjalistycznego;
- wsparcie w pełnieniu prawidłowych ról społecznych w tym wsparcie młodych matek w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich;
- prowadzenie gospodarstwa domowego.

Ponadto w 2019 r. Fundacja Robinson Crusoe przy współpracy z MOPR w Szczecinie wprowadziła pilotażowy program prowadzenia warsztatów dla usamodzielnianych zamieszkujących mieszkania chronione. Realizacja warsztatów rozpoczęła się w miesiącu marcu 2019 r. i trwała do grudnia 2019 r., zrealizowano łącznie 50 treningów 6 mieszkaniach chronionych, z których skorzystało 43 mieszkańców.

Tematyka prowadzonych warsztatów dotyczyła m.in.:

- warsztaty integracyjne, miały na celu zacieśnienie więzi między domownikami, badanie i analizę potrzeb uczestników;
- warsztat „Ja za 7 lat – wyznaczanie i realizacja celów” miał na celu pomoc w zidentyfikowaniu swoich mocnych stron, przekazanie wiedzy i umiejętności dot. dbania o swoją samoocenę;
- warsztaty wiedzy ekonomicznej miały na celu autodiagnozę świadomości ekonomicznej, zdobycie wiedzy o rodzajach zatrudnienia, podwyższenie umiejętności związanych z planowaniem budżetu domowego;
- warsztaty na temat zdrowia, miały na celu podwyższenie świadomości uczestników na temat jak dbać o zdrowie własne i współlokatorów, poruszona została tematyka związana z leczeniem oraz zdrowym stylem życia;
- warsztaty świadomości mieszkańców mieszkań chronionych dot. własnych zasobów, swoich mocnych stron, decyzyjności we własnym życiu oraz ponoszenia konsekwencji swoich działań, wzrostu poczucia własnej wartości.

D. Funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej

W 2019 r. podjęto następujące działania w ramach promowania i wspierania rodzicielstwa zastępczego:

- koordynatorzy oraz pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej objęli wsparciem **589** rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywało **920** małoletnich dzieci i pełnoletnich wychowanków;
- przygotowano **440** planów pomocy dzieciom umieszczonym rodzinnej pieczy zastępczej oraz modyfikacji planów;
- zostało zorganizowanych **1 554** posiedzeń dot. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- wydano **1 561** opinii dotyczących zasadności pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, które zawierały całokształt sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka;
- sporządzono **169** ocen rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka;
- organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w **402** zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- specjalistycznym wsparciem objętych było **350** rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka oraz **401** dzieci i pełnoletnich wychowanków tych rodzin;
- **4** zawodowe formy rodzinnej pieczy zastępczej (**2** rodziny zastępcze zawodowe i **2** rodzinne domy dziecka) oraz **1** rodzina zastępcza niezawodowa korzystały z indywidualnego wsparcia psychologa w miejscu swojego zamieszkania;

- zaopiniowano **54** kandydatów na rodziny zastępcze pod kątem analizy ich sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej;
- wydano **99** opinie psychologiczne dotyczące predyspozycji i motywacji osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz 45 opinie psychologiczne dotyczące funkcjonujących już form rodzinnej pieczy zastępczej;
- do Publicznego Ośrodka Adopcyjnego przy ul. Starzyńskiego 3-4 zgłoszono łącznie **92** dzieci z uregulowaną sytuacją prawną;
- wydano **17** opinii dotyczących potrzeby przyznania świadczeń dla rodzin zastępczych zgodnie z art. 83 ust.3a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- wydano **66** opinii dotyczących potrzeby zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, zastępujących prowadzących rodzinny dom dziecka w przypadku ich nieobecności;
- złożono do właściwych Sądów **21** wniosków o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci zgodnie z art. 47 ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej oraz **15** wniosków o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej z innych przesłanek niż art. 47 ww. ustawy;
- do Sądów rodzinnych złożono **21** pism lub wniosków o podjęcie działań wobec dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 wniosek o rozwiązanie rodziny zastępczej.

E. Promocja rodzicielstwa zastępczego – wydarzenia:

1. I kwartał:

- 29 stycznia 2019 r., w Przedszkolu Publicznym nr 79 „Figielek” w Szczecinie, odbył się Finałowy Koncert pn. „Aniołkowe Granie”, którego celem było propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego wśród dzieci, młodzieży, rodziców i placówek edukacyjnych, a założeniem od samego początku była integracja środowisk przedszkoli, szkół i placówek opiekuńczych. W koncercie tym, promując rodzicielstwo zastępcze wzięli udział pracownicy Działu Pieczy Zastępczej;

2. II kwartał:

- 19 maja 2019 r. odbyła się XVIII edycja Pikniku pod Platanami. Dział Pieczy Zastępczej wziął udział w spotkaniu promując rodzicielstwo zastępcze. Pracownicy Działu w godzinach od 11 do 18 zapoznawali mieszkańców Szczecina z zagadnieniem rodzinnej pieczy zastępczej, omawiając problematykę tworzenia rodzin zastępczych dla dzieci, które nie mogą przebywać i wychowywać się we własnych rodzinach jak również kwalifikację kandydatów do pozostania rodzicem zastępczym;
- 7 czerwca 2019 r. w ramach obchodów dnia rodzicielstwa zastępczego Dział Pieczy Zastępczej wspólnie z Uniwersytetem Szczecińskim zorganizował debatę publiczną pod hasłem „Wyzwania i potrzeby rodzicielstwa zastępczego”. Debatę odbyła się na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Szczecińskiego ul. Krakowska 71-79. W ramach debaty

poruszane były następujące kwestie:

- rodzinna piecza zastępcza – o czym mówimy? - dr Marta Giezek dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
- współczesne rodzicielstwo, specyfika, zagrożenia, wyzwania – dr Urszula Kazubowska;
- prawny status dziecka i rodzica w pieczy zastępczej - Piotr Szarek - Sędzia Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum, Zastępca Przewodniczącego VIII Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Szczecinie;
- czy dla pieczy zastępczej jest alternatywa? A w ramach tego tematu:
 - napływ i odpływ do pieczy zastępczej w Szczecinie, podstawowe dane - Małgorzata Olszewska - Kierownik Sekcji w Dziale Pieczy Zastępczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
 - przykłady dobrych praktyk we wspieraniu rodziny zagrożonej umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej - Sylwia Kowalczyk – Kierownik Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Północ;
 - kiedy wychowanie staje się manipulacją - dr Małgorzata Wałęjko - Katedra Pedagogiki Społecznej Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego;
 - piecza zastępcza dla dzieci o specjalnych potrzebach - Katarzyna Gołębiowska Prezes Zachodniopomorskiej Fundacji Pomocy Rodzinie "Tęcza Serc";
 - jak mądrze dorosnąć w pieczy zastępczej - dobre praktyki w usamodzielnianiu - Piotr Bakan - pracownik Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Szczecinie;
 - komponenty systemu wsparcia dla osób opuszczających pieczę - Michał Krupa pracownik socjalny ds. osób usamodzielnianych - Dział Pieczy Zastępczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
 - dorosłe dzieci czyli o pokusie odwrócenia ról - Barbara Chojnacka Katedra Pedagogiki Społecznej Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego;
 - moja droga usamodzielnienia – usamodzielniany z instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- 7 czerwca 2019 r. w Radio Plus Szczecin odbyła się rozmowa dotycząca różnych zagadnień związanych z pieczą zastępczą. Tematykę i specyfikę pieczy zastępczej oraz związane z nią wyzwania omawiali Zastępca dyrektora MOPR Jacek Cerebież-Tarabicki oraz kierownik sekcji ds. niezawodowej i spokrewnionej pieczy zastępczej Agnieszka Gierszewska.
- 8 czerwca 2019 r. na terenie Rodzinnego Parku Rozrywki Kids Arena odbył się festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. W festynie udział wzięły rodziny zastępcze, zaproszeni goście oraz mieszkańcy Szczecina. Festyn trwał w godzinach 11 - 14 i miał na celu, między innymi, integrację środowiska rodzicielstwa zastępczego z mieszkańcami naszego miasta oraz promowanie idei rodzicielstwa zastępczego. Podczas festynu pracownicy MOPR pełnili dyżury w punkcie konsultacyjnym, gdzie zainteresowanym osobom udzielano informacji dotyczących procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów na rodziców zastępczych,

3. III kwartał:

- 31 sierpnia 2019 r. odbył się festyn rodzinny organizowany przez Radę Osiedla Nowe Miasto na Orliku przy ul. Potulickiej. Pracownicy Działu Pieczy zastępczej mieli tam również swoje stoisko i w godzinach od 11 do 14 prowadzili promocję rodzicielstwa zastępczego;
- 7 września 2019 r. odbyła się promocja rodzicielstwa zastępczego w ramach pikników i festynów organizowanych w tym samym dniu przez Radę Osiedla Łękno oraz Radę

Osiedla Krzekowo - Bezrzecze. Przy Skwerze Misia Wojtka w godzinach 11-16 oraz w na terenie 12 Dywizji Zmechanizowanej Wojska polskiego przy ul. Wawrzyniaka 5 pracownicy Działu brali udział w promowaniu rodzicielstwa zastępczego;

- 21 września 2019 r. odbył się festyn „Zakończenie lata” zorganizowany przez Radę Osiedla Gołęcino Gocław przy Szkole Podstawowej nr 14. Pracownicy Działu włączając się w udział w festynie promowali rodzicielstwo zastępcze.

4. IV kwartał

- 12 października 2019 r. odbył się festyn rodzinny zorganizowany przez Radę Osiedla Zdroje przy Szkole Podstawowej nr 65 ul. Młodzieży Polskiej. Pracownicy Działu włączając się w udział w festynie promowali rodzicielstwo zastępcze.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie podjął współpracę z dziennikarką panią Ewą Juchniewicz - Prezes Fundacji Wspierania Dialogu Społecznego „MY”. W ramach współpracy na stronie internetowej „Pomożesz? Pomogę!” prowadzonej przez ww. Fundację ukazało się 28 artykułów dotyczących zagadnień związanych z pieczą zastępczą. Podjęte zostały zagadnienia związane m.in. z procesem kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, funkcjonowanie rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych, usamodzielnieniem wychowanków z pieczy, zagadnieniami z zakresu prawa, finansowania pieczy i innych.

F. Działania wspierające skierowane do osób prowadzących formy pieczy zastępczej i dzieci umieszczonych w tych formach

W ramach zapewnienia dzieciom z rodzinnych form pieczy zastępczej wypoczynku letniego oprócz pomocy finansowej na ten cel, zaproponowano szeroki wachlarz turnusów kolonijnych:

- Kowary 13.07-26.07.2019 r., organizator TPD, miejsca wykorzystane 16;
- Kowary 27.07-09.08.2019 r, organizator Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, miejsca wykorzystane 30;
- Łukęcin 06-19.08.2019 r., organizator Towarzystwo Przyjaciół Dzieci , miejsca wykorzystane 30;
- Kowary 10-23.08.2019 r., organizator Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, miejsca wykorzystane 25;
- Moryń 21-30.08.2019 r., organizator Towarzystwo Wszechstronnego Rozwoju Collegium, miejsca wykorzystane 6.

Łącznie z wypoczynku skorzystało 107 dzieci z rodzinnych form pieczy zastępczej. Każdorazowo w zbiórkach dotyczących odjazdów oraz przyjazdów z turnusów uczestniczyli pracownicy Działu Pieczy Zastępczej.

We współpracy z Centrum Żeglarstwa przy ul. Przestrzennej 19 w Szczecinie, młodzież z pieczy zastępczej (10 osób) mogła wziąć udział w kursie sternika. W dniach 15-24 lipca 2019 r. (w ramach półkolonii, gdzie były zapewnione 2 posiłki) młodzież przeszła szkolenie, które zakończone było egzaminem. Spośród uczestników szkolenia egzamin zdało 5 osób.

W ramach współpracy z Fundacją „Przyjaciółka” z siedzibą w Warszawie w ramach programu „Zobacz lepszą przyszłość” przeprowadzono przesiewowe badanie wzroku u wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w wieku 5-25 lat. Badania odbyły się w dniach 10-11.04.2019 r. oraz 16-17.09.2019 r. Wychowankowie, u których wykryto podejrzenie wady wzroku, mogli wybrać oprawę okularową, która po dostarczeniu przez opiekunów zastępczych recept, posłużyła do wykonania darmowych okularów. Łącznie w badaniu uczestniczyło 73 dzieci.

We wrześniu 2019 r. Zamek Książąt Pomorskich organizował warsztaty teatralne dla dzieci: 01.09.2019 r. „Kraina dzieci”, 08.09.2019 r. „Kraina żywiołów”, 22.09.2019 r. „Kraina zwierząt”, 29.09.2019 „Kraina rycerska”. W warsztatach wzięło udział 20 dzieci w wieku 4-8 lat z rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych.

04.12.2019 r. z okazji Mikołajek została zorganizowana zabawa dla dzieci z rodzinnych form pieczy zastępczej. Zabawa odbyła się w Rodzinnym Parku Rozrywki KIDS ARENA w Szczecinie. Zaproszono 360 dzieci w wieku 4-12 lat wraz z opiekunami. Na dzieci czekała dwugodzinna zabawa na wszystkich atrakcjach obiektu, malowanie twarzy, zabawa z animatorami, słodki poczęstunek, owoce i napoje oraz upominki ze słodyczami.

Organizację zabawy wspierali pracownicy Działu Pieczy Zastępczej, którzy czuwali nad bezpieczeństwem uczestników i pomagali w sprawach organizacyjnych takich jak obsługa szatni, rozdawanie upominków.

Ponadto w ramach Mikołajek rozdano 554 bilety do Multikina, dla młodzieży która z racji wieku nie brała już udziału w ww. imprezie Mikołajkowej.

18 dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej bierze nadal udział w projekcie Uniwersytet Dziecięcy „Mały poliglota” prowadzonym przez Uniwersytet Szczeciński a rozpoczętym w 2019 r. Projekt zakłada naukę dwóch języków obcych jednocześnie, do wyboru były języki: rosyjski i angielski, niemiecki i hiszpański, norweski i włoski. Ponadto na zajęciach rozpowszechniana była wiedza o Unii Europejskiej, poszczególnych krajach, regionie zachodniopomorskim oraz Uniwersytecie Szczecińskim. Prowadzącymi zajęcia byli nauczyciele akademicy i doktoranci Wydziału Filologicznego US.

G. Zapewnienie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej

We wrześniu 2019 r. 4 osoby zostały skierowane na szkolenie dla rodzin zastępczych niezawodowych do Ośrodka Adopcyjnego Stowarzyszenia Rodzin Katolickich w Szczecinie. Udział tych osób w szkoleniu odbył się w odpowiedzi na propozycję dyrektora ww. Ośrodka jako uzupełnienie grupy szkoleniowej, składającej się z kandydatów na rodziny zastępcze skierowanych przez inne powiaty. Skierowane osoby były to rodziny zastępcze niezawodowe, które dotychczas nie ukończyły szkolenia. Wszystkie skierowane osoby ukończyły szkolenie.

H. Szkolenia dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka.

W zakresie zapewniania rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka odbyły się następujące szkolenia:

- 28 marca – 3 maja 2019 r. - szkolenie w formie warsztatowej zorganizowane przez MOPR „Bunt nastolatka”. Udział wzięli opiekunowie zastępczy spokrewnieni i niezawodowi – łącznie 7 osób;

- 14 maja 2019 r. - szkolenie organizowane przez Publiczny Ośrodek Adopcyjny dotyczące procedur adopcyjnych, przygotowania dziecka do przysposobienia, metody badania gotowości dzieci do przysposobienia „Jak przygotować dziecko do adopcji”. Udział wzięło 14 opiekunów zastępczych;

- 25 maja 2019 r. szkolenie zorganizowane przez Zachodniopomorską Fundację Pomocy Rodzinie „Tęcza Serc” dotyczące wychowania dziecka z FAS/FAE. Udział wzięło 14 opiekunów zastępczych;

- 25 września 2019 r. szkolenie dotyczące Płodowego Zespołu Alkoholowego zorganizowane przez Szczecińską Szkołę Wyższą Collegium Balticum. Udział wzięło 11 rodziców zastępczych;

- 1 października 2019 r. szkolenie „Komunikacja z dzieckiem w kolejnych fazach rozwojowych” zorganizowane przez Fundację SOS dla Rodziny – 1 opiekun zastępczy zawodowy;

- 25 listopada 2019 r. szkolenie zorganizowane przez tut. Dział dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka „Pozytywne metody wspierania prawidłowego rozwoju seksualności dzieci i młodzieży”. Udział wzięło 15 osób.

I. Zdiagnozowane potrzeby na podstawie art. 182 ust 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Realizacja zadań ustawowych i wynikających z Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Szczecinie na lata 2019 - 2021 wymagać będzie :

- utrzymania możliwości zwiększania liczby niezawodowych i zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Szczecina;
- zwiększania liczby miejsc w pieczy zastępczej instytucjonalnej dla dzieci z zaburzeniami rozwoju emocjonalnego i społecznego;
- skracania czasu pobytu dzieci w interwencyjnych formach pieczy zastępczej poprzez szybsze regulowanie sytuacji prawnej wychowanków pieczy zastępczej;
- zmniejszania liczby dzieci w rodzinach zawodowych pełniących funkcje pogotowia w przypadku wzrostu liczby rodzin tego typu;
- budowania specjalistycznego wsparcia dla prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej i ich wychowanków;
- wdrożenia czytelnych, przejrzystych zasad wynagradzania zawodowych rodzin

zastępczych, rodzin pomocowych i osób zatrudnianych do pomocy w powiązaniu ze zmieniającym się minimalnym wynagrodzeniem za pracę;

- tworzenia standaryzacji pracy z młodzieżą usamodzielniającą się z pieczy zastępczej m. innymi przez : organizację staży i praktyk pracowniczych dla opuszczających pieczę i dorastających w pieczy zastępczej, pozyskiwanie i honorowanie wyszkolonych kandydatów na opiekunów usamodzielnienia, zwiększanie liczby mieszkań docelowych dla usamodzielnianych w pieczy zastępczej, wypracowanie możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych dla usamodzielnianych o specjalnych potrzebach ze względu na niepełnosprawność;
- stabilizacji zatrudnienia, dostosowania liczby pracowników Działu Pieczy Zastępczej do standardów ustawowych I zwiększenia liczby specjalistów adekwatnie do przekształceń w obszarze pieczy zastępczej w Szczecinie;
- uzyskaniu jednej – dostosowanej do zidentyfikowanych potrzeb lokalizacji dla Działu Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie .

J. Kluczowe problemy związane z realizacją działań w 2019 r.

1. Brak wystarczającej liczby miejsc w pieczy zastępczej. Trudności w bieżącym realizowaniu postanowień sądowych.

W 2019 r. nadal były problemy z realizacją postanowień sądowych. Mimo, iż ogólna liczba dzieci w pieczy zastępczej była niższa niż w 2018 r. to nasiliły się problemy z zapewnieniem pieczy zastępczej w szczególności dla dzieci poniżej 10 roku życia. Po części może być to spowodowane przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wykluczającymi przebywanie dzieci poniżej 10 r. życia w instytucjonalnej pieczy zastępczej a dodatkowo potęguje to brak wzrostu liczby rodzinnych i specjalistyczno-terapeutycznych form pieczy zastępczej. Ponadto nasiliła się potrzeba zabezpieczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej licznych rodzeństw, dzieci obciążonych zaburzeniami zdrowotnymi w szczególności w sferze psychicznej oraz dzieci z rodzin tymczasowo przebywających na terenie Miasta Szczecin.

2. Brak odpowiedniej liczby specjalistów (etatów) i brak odpowiednich warunków lokalowych

Nadal utrzymują się problemy związane z brakiem osób chętnych na stanowiska specjalistów tj. pedagog, psycholog i ciągłą rotacją koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Głównie spowodowane jest to niskimi wynagrodzeniami oferowanymi na stanowiskach wymagających wyższego wykształcenia kierunkowego i doświadczenia zawodowego. Ponadto dodatkową trudnością są słabe warunki pracy. Obecny stan liczbowy pracowników realizujących zadania Działu Pieczy Zastępczej jest niewystarczający, ponadto realizacja zadań w trzech różnych siedzibach oddalonych od siebie jest dodatkowym utrudnieniem pod względem organizacji pracy i efektywnego wykorzystania pracowników. W celu należytego, zgodnego z przepisami standardu wykonywania zadań wynikających z obowiązujących przepisów. konieczne jest zwiększenie liczby zatrudnionych pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i zmiana warunków lokalowych Działu Pieczy Zastępczej.

Realizacja zadań ustawowych w zakresie pieczy zastępczej nadal wymaga :

- utrzymania możliwości zwiększania liczby niezawodowych i zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Szczecina;
- zwiększania liczby miejsc w pieczy zastępczej instytucjonalnej dla dzieci z zaburzeniami rozwoju emocjonalnego i społecznego;
- skracania czasu pobytu dzieci w interwencyjnych formach pieczy zastępczej poprzez szybsze regulowanie sytuacji prawnej wychowanków pieczy zastępczej;
- zmniejszania liczby dzieci w rodzinach zawodowych pełniących funkcje pogotowia w przypadku wzrostu liczby rodzin tego typu;
- budowania specjalistycznego wsparcia dla prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej i ich wychowanków;
- wdrożenia czytelnych, przejrzystych zasad wynagradzania zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych i osób zatrudnianych do pomocy w powiązaniu ze zmieniającym się minimalnym wynagrodzeniem za pracę;
- tworzenia standaryzacji pracy z młodzieżą usamodzielniającą się z pieczy zastępczej między innymi przez : organizację staży i praktyk pracowniczych dla opuszczających pieczę i dorastających w pieczy zastępczej, pozyskiwanie i honorowanie wyszkolonych kandydatów na opiekunów usamodzielnienia, zwiększanie liczby mieszkań docelowych dla usamodzielnianych w pieczy zastępczej, wypracowanie możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych dla usamodzielnianych o specjalnych potrzebach ze względu na niepełnosprawność;
- stabilizacji zatrudnienia, dostosowania liczby pracowników Działu Pieczy Zastępczej do standardów ustawowych i zwiększenia liczby specjalistów adekwatnie do przekształceń w obszarze pieczy zastępczej w Szczecinie;
- uzyskaniu jednej – dostosowanej do zidentyfikowanych potrzeb lokalizacji dla Działu Pieczy Zastępczej MOPR w Szczecinie.

1.3. Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Realizując działania skierowane do osób niepełnosprawnych w 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie wydatkował łącznie **7 585 169,81 zł**, z czego:

- **Ze środków budżetu Miasta na zadania dotyczące osób z niepełnosprawnością w 2019 roku wydatkowano:**

- 261.386,68 zł - na dofinansowanie 10% kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej;
- 1.759.899,84zł - na realizację przewozów przez Sekcję Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych;
- 10.800,00zł - na prowadzenie Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego;

Razem 2.032.086,52 zł.

- **Ze środków PFRON na zadania dla osób z niepełnosprawnością wykorzystano:**

- 4.710.311,84zł - na realizację zadań „ustawowych” tj. przypisanych ustawą o rehabilitacji;
- 719.852,23zł - na realizację programu „Aktywny Samorząd 2018”;
- 35.820,15zł - na obsługę i promocję programu „Aktywny Samorząd 2019”;
- 1.278.182,92zł - pozostaje na realizację programu Aktywny Samorząd 2019 w I kwartale 2020 r.;
- 85.820,15zł - pozostaje na realizację obsługi, promocji i ewaluacji programu „Aktywny Samorząd 2019” w I kwartale 2020 roku.

Razem 5.553.083,29 zł.

1.3.A Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w ramach ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Realizacją tego zadania w ramach zadań powiatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zajmuje się Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym.

Środki pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – w 2019 r. plan finansowy środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych wynosił **4 840 435 zł**, z czego wykorzystana została kwota **4 710 311,84 zł**.

Tabela Nr 51 Dofinansowanie w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych z podziałem na rodzaje dofinansowania, liczbę osób i kwotę, w 2018 r. i w 2019 r.

Dofinansowanie:		ROK 2018		ROK 2019 r.	
		liczba osób	kwota udzielonej pomocy w zł	liczba osób	kwota udzielonej pomocy w zł
turnusy rehabilitacyjne	dzieci	108	181 115,00	17	32 052
	osoby dorosłe	22	36 087,00	226	310 170
	ogółem	130	217 202,00	243	342 222
likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	dzieci	6	21 274,31	7	92 209,64
	osoby dorosłe	72	286 890,29	74	235 488,69
	ogółem	78	308 164,60	81	327 698,33
zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	dzieci	146	280 633,90	153	341 075,86
	osoby dorosłe	877	1 048 194,56	902	1 206 439,22
	sprzęt rehabilitacyjny dla organizacji	1	993,54	2	18 234,44
	ogółem	1 023+1 organizacja	1 329 822,00	1055 + 2 wnioski organizacji	1 565 749,52
organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ⁹	dzieci	3 imprezy dla 222 dzieci	25 835,45	3 imprezy dla 224 dzieci	27 840,00
	osoby dorosłe	29 imprez dla 2 722 osób	96 241,20	29 imprez dla 2 553 osób	91 441,99
	ogółem	32 imprezy dla 2 944 osób	122 076,65	32 imprezy dla 2 777 osób	119 281,99
tłumacz języka migowego		1	3 000	3	2 880
warsztaty terapii zajęciowej		135	2 321 460,00	do 31.08.2019 r. 135 uczestników od 01.09.2019r. 120 uczestników	2 352 480,00
Łącznie wydatki		4 301 725,25 środki PFRON		4 710 311,84 zł środki PFRON	

1.3.B Obsługa komunikacyjna osób niepełnosprawnych

Obsługa realizowana była w celu zaspokojenia potrzeb komunikacyjnych niepełnosprawnym mieszkańcom Szczecina, którzy nie są w stanie korzystać z komunikacji miejskiej, zgodnie

⁹ Dofinansowanie przyznaje się organizacjom pozarządowym prowadzącym statutową działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

z Uchwałą Nr XXII/580/08 Rady Miasta Szczecin z dnia 19 maja 2008 r. w sprawie zasad świadczenia usług przewozowych dla osób niepełnosprawnych oraz pobierania opłat za te usługi w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

W strukturze Działu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym funkcjonuje Sekcja Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych.

Usługi przewozowe osób niepełnosprawnych świadczone są na terenie Miasta Szczecin, a w uzasadnionych przypadkach również poza jego obszarem.

Do korzystania z usług przewozowych uprawnione są osoby niepełnosprawne zameldowane na terenie Miasta Szczecin, posiadające ważne orzeczenie o niepełnosprawności, ze względu na rodzaj niepełnosprawności nie mogące korzystać z przewozów wykonywanych pojazdami komunikacji miejskiej:

- a) poruszające się na wózkach inwalidzkich;
- b) ze zdiagnozowanym autyzmem;
- c) niewidome bez opiekuna.

Usługi przewozowe są odpłatne, wysokość opłat określona jest w przytoczonej powyżej Uchwale.

Do bezpłatnych przewozów uprawnione są osoby:

- a) dzieci i młodzież niepełnosprawna realizująca obowiązek szkolny, dowożona do i z placówek oświatowych najbliższych ich miejscu zamieszkania;
- b) opiekunowie towarzyszący osobom niepełnosprawnym, w przypadku, gdy osoba niepełnosprawna wymaga, zgodnie z orzeczeniem, opieki innej osoby;

Prezydent Miasta Szczecin może zwolnić z opłat za przewozy osoby niepełnosprawne, dowożone na zorganizowane lub współorganizowane przez Urząd Miasta Szczecin imprezy miejskie oraz uroczystości religijne.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Sekcja Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych dysponowała **16 samochodami** dostosowanymi do przewozu osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Kursy były planowane **na 15 samochodów**, jeden samochód był traktowany jako zastępczy, na wypadek awarii/przeglądu/napraw pozostałych pojazdów.

Tabela Nr 52 Liczba osób przewiezionych w 2018 r. i w 2019 r. przez Sekcję Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych

Liczba osób przewiezionych		2018 r.	2019 r.
		48 655	49 717
w tym: 2 743	dzieci do szkół		21 704
	w tym:	w Szczecinie	14 701
		do Polic	7 003
	przewozy abonamentowe		16 909
	w ramach zamówień na telefon		1 884
	opiekunowie przewożonych osób niepełnosprawnych		8 158
			7 995

Tabela Nr 53 Dane dotyczące funkcjonowania SOKON w latach 2017, 2018, 2019

l. p.	Rodzaj danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
1.	Liczba pojazdów	16	16	16
2.	Budżet na rok w zł	1 493 495,00	1 461 424,00	1 657 849,00
3.	Budżet po uzupełnieniach w zł	1 493 495,00	1 465 473,00	1 767 190,00
4.	Budżet zrealizowany w zł	1 461 131,60	1 465 238,52	1 759 899,84
5.	Liczba przewiezionych osób	51 763 osoby	48 655 osób	49 717 osób
6.	Wpływy za przewozy w zł	101 657,51	77 427,06	90 006 09
7.	Cena za 1 litr paliwa /zł	4,06-4,74	4,26-5,23	4,85-5,19
8.	Łączny przebieg aut /km	458 718 km	441 687 km	423 720 km
9.	Łączne zużycie paliwa /l	48 890	47 371	45 382
10.	Zużycie paliwa na 100km	10,65	10,72	10,71

1.3.C Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego

Wypożyczalnia prowadzona jest ze środków budżetu Miasta.

W 2019 roku na jej prowadzenie przewidziana została kwota 12 840 zł. Wydatkowano 10 800 zł.

Pomocą objęte były wszystkie osoby zgłaszające się do wypożyczalni ze wskazaniem lekarskim, bez względu na fakt posiadania lub nieposiadania orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2019 roku zawartych zostało **145** umów użyczenia sprzętu. Z tej liczby **7** osób zrezygnowało z realizacji umów bez wypożyczenia sprzętu. Zrealizowano **138** umów.

Łącznie wypożyczono **149** sprzętów.

Tabela Nr 54 Rodzaje i ilość wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego w latach 2018 i 2019

Wypożyczony sprzęt		2018 r.	2019 r.
umowy zawarte		117	145
umowy zrealizowane.		109	138
wypożyczone sprzęty		129	149
w tym:	łóżka	79	87
	wózki	4	11
	balkoniki	6	9
	ambony	19	22
	ssak do odsysania śliny	1	-

	koncentrator tlenu	5	3
	krzeselko sanitarno- toaletowe	2	4
	wózek toaletowy	2	1
	kule łokciowe	-	2
	stolik przyłóżkowy	4	-
	rower rehabilitacyjny	-	2
	rotor kończyn dolnych	3	-
	rotor kończyn górnych	-	-
	rotor zespolony	1	1
	podnóżek wewnątrzwannowy	1	-
	krzeselko kąpielowe	-	-
	siedzisko wannowe obrotowe	1	1
	PUR	-	-
	pionizator	-	-
	kule pachowe	-	-
	trójnóg / czwórnóg	-	2
	rower trzykołowy (otrzymany jako darowizna)	-	4
	Razem	129	149

1.3.D „Aktywny Samorząd”

Środki finansowe PFRON na realizację programu są przekazywane w dwóch transzach.

W związku z uchwałą Zarządu PFRON program „Aktywny Samorząd 2019” jest realizowany do 15 kwietnia roku następnego, w tym przypadku do 15 kwietnia 2020 r.

Poniższa tabela wskazuje stan realizacji programu na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Realizacja programu

Tabela Nr 55 Realizacja programu „Aktywny Samorząd” na dzień 31 grudnia 2019 r.

Moduł I			
zadania inwestycyjne	złożone wnioski	umowy zawarte	wydatkowane środki:
A1 oprzyrządowanie samochodu (ruch)	Dorośli - 5	2	1.179,80zł
	Dzieci - 6	6	9.708,70zł
A2 prawo jazdy (ruch)	Dorośli- 2	1	2.002,50zł
A3 prawo jazdy (słuch)	Dorośli - 6	4	8.907,50zł
A4 oprzyrządowanie sam. (słuch)	Dorośli - 5	4	8.646,81zł
B1 zakup sprz. elektron. (st. zn. ruch i wzrok)	Dorośli- 19	15	57.524,41zł
	Dzieci - 5	4	22.487,45zł
B2 szkolenie do zak. sprz.	0	0	0,00zł
B3 zakup sprz. elektron. (st. umiark. wzrok)	Dorośli - 11	9	26.467,97zł
B4 zakup sprz. elektron. (st. zn. i um. słuch)	Dorośli - 15	12	18.761,11zł
	Dzieci - 7	5	9.242,42zł
B5 napr. sprz. elektron.	Dorośli - 2	0	0,00zł
	Dzieci - 1	0	0.00 zł
C1 zakup wózka elektr.	Dorośli - 7	7	56.000,00zł
C2 naprawa skutera lub wózka o nap. elektr.	Dorośli - 12	9	27.750,00zł
C3 zakup protez specjalist na III i IV poziomie jak.	Dorośli - 15	8	215.700,00zł
C4 utrzymanie spraw. protezy specjalist.	Dorośli - 1	0	0,00zł
C5 zakup skutera elektr. lub oprzyrz. do wózka	Dorośli - 6	2	4.784,00zł
	Dzieci - 1	0	
D pomoc w zapewnieniu opieki (przedszkola)	Dorośli – 51	46	59.252,61zł
Razem na zadania: Plan finansowy 1.518.118,35zł	złożono 177 wniosków	zawarto 134 umowy	wydatkowano 526.412,78zł
Moduł II pomoc w uzyskania wykształcenia Plan finans. 479.916,80zł	złożono 183wnioski 103wn I sem	zrealizowano 89 umów	wydatkowano 193.439,52zł
Razem MI i MII 1.998.035,15zł	360 złożonych wniosków	zrealizowano 215 umów	wydatkowano 719.852,23zł
Dodatkowe środki:			
Na obsługę programu	99.900,58zł	34.875,90zł	
Na promocję programu	19.890,70zł	9.440,25zł	
Na ewaluację programu	9.811,37zł	0,00	
RAZEM	129.602,65zł	44.316,15zł	

Środki finansowe otrzymane na realizację zadań, na dzień 31 grudnia 2019 roku zostały wykorzystane w 36%.

W porównaniu do poprzednich lat program Aktywny Samorząd 2019 dofinansowaniem objął osoby z dysfunkcją narządu wzroku z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (wcześniej znaczny) oraz osoby z dysfunkcją narządu słychu ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

1.4. Obsługa zadań

A. Informatyzacja

W ramach informatyzacji w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2019 r. realizowano zadania bieżące oraz rozbudowę i aktualizację infrastruktury informatycznej. Dokonano zakupu sprzętów i akcesoriów komputerowych w tym drukarek, skanerów i monitorów. Wdrożono i uruchomiono programy z zakresu: baza danych „Niebieskie karty”, e-faktury – PEF, PUE-ZUS, SIP - System Informacji Przestrzennej Miasta, Sowa - System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON, Aplikację Źródło.

Przeniesiono i skonfigurowano program PAPIRUS i Elektroniczną Informację Pracownika na serwery MOPR przy udziale firmy Softhard. Wykonano instalację środowiska Papirus na stanowiskach pracowników. Uruchomiono platformę do elektronicznych przekazów pocztowych. Zautomatyzowano proces tworzenia kopii zapasowych w systemie Pomost Std.

Bezpieczeństwo i higiena pracy

W roku 2019 specjalista ds. BHP zatrudniony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie w ramach swoich obowiązków wykonał następujące czynności:

- przeprowadził szkolenia wstępne z zakresu BHP – przeszkolono **136** pracowników, w tym 42 osoby nowozatrudnione, 94 osoby odbywające praktyki różnego rodzaju, np. studenckie, zatrudnianych przy pracach społecznie użytecznych oraz robotach publicznych;
- przeprowadził **19 szkoleń okresowych** z zakresu bhp, podczas których przeszkolono **103** pracowników MOPR w Szczecinie.
- przeprowadził kontrole wewnętrzne – **4** kontrole w zakresie bhp i ochrony ppoż. jednostek MOPR w Szczecinie
- kontrole zewnętrzne w zakresie bhp. - w okresie sprawozdawczym nie było;
- w zakresie badania stanu technicznego i sanitarnego, eksploatacji budynków, dróg i urządzeń – wykonał roczny przegląd wykonanych pomiarów i konserwacji sprzętu ppoż w budynkach i pojazdach użytkowanych przez MOPR;
- na bieżąco są przeprowadzane badania profilaktyczne pracowników, wszyscy pracownicy posiadają ważne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na określonych stanowiskach pracy;
- w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2019 r. zatrudnione były:
 - 5 osób posiadających lekki stopień niepełnosprawności;
 - 10 osób posiadających umiarkowany stopień niepełnosprawności;
 - 1 osoba posiadająca znaczny stopień niepełnosprawności.

- w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie refundowano 25 pracownikom na łączną kwotę **4 875** zł poniesionych kosztów na zakup okularów korygujących wzrok podczas pracy przy obsłudze monitora ekranowego;
- pracownikom na bieżąco wydawana jest odzież i obuwie robocze oraz wypłacany ekwiwalent pieniężny za pranie, naprawę i konserwację odzieży;
- na bieżąco wykonywane były prace w ramach nadzoru nad realizacją inwestycji i remontów, napraw bieżących oraz utrzymywanie obiektów w należytym stanie technicznym;
- bieżące czynności związane z wypadkami przy pracy oraz wypadkami w drodze do i z pracy:
 - wypadki przy pracy – 1 osoba;
 - wypadki w drodze do pracy lub z pracy – 1 osoba,

W 2019 nie było podejrzeń chorób zawodowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie spełnia wymagania prawne bhp.

B. Kontakt z mediami

W 2019 r. działalność w zakresie kontaktów z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi w głównej mierze obejmowała:

1. Budowanie i utrzymywanie relacji z mediami:
 - udział w nagraniach dla radia i telewizji;
 - udzielanie informacji dla prasy oraz portali internetowych;
 - prowadzenie briefingu i konferencji prasowych;
 - pozyskiwanie patronatów medialnych dla inicjatyw MOPR.
2. Monitoring mediów lokalnych i ogólnopolskich.
3. Udział w przygotowywaniu materiałów promocyjnych MOPR.
4. Udział w przygotowywaniu kampanii społecznych.
5. Współredagowanie strony internetowej MOPR w Szczecinie.

Duże znaczenie we współpracy z mediami miały bezpośrednie kontakty dotyczące bieżącej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, przede wszystkim udzielanie odpowiedzi oraz wywiadów. W omawianym okresie odbyły się również dwa briefingi prasowe oraz dwie konferencje, których adresatami poza dziennikarzami byli również przedstawiciele innych instytucji.

Jeden z ważniejszych zadań był również monitoring mediów lokalnych i ogólnopolskich. W omawianym okresie zarchiwizowano wiele publikacji dotyczących Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie oraz szeroko pojętej pomocy społecznej.

Ponadto istotnym działaniem był udział w przygotowaniu kampanii społecznych oraz informacyjnych promujących działania ośrodka. Przede wszystkim przy okazji organizacji X Kampanii Białej Wstążki pod hasłem „Wygrać z przemocą” – organizowanej pod Honorowym Patronatem Prezydenta Miasta Szczecin czy obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

C. Sprawy organizacyjne

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie sprawami organizacyjnymi zajmuje się Dział Organizacyjny.

W 2019 r. podjęto następujące działania :

1. W ramach działalności DO udzielono odpowiedzi w formie pisemnej na zapytania podmiotów zewnętrznych, odpowiedzi dotyczących opiekunów prawnych, przekazania sprawy wg właściwości miejscowej bądź rzeczowej (w formie zawiadomienia).

Opracowano i zarejestrowano zarządzenia i upoważnienia udzielone przez Dyrektora MOPR podległym pracownikom. Opracowano wnioski o udzielenie upoważnień przez Prezydenta Miasta Szczecin kadry kierowniczej MOPR.

Prowadzono rejestry z zakresu korespondencji przychodzącej w książce kancelaryjnej, spraw kierowanych do sądu przez komórki organizacyjne MOPR, porozumień i wydanych referencji, faktur w książce faktur.

Przygotowano wybór pozycji prasowych i książkowych prenumeraty na potrzeby Ośrodka oraz programu do obsługi prawnej w Ośrodku.

Przygotowano od strony organizacyjnej przedsięwzięcie objęte patronatem Prezydenta Miasta Szczecin dot. „X Kampania Białej Wstążki” i obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, zabawy mikołajkowe dla dzieci z rodzin zastępczych i dla dzieci pracowników MOPR. Zlecono wykonanie ulotek, plakatów, znaczków, zaproszeń, materiałów reklamowych, w związku z :

- organizacją zadania - Pogotowie Zimowe,
- organizacją „Dnia Rodzicielstwa Zastępczego”,
- realizacją programu Aktywny Samorząd – finansowanego przez PFRON (ulotki, plakaty, teczki typu ”ofertówki”, długopisy),
- organizacją „X Kampanii Białej Wstążki”,
- działalnością MOPR – materiały reklamowo – promocyjne,
- organizacją projektu „Eko Rodzinka”,
- organizacją programu „Senior+”.

2. W ramach zamówień publicznych zawarto i zrealizowano umowy w wyniku przygotowanych postępowań w trybie przetargu nieograniczonego, w trybie określonym w art. 4 pkt. 3 lit. i), art. 4 pkt. 8, art. 67 ust. 1 pkt 6 i art. 138 o, art. 138 n pkt 1 ustawy „Prawo zamówień publicznych”.

Ponadto ze względu na obowiązujące wymogi RODO zawarto umowy na powierzenie danych osobowych.

3. W ramach zabezpieczenia łączności Ośrodka zawarto umowy na stacjonarny dostęp do Internetu i na usługi telefoniczne – komórkowe na rok 2020 oraz usługi telefoniczne - stacjonarne na rok 2020 i 2021.

4. W ramach prowadzenia gospodarki środkami rzeczowymi oraz zabezpieczenia potrzeb materiałowo-technicznych Ośrodka, w tym zaopatrzenia Ośrodka w wyposażenie, urządzenia, artykuły biurowe i inne materiały wydano tonery, bębny, papier ksero oraz materiały biurowe komórkom organizacyjnym MOPR, zlecono wykonanie pieczęci i gumek do pieczęci na potrzeby poszczególnych działów MOPR Szczecin.

Ponadto doposażono poszczególne komórki organizacyjne w meble biurowe.

5. W ramach nadzoru nad realizacją inwestycji i remontów, napraw bieżących, prowadzenia dokumentacji w obiektach zajmowanych przez MOPR w Szczecinie oraz utrzymania obiektów w należyłym stanie technicznym w roku 2019 wykonano:

- Budynek ROPR Prawobrzeże - ul. A. Struga 10/12:
 1. Przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatora w pomieszczeniu serwerowni.
 2. Przegląd i konserwacja węzła cieplnego i instalacji c.o.
 3. Montaż drzwi z kontrolą dostępu w korytarzu budynku na parterze.
 4. Demontaż krat w oknach oraz montaż rolet zabezpieczających w budynku parterowym.
 5. Malowanie pokoju 207.
- Budynek HOSTEL - Al. Powstańców Wlkp. 34:
 1. Wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku zgodnie z obowiązującymi przepisami.
 2. Przegląd i konserwacja kotłowni gazowej i instalacji c.o.
 3. Uszczelnienie obróbek elementów dachu.
- Budynek ROPR Zachód – ul. Abramowskiego 19:
 1. Wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku zgodnie z obowiązującymi przepisami.
 2. Przegląd i konserwacja kotłowni gazowej i instalacji c. o. i c.w.u.
 3. Przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatorów.
 4. Wykonanie sieci komputerowej w części budynku parterowego.
 5. Uszczelnienie elementów dachu.
- Budynki ROPR Północ – ul. Strzałowska 9:
 1. Wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku zgodnie z obowiązującymi przepisami.
 2. Przegląd i konserwacja kotłowni na paliwo ekologiczne typu pelet i instalacji c.o.
 3. Przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatorów.
 4. Uszczelnienie elementów dachu.
 5. Opracowanie ekspertyzy technicznej dotyczącej oceny ryzyka osunięcia skarpy.
 6. Opracowanie ekspertyzy technicznej dotyczącej stanu zniszczenia ścian na poziomie piwnicy.
- Budynek przy ul. Jagiellońskiej 62a:
 1. Wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku zgodnie z obowiązującymi przepisami.
 2. Przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatora w pomieszczeniu serwerowni.
 3. Uszczelnienie komina oraz łączów papy na dachu.
- Budynek przy ul. Sikorskiego 3:
 1. Przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatora ściennego w pomieszczeniu serwerowni.
 2. Przegląd i konserwacja windy.
 3. Prace remontowe polegające na wydzieleniu pomieszczenia magazynowego w przedsionku kasy.
 4. Remont pomieszczeń higieniczno – sanitarnych zlokalizowanych na II piętrze.

- Pomieszczenia Działu Instytucji Pomocy Społecznej ul. Królowej Jadwigi 45C/U2 (BOI).
 1. Przegląd i konserwacja platformy przyschodowej.
- Pomieszczenia Działu Pieczy Zastępczej ul. Słowackiego 13
 1. Przegląd i konserwacja kotłowni gazowej i instalacji c. o.
- Pomieszczenia Działu Pieczy Zastępczej ul. Sławomira 10
 1. Malowanie dwóch pokoi.
- Pomieszczenia Sekcji Windykacji ul. Pocztowa 16
 1. Wykonanie instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej z sieci miejskiej.
 2. Demontaż krat w oknach oraz montaż rolet zabezpieczających.
- Zespół intensywnej pracy z rodziną ul. Bol. Śmiałego 12/U1
 1. Wykonanie instalacji teletechnicznej.
 2. Wykonanie systemu alarmowego.
- Schronisko dla bezdomnych – ul. Hryniewieckiego 9:
 1. Wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku zgodnie z obowiązującymi przepisami.
 2. Przegląd i konserwacja węzła cieplnego i instalacji c.o. i c.c.w.
 3. Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej „Zmiana sposobu użytkowania budynku MOPR w Szczecinie położonego przy ul. Hryniewieckiego 9”.
 4. Opracowanie dokumentacji projektowej nowego budynku przy ul. Hryniewieckiego 9 w Szczecinie w którym znajdować się będzie schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz Dział Pomocy Osobom Bezdomnym.
 5. Wykonanie prac polegających na adaptacji dwóch pomieszczeń mieszkalnych na pomieszczenia sanitarno-higieniczne.
 6. Wznowienie znaków granicznych.
 7. Badania geotechniczne wraz z opracowaniem opinii geotechnicznej.
 8. Opracowanie ekspertyzy technicznej dotyczącej stanu technicznego stropodachu wraz ze sprawdzeniem jego nośności.
- Mieszkanie chronione – ul. Kolska 3:
 1. Wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku oraz przegląd i czyszczenie kotła gazowego.
- Senior Plus ul. Królowej Jadwigi 45A i 45C.
 1. Przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatorów w lokalach.
 2. Przegląd i konserwacja platformy przyschodowej.
- Rodzinny Dom Dziecka – ul. Mączna 16:
 1. Wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku.
 2. Wykonanie ogrodzenia panelowego od strony południowej.

- Rodzinny Dom Dziecka – ul. Woj. Polskiego 95:
- 1. Wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ponadto dokonano wymiany ogumienia, przeglądów rejestracyjnych oraz bieżących napraw w pojazdach należących do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

6. W ramach prowadzenia spraw związanych z ubezpieczeniem mienia Ośrodka:

przygotowano dane do ubezpieczenia mienia MOPR, podwyższenie ubezpieczenia i doubezpieczenie środków trwałych i sprzętu elektronicznego, przygotowano dane do podatku od nieruchomości, oraz zgłoszono szkody w lokalach zajmowanych przez MOPR i kolizje pojazdów MOPR i SOKON do ubezpieczycieli.

7. W ramach prowadzenia składnicy akt Ośrodka przyjęto do składnicy, wypożyczono wybrakowano i przekazano na makulaturę akta z poszczególnych komórek organizacyjnych MOPR ,

E. Szkolenia i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej i inne działania

W 2019 r.:

1. Przygotowanie konferencji, programów i planów szkoleniowych oraz doskazywanie pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie i innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych.
Odbyło się **86** form kształcenia, w których uczestniczyło łącznie **870** osób, w tym:
 - zewnętrzne szkolenia, konferencje, seminaria – 81 form, 487 uczestników;
 - wewnętrzne szkolenia, konferencje – 5 form, 384 uczestników, w tym 224 pracowników MOPR oraz 160 przedstawicieli innych jednostek.
2. Organizowanie praktyki studenckiej w komórkach organizacyjnych MOPR dla **36** osób:
 - przygotowanie porozumień i umów z uczelniami – 10
 - przygotowanie niezbędnej dokumentacji;
 - opracowano harmonogram przebiegu praktyk;
 - monitorowano przebieg praktyk.
3. Organizowanie staży w komórkach organizacyjnych MOPR – **32** osoby, w tym:
 - staże dla osób bezrobotnych, kierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie – 10 osób;
 - staż zawodowy w ramach porozumienia z Ośrodkiem Kształcenia EzA s.c. – 20 osób;
 - staż dla kierunków praktycznych HW US – 2 osoby.
4. Organizacja i wnioskowanie o kształcenie ustawiczne dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie dofinansowane z Krajowego Funduszu Szkoleniowego z Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinie.

Dofinansowanie kształcenia ze środków **Krajowego Funduszu Społecznego**:

„Prawidłowe wykonywanie zadań z zakresu rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie przy zastosowaniu zasad skutecznej współpracy i właściwej oceny problemu”:

- wartość kształcenia -32 000,00 zł;
- kwota dofinansowania ze środków Krajowego Funduszu Społecznego – 25 600,00 zł;
- wkład własny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie - 6 400,00 zł;
- liczba pracowników objętych kształceniem – 80 osób;
- termin szkolenia 08-31 maj 2019 r.

5. Prowadzenie wolontariatu: 4 kandydatów.

Pozostałe działania:

1. Prowadzenie i aktualizacja strony Biuletynu Informacji Publicznej i strony internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie:
 - aktualizacja danych teleadresowych na stronie BIP i stronie www.mopr.szczecin.pl;
 - zamieszczanie uchwał Rady Miasta Szczecin;
 - zamieszczanie Zarządzeń Prezydenta Miasta Szczecin;
 - zamieszczanie Ustaw;
 - tworzenie nowych zakładek;
 - zamieszczanie informacji w zakładkach projektów i programów realizowanych przez MOPR:
 - „Aktywna Integracja w Szczecinie”;

- „Aktywny Samorząd”;
 - „Kreator bezpieczeństwa”;
 - „Samodzielni - kompleksowy system wsparcia dziecka i rodziny zastępczej”;
 - „Cztery Kąty na trzeci wiek”;
 - „Zaopiekowani – systemowe wzmacnianie potencjału opiekuńczego rodzin.”
 -
2. Dokumentowanie podróży służbowych – 143 delegacje.
 3. Organizowanie we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy prac społecznie użytecznych:
 - przygotowanie wniosku do Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinie o organizację prac społecznie użytecznych;
 - podpisanie porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinie ws. organizacji prac społecznie użytecznych;
 - podpisanie 11 porozumień z jednostki organizacyjnymi ws. prac społecznie użytecznych;
 - miesięczne rozliczanie z Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinie realizacji prac społecznie użytecznych w danym miesiącu.
 4. Organizacja Akcji „Lato 2019 r. – wypoczynek letni z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci objętych pomocą MOPR w Szczecinie dla 387 uczestników w wieku 7-17 r. ż
 - koordynacja działań i współpraca z podmiotami realizujących kolonie;
 - koordynacja działania poszczególnych komórek MOPR realizujących zadanie,;
 - wyjazdy sprawdzające organizacje wypoczynku letniego – 3 wyjazdy;
 - monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość.
 -
 5. Współorganizacja X Kampanii Białej Wstążki.
 6. Stała współpraca z urzędami, instytucjami, uczelniami i organizacjami pozarządowymi:
 - Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin;
 - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego;
 - Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie;
 - Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie;
 - Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie;
 - Uniwersytet Szczeciński;
 - Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej;
 - Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Zachodniopomorski,
 - Zachodniopomorski Oddział Okręgowy PCK
 - Stowarzyszenie „Feniks”;
 - Stowarzyszenie „SOS dla Rodziny”;
 - Polski Komitet Pomocy Społecznej;
 - Stowarzyszenie „Powrót z U”;
 - Szczecińskie Centrum Świadczeń;
 - Stowarzyszenie MONAR;
 - Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek”

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczecinie;
- Stowarzyszenie KAMERA
- domy pomocy społecznej na terenie miasta Szczecin;
- jednostki pomocy społecznej z terenu województwa zachodniopomorskiego.

1.5. Zatrudnienie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2019 r. realizował zadania statutowe w ramach:

- budżetu MOPR w Szczecinie – **324 etatów**;
- budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – **33,5 etatów**;
- budżetu Miasta Szczecin - Sekcja Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych – **18 etatów**;
- budżetu Wspierania Rodziny – **27 etatów** z tego wynagrodzenie częściowo finansowane w ramach Projektu Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2018 „Asystent Rodziny”;
- budżetu Systemu Pieczy Zastępczej – **21 etatów** z tego wynagrodzenie częściowo finansowane w ramach Projektu Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2018 „Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”;
- budżetu "Aktywny Samorząd" – **2,5 etatu**,
- projektu RPO 7.6 „Samodzielni – kompleksowy system wsparcia dziecka i rodziny w Szczecinie”- **9 etatów**

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w MOPR w Szczecinie zatrudnienie wynosiło: **435 etatów** (430 osób).

Tabela Nr 56 Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie			liczba osób
Dyrektor	1		1
Zastępca Dyrektora	2		3
pracownicy socjalni ogółem (suma wierszy: 4,5,6,7,11)	3		193
w tym:	starszy specjalista pracy socjalnej	4	24
	specjalista pracy socjalnej	5	51
	starszy pracownik socjalny	6	66
	pracownik socjalny	7	52
	w tym: w rejonach opiekuńczych	8	131
główny specjalista (suma wierszy 10.11)	9		7
w tym:	główny specjalista	10	7
	będący pracownikiem socjalnym	11	-
pozostali pracownicy (psycholodzy, pedagodzy, terapeuci, pracownicy realizacji świadczeń, kierownicy SOKON, pracownicy księgowości, administracji, konserwatorzy)	12		226
Ogółem (suma wierszy 1,2,4,5,6,7,9,12)			430

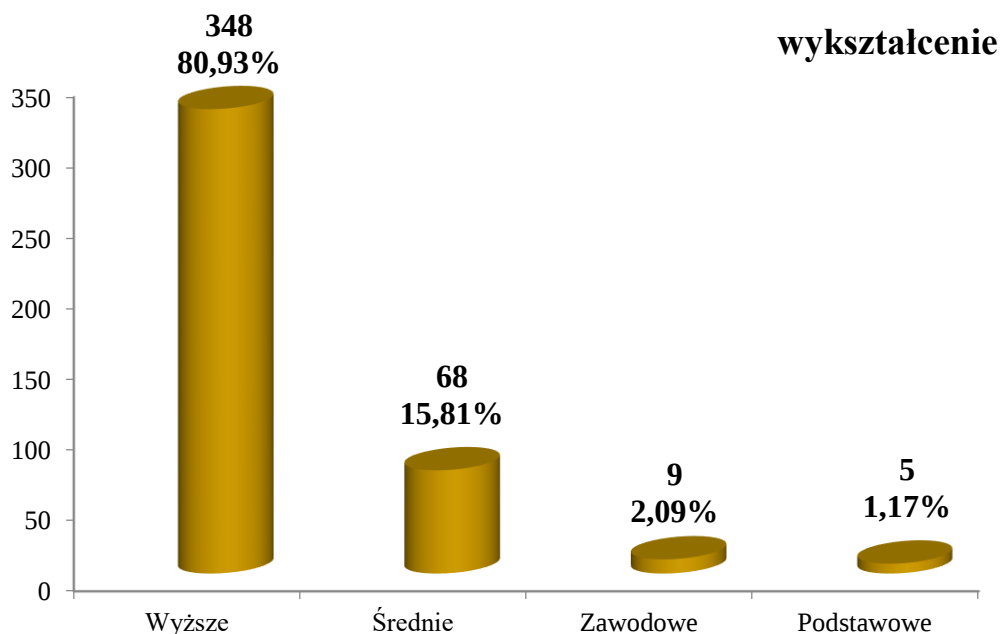
W MOPR w Szczecinie zatrudnionych było 55 mężczyzn co stanowi 12,79 % ogólnej liczby pracowników i 375 kobiet (87,21% ogółem zatrudnionych).

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające kwalifikacje pracownika socjalnego. W 2019 r. na tym stanowisku zatrudnionych było 193 osoby tj. 44,89 % ogólnej liczby zatrudnionych, z czego 131 pracujących bezpośrednio z klientami w ich środowisku. Pozostali wykonywali czynności związane z realizacją świadczeń pomocy społecznej.

Tabela Nr 57 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2019 r.

wykształcenie		liczba osób	% w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych
Wyższe	1	348	80,93%
w tym:	wyższe magisterskie	244	56,75%
	wyższe licencjackie	104	24,19%
Średnie	4	68	15,81%
Zawodowe	5	9	2,09%
Podstawowe	6	5	1,17%
Ogółem (suma wierszy 1,4,5,6)		430	100%

Rysunek Nr 12 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2019 r.

Najliczniejszą grupę pracowników zatrudnionych w 2019 r. w MOPR w Szczecinie stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, co wynika z wymagań szczególnych dotyczących kwalifikacji osób zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach m.in. pracownicy socjalni, psychologowie, terapeuci, specjaliści pracy z rodziną, asystenci rodziny, koordynatorzy

rodzinnej pieczy zastępczej. Osoby z wykształceniem średnim, to w większości kierownicy Sekcji Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych, pracownicy administracyjni, pracownicy posiadający wykształcenie podstawowe to robotnicy gospodarczy.

W 2019 roku została zawarta następująca ilość umów zleceń:

45 umów zleceń polegających na:

- wypożyczaniu sprzętu rehabilitacyjno-ortopedycznego w Dziale Pomocy Osobom Niepełnosprawnym;
- przeprowadzenie szkolenia rodzin zastępczych niezawodowych ustanowionych na czas trwania postępowania sądowego w celu uzupełnienia szkolenia oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej;
- koordynowaniu projektu „Złość nie jest zła”, oraz w ramach programu „Złość nie jest zła” przeprowadzeniu spotkań w grupach wg niżej wymienionych modułów tematycznych:
 - spotkania dla dzieci 6-9 lat w ramach modułu "Trening umiejętności społecznych do pracy z dziećmi w wieku wczesnoszkolnym",
 - spotkania dla dzieci 10-14 lat w ramach modułu "Trening umiejętności społecznych do pracy z dziećmi i młodzieżą",
 - warsztaty edukacyjno – profilaktyczne dla rodziców dzieci w okresie dorastania 13-19 lat w ramach modułu "Bunt nastolatka - jak sobie radzić",
 - prowadzenie warsztatów edukacyjno - profilaktycznych dla osób doświadczających przemocy domowej "Grupa psychoedukacyjna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie".
- pełnieniu dyżurów w punkcie konsultacyjnym MOPR – wykonywanie czynności socjalnych, terapeutycznych, psychologicznych, prawniczych;
- prowadzeniu spotkań w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie;
- przeprowadzenie konsultacji i wsparcia psychologicznego dla osób prowadzących zawodowe formy pieczy zastępczej i ich wychowanków, wytypowanych do wsparcia przez Zleceniodawcę;
- przeprowadzenie szkolenia rodzin zastępczych - warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców (opiekunów) dzieci w wieku dojrzewania pow. 13 lat;
- prowadzenie warsztatów dla ofiar przemocy w rodzinie.

ponadto w ramach zadania „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+” współfinansowanego ze środków otrzymanych od Wojewody Zachodniopomorskiego w ramach Programu Wieloletniego "Senior+" na lata 2015 – 2020 zawarto 3 umowy zlecenia i 1 umowę o dzieło:

- 1) wykonywanie czynności określonych w ofercie realizacji zadania publicznego pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+”;
- 2) zorganizowanie oprawy muzycznej na balu Seniora;
- 3) zorganizowanie oprawy muzycznej na wigilii;
- 4) godzinny koncert dla seniorów.

W 2019 roku zostało zawartych w MOPR - 5 umów o dzieło tj.:

- wykład autorski Skuteczność pozbawiania wolności, powtarzalność przemocy - w ramach X Kampanii Białej Wstążki;
- wykład autorski „Wpływ przemocy stosowanej w rodzinach wychowanego mow na niedostosowanie i stopień zagrożenia demoralizacji ..." w ramach X Kampanii Białej Wstążki;
- wykład autorski Bezbronni są wśród nas - w ramach X Kampanii Białej Wstążki
- wykład autorski „Hejt a krytyka Gdzie jest granica wyrażania własnej opinii" w ramach X Kampanii Białej Wstążki;
- wykład autorski „Piętno przemocy - wychowankowie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich" w ramach X Kampanii Białej Wstążki.

W 2019 roku na podstawie zawartych umów z Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinie MOPR zorganizował dla 6 osób zatrudnienie w ramach robót publicznych.

W 2019 roku 20 pracowników wykonujących obowiązki służbowe na stanowiskach urzędniczych, w tym kierowniczych złożyło ślubowanie, natomiast 15 pracowników samorządowych MOPR zakończyło z pozytywnym wynikiem służbę przygotowawczą.

Prace społecznie użyteczne

Gmina Miasto Szczecin poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie organizowała w 2019 r. miejsca pracy w ramach prac społecznie użytecznych. Prace te były skierowane dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny, objętych indywidualnym programem usamodzielniania, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania Powiatowego Urzędu Pracy.

Prace społecznie użyteczne organizowane były w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz mieszkańców Szczecina.

W poniższej tabeli ujęto podmioty, w których organizowane były prace społecznie użyteczne w 2019 r.

Tabela Nr 58 Wykaz jednostek, liczba miejsc i zadania wykonywane przez osoby skierowane do pracy w ramach prac społecznie użytecznych w 2019 r.

Nazwa instytucji	Ilość miejsc	Zadania
Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej ul. Wieniawskiego 5 71-142 Szczecin	3	pomoc kierowcy, prace magazynowe, gospodarcze, ogrodnicze i porządkowe, pomoc w kuchni, prace remontowo-budowlane, portiernia, pomoc osobom chorym i niepełnosprawnym
Stowarzyszenie Feniks ul. Zamknięta 5 71-831 Szczecin	2	prace porządkowe, drobne prace remontowo-naprawcze

Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Jagiellońska 18/2 70-362 Szczecin	5	prace porządkowe, prace pomocowe
Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych "Powrót z U" ul. Klonowica 1a/1 71-241 Szczecin	1	prace porządkowe
Zachodniopomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża Aleja Wojska Polskiego 63 70-476 Szczecin	1	prace porządkowe oraz drobne prace remontowo-naprawcze, pomoc w magazynie pomocy doraźnej i punkcie socjalnym dla osób bezdomnych
Dom Pomocy Społecznej "Dom Kombatanta" ul. Krucza 17 71-747 Szczecin	4	prace gospodarskie, prace porządkowe, prace przy pielęgnacji ogrodu, prace pomocnicze przy zagospodarowaniu pokoi mieszkańców
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ul. Sikorskiego 3 70-323 Szczecin	4	prace gospodarcze, drobne prace biurowe
Szczecińskie Centrum Świadczeń ul. Kadłubka 12 71-521 Szczecin	4	drobne prace biurowe, drobne prace naprawcze
Stowarzyszenie MONAR – Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Szczecinie ul. Małkowskiego 9/2 70-305 Szczecin	1	prace gospodarcze (sprzątanie, prace konserwacyjne)
Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek” ul. Potulicka 40 70-234 Szczecin	3	prace gospodarcze
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Tartaczna 14 70-893 Szczecin	1	prace porządkowo-gospodarcze
Stowarzyszenie „Kamera” Aleja Wojska Polskiego 69 70-476 Szczecin	1	drobne prace remontowo-budowlane, prace porządkowe
Ogółem	30	x

2. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW

2.1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie realizując Uchwałę Nr II/22/18 Rady Miasta Szczecin z dnia 18 grudnia 2018 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Szczecin na 2019 rok”, podjął niżej wymienione działania.

I cel główny:

„Zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości szczecinian (w szczególności dzieci i młodzieży) na temat szkodliwości ich stosowania, a także ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych oraz zaburzeń życia rodzinnego, będących następstwem spożywania alkoholu i zażywania narkotyków”

Cele szczegółowe:

OBSZAR 1 – Profilaktyka i promocja zdrowia;

OBSZAR 2 – Redukcja szkód i rehabilitacja (readaptacja i reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa osób z problemem uzależnień;

OBSZAR 3 – Działania na rzecz rodzin z problemem uzależnień i przemocy;

OBSZAR 4 – Organizacja Gminnego Programu oraz zapewnienie funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczecinie.

W ramach Obszaru I i zadania pn: „Organizacja wypoczynku letniego z elementami profilaktyki uzależnień, terapii wspomagającej rozwój dziecka dla dzieci z rodzin objętych pomocą MOPR” w 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie oraz placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy Miasto Szczecin zakwalifikowały 400 dzieci na kolonie letnie i 267 na półkolonie, których organizatorami były organizacje pozarządowe wyłonione w drodze otwartego konkursu ogłoszonego przez Urząd Miasta Szczecin na wypoczynek letni z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci rodzin objętych wsparciem MOPR, w tym przebywających w środowisku pieczy zastępczej. Z wypoczynku skorzystało łącznie 667 dzieci w wieku od 7 do 17 roku życia.

Organizacja wypoczynku letniego z elementami profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy, terapii wspomagającej rozwój dziecka dla dzieci z rodzin objętych pomocą MOPR, a także dla dzieci objętych opieką i wychowaniem w placówkach wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie Szczecina oraz środowisk rodzicielstwa zastępczego".

Organizatorzy:

- 1) Polski Czerwony Krzyż Zachodniopomorski Oddział Okręgowy,
- 2) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny,
- 3) Stowarzyszenie „Zrozumieć”,
- 4) Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej,
- 5) Fundacja Kultury, Sportu i Aktywności Lokalnej „Prawobrzeże”,

Łączna kwota przeznaczona na organizację wypoczynku letniego wynosiła 449 900,00 zł, w ramach zawartych umów z organizacjami pozarządowymi

Akcja Lato 2019 r.

Podczas tegorocznej Akcji „Lato - 2019 r.” z wypoczynku letniego łącznie skorzystało **387** dzieci w wieku **7–17 lat** rekrutowanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie oraz uczestników placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez organizatorów wyłonionych w drodze otwartego konkursu ofert.

W okresie sprawozdawczym w wyniku otwartego konkursu ofert na „Organizację wypoczynku letniego z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci rodzin objętych wsparciem MOPR, a także dla dzieci objętych opieką i wychowaniem w placówkach wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie Szczecina oraz środowisk rodzicielstwa zastępczego” ogłoszonego przez Urząd Miasta Szczecin, przyznano **400** miejsc na 7 turnusach kolonijnych organizowanych przez:

- TPD Zachodniopomorski Oddział Regionalny – 320 miejsc
- „Caritas” Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej - 80 miejsc

I. Analiza ankiet „Informacje zwrotne o uczestniku kolonii”

Wzorem ubiegłych lat wśród wychowawców zostały przeprowadzone ankiety „*Informacje zwrotne o uczestniku kolonii*”, służące zidentyfikowaniu najczęściej pojawiających się problemów. Uzyskane odpowiedzi miały pomóc pracownikom MOPR pracującym bezpośrednio z rodziną zwiększyć skuteczność ich oddziaływań na rodzinę, tak by każde dziecko prawidłowo funkcjonowało w rodzinie i społeczeństwie.

Pytania dotyczyły m.in. stopnia przygotowania dziecka do wyjazdu, zgłoszenia w karcie kolonijnej wszystkich problemów zdrowotnych, relacji dziecka z otoczeniem oraz problemów wychowawczych jakie sprawiało dziecko podczas trwania turnusu.

Zebrane informacje wskazują iż dzieci zostały w należyty sposób przygotowane do wyjazdu:

- dzieci przyjechały w dobrym stanie higienicznym – 98,69 %
- dzieci posiadały podstawowe rzeczy osobiste – 96,85 %
- dzieci posiadały niezbędne środki higieny osobistej – 98,16 %

Powyższe wskaźniki mogą świadczyć o dużej skuteczności pracy z rodziną prowadzonej przez asystentów rodziny, pracowników socjalnych oraz innych pracowników MOPR zaangażowanych w realizację zadania.

II. Problemy, które najczęściej występowały w trakcie organizacji wypoczynku letniego w 2019 r.

1. Rekrutacja uczestników.

Doświadczenia ostatnich lat wskazują na malejącą liczbę rodzin objętych wsparciem MOPR zainteresowanych wysłaniem dzieci na kolonie. W bieżącym roku liczba dzieci, które skorzystały z letniego wypoczynku była nieco wyższa niż w

ubiegłym, spowodowane to było raczej rosnącym odsetkiem udziału dzieci objętych wsparciem placówek wsparcia dziennego.

Przełożyło się to na problemy w zakresie rekrutacji, która praktycznie trwała przez całą Akcję – Lato 2019. Rodzice pobierali karty, po czym ich nie oddawali, rezygnowali w ostatniej chwili, bądź w ogóle nie stawiali się na zbiórce.

Mimo ścisłej współpracy z TPD i wspólnych „poszukiwań” chętnych, na kolonie nie pojechało 13 dzieci (3,25%).

Przyczyny rezygnacji z udziału w turnusie:

-

- choroba dziecka - 5 dzieci;
- rezygnacja dziecka z wyjazdu - 4 dzieci;
- rodzice zaspali - 1 dziecko;
- brak danych - 3 dzieci;

2. Problemy podczas trwania turnusu (w oparciu o informacje uzyskane od organizatorów wypoczynku, podczas wizytacji oraz dane z ankiet):

Problemy w sferze wychowawczej.

Wszyscy Organizatorzy zgłaszali problemy w sferze wychowawczej:

- łamanie regulaminu kolonii,
- agresja słowna i fizyczna wobec rówieśników,
- agresja słowna wobec kadry,
- arogancja i ignorowanie poleceń kadry pedagogicznej,
- używanie wulgaryzmów,
- palenie papierosów,
- spożywanie napojów energetycznych,
- uzależnienie od smartfona,
- przemoc seksualna wobec rówieśników.

Znalazło to odzwierciedlenie w analizie danych dotyczących relacji dziecka z otoczeniem, tj.:

- trudności w nawiązaniu kontaktu z rówieśnikami – 9,45 %
- stosowanie przemocy wobec rówieśników – 14,70 %
- problemy wychowawcze – 18,37%

Wskaźniki dotyczące sfery wychowawczej zdecydowanie uległy pogorszeniu w stosunku do ubiegłego roku.

Opuszczenie kolonii przed zakończeniem turnusu (dane z ankiet)

Łącznie kolonię opuściło 13 uczestników, w tym 2 dzieci zostało wydalonych z powodu problemów wychowawczych.

Opuszczenie kolonii przed zakończeniem turnusu (tabela poniżej)

Tabela Nr 59 Opuszczenie kolonii przed zakończeniem turnusu w 2019 r.

Kryterium	Liczba dzieci	%	Powód	Liczba dzieci
Dzieci opuszczające kolonię przed zakończeniem turnusu	13	3,41%	wydalenie	2
			tęsknota za rodzicami	4
			problemy zdrowotne	4
			sprawy rodzinne	2
			brak samodzielności dziecka	1
			razem	13
w tym:				
Dzieci odesłane z powodu problemów wychowawczych	2	0,52%	łamanie regulaminu, przemoc fizyczna i psychiczna, agresja wobec innych kolonistów i kadry, nieposłuszeństwo, przeklinanie	2

III. Wyjazdy sprawdzające organizację letniego wypoczynku.

W trakcie trwania wypoczynku letniego pracownicy MOPR w Szczecinie wspólnie z pracownikami Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin odwiedzali dzieci w miejscu wypoczynku sprawdzając warunki pobytu, weryfikując założenia przedstawione przez organizatorów w ofertach konkursowych.

Sprawdzono warunki w następujących miejscach:

1. Pogorzelica - Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej
2. Zieleniewo – Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej
3. Łukęcin – Zachodniopomorski Oddział TPD

We wszystkich przypadkach warunki, w jakich przebywały dzieci były dobre i zgodne ze złożoną ofertą.

Obszar 3 „Działania na rzecz rodzin z problemem uzależnień i przemocy”

W ramach Obszaru 3 prowadzono następujące działania:

- 1) Kontynuowanie zatrudnienia pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy:
 - liczba środowisk objętych wsparciem pracowników zatrudnionych w ramach GPPiRPAoPN – 8 871 w tym:
 - liczba osób dorosłych – 5 993;
 - liczba dzieci – 2878;
 - liczba konsultacji – 13 049;
 - liczba interwencji – 450;
- 2) Ocena stanu zdrowia dziecka pod kątem zabezpieczenia podczas interwencji w środowisku:
 - liczba ocen stanu zdrowia dziecka podczas interwencji – 44;
 - liczba dzieci objętych oceną stanu zdrowia podczas interwencji – 73;

- 3) Zapewnienie schronienia dla osób i rodzin z dziećmi, w szczególności ofiar przemocy w rodzinie:
 - liczba osób korzystających ze schronienia – 72;
 - liczba osób objętych indywidualnym programem pomocowym – 19;
- 4) Utrzymanie pogotowi rodzinnych funkcjonujących w Szczecinie:
 - liczba pogotowi rodzinnych na terenie Szczecina – 11;
 - liczba dzieci objętych opieką – 105.
- 5) Prowadzenie punktów konsultacyjnych ds. uzależnień i przemocy w rodzinie przez pracowników MOPR:
 - liczba osób korzystających z interdyscyplinarnej pomocy – 2 057;
 - liczba udzielonych porad – 2 057.
- 6) Funkcjonowanie interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
 - liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego - 4;
 - liczba grup roboczych – 2 498;
 - liczba zgłoszonych „Niebieskich Kart” – 1 664;
 - liczba spraw prowadzonych przez grupy robocze – 2 498;
 - liczba osób objętych wsparciem – 5 504;
 - liczba zamkniętych „Niebieskich Kart” - 1 398.
- 7) Realizacja warsztatów „**Złość nie jest zła** – czyli jak sobie radzić z negatywnymi emocjami” w Punkcie Konsultacyjnym przez pracowników MOPR:
 - dwie edycje programu
 - **grupa** rozwoju osobistego dla osób doznających przemocy w rodzinie, 6-9 lat – liczba osób - **32**;
 - **grupa** rozwoju osobistego dla osób doznających przemocy w rodzinie. 10-14 lat – liczba osób – **32**;
 - **grupa** rozwoju osobistego dla osób doznających przemocy w rodzinie – program edukacyjno-profilaktyczny – 33 kobiety;
 - **grupa** – warsztaty dla rodziców „**Bunt nastolatka – jak sobie radzić**”, program edukacyjno-profilaktyczny dla rodziców dzieci w okresie dorastania 13-19 lat – liczba osób **26**.
- 8) Szkolenie dotyczące zjawiska przemocy domowej i uzależnień: „Eskalacja konfliktu pod wpływem alkoholu – zdarzenie, w którym silne stany emocjonalne, wzmocnione spożytym alkoholem zaczynają dominować w sytuacji konfliktowej – rozpoznawanie symptomów, sposoby radzenia sobie w sytuacji zagrożenia” - liczba osób 142;
- 9) Zaangażowanie Gminy Miasto Szczecin w kampanię społeczną pt. „Biała Wstążka”:

W 2019 r. X edycja Kampanii Społecznej „Biała Wstążka” odbyła się pod hasłem:

„Wygrać z przemocą”

- kampania odbyła się w dniach od 25 listopada do 6 grudnia;
- inauguracja Kampanii miała miejsce w dniu 25 listopada 2019 r. konferencją pt. **„Wygrać z przemocą”** - skierowaną do przedstawicieli placówek ochrony zdrowia, oświaty, wymiaru sprawiedliwości, kuratorów sądowych, policji, prokuratury oraz osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy – w konferencji udział wzięło 200 osób;
- 26 listopada 2019 r. odbyły warsztaty tematyczne dla uczestników konferencji – w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum, jako uzupełnienie ww. konferencji z podziałem na 3 grupy tematycznie: **„Przemoc. Fakty”**, **„Ofiara-zrozumieć czy oceniać”**, **„Sprawca- zrozumieć czy oceniać”**, w których uczestniczyło 20 osób;
- 27 listopada 2019 r. w kinie „Pionier 1907” odbyła się projekcja filmu pt.. „Cicha noc” w reż. Piotra Domalewskiego, skierowana do uczniów szczecińskich szkół ponadgimnazjalnych. Po projekcji odbyła się dyskusja uczniów z ekspertami, w której uczestniczyło 20 uczniów wraz z opiekunami ze szkoły;
- przeprowadzono symulację rozprawy sądowej w Sądzie Rejonowym w Szczecinie przeprowadzona w dwóch grupach, w których wzięło udział 40 osób;
- w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbyły się dyżury specjalistów (pracowników socjalnych, funkcjonariuszy Policji, kuratorów sądowych, prokuratorów - z tej formy konsultacji skorzystało 129 osób;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie przygotował również plakaty-kalendarze informujące o działaniach w trakcie Kampanii oraz zawierające dane kontaktowe do instytucji, które udzielają pomocy osobom doświadczającym przemocy, a także pracują z osobami stosującymi przemoc;

- patronat honorowy nad Kampanią objął Prezydent Miasta Szczecin;
- patronat medialny objęli: Kurier Szczeciński, Radio Plus; portal: „wSzczecinie”;
- partnerami Kampanii byli: Komenda Miejska Policji w Szczecinie, kino „Pionier 1907”, Netto Arena, Collegium Balticum.

2.2 Program korekcyjno-edukacyjny z osobami stosującymi przemoc

Twórcy tego programu wyszli z przekonania, że praca z osobami stosującymi przemoc powinna koncentrować się na poszukiwaniu rozwiązań, które będą pomocne do zmiany zachowań przemocowych na nie-przemocowe. Centralną filozofią programu jest założenie, że zachowanie przemocowe samo w sobie nie jest celem. Sprawca chce coś osiągnąć stosując przemoc. Dlatego też podczas spotkań grupowych koncentrowano się na kształtowaniu umiejętności realizowania celów klientów zgodnych z przyjętymi normami społeczno – kulturowymi poprzez zachowania bez przemocy. Temu też służyły pierwsze dwie sesje, gdzie dochodziło do wyznaczenia kierunków pracy oraz wzajemnej akceptacji celu jaki uczestnicy chcą osiągnąć poprzez uczestnictwo w programie. Dzięki temu możliwe było nawiązanie współpracy i ostatecznie wspólne wypracowanie dobrych rozwiązań. Dzięki oddaniu inicjatywy w ręce klientów sprawiamy, że stają się oni ekspertami od własnego życia i mogą wziąć odpowiedzialność za zmiany, których chcą dokonywać. W ujęciu psychologicznym jest to najkorzystniejsza sytuacja, jeśli chodzi o możliwość dokonywania modyfikacji zachowań. Biorąc pod uwagę problematykę przemocy w rodzinie, prowadzenie analizy i tworzenie strategii obejmowało w tym programie takie obszary jak: funkcjonowanie poznawcze, funkcjonowanie emocjonalne, poczucie własnej wartości oraz relacje z otoczeniem.

W programie oddziaływania korekcyjne oparte są na wzmacnianiu zachowań i postaw pozytywnych w miejsce negatywnych.

Program został opracowany zgodnie z wytycznymi do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. Jedna edycja obejmowała 60 godzin spotkań grupowych oraz konsultacji indywidualnych według potrzeb uczestników.

CELE PROGRAMU:

1. Zaprzestanie stosowania przemocy przez uczestników programu.
2. Uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań wobec najbliższych im osób.
3. Nauka umiejętnego rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji i nabycie zdolności konstruktywnego wyrażania uczuć.
4. Promocja pozytywnych postaw oraz poczucia odpowiedzialności za własne czyny.
5. Kształtowanie pozytywnych postaw rodzicielskich i umiejętności wychowawczych.

FORMY ODDZIAŁYWAŃ:

1. Spotkania indywidualne, podczas których następuje poznanie struktury rodziny, dotychczasowego życia uczestnika oraz wstępne ustalenie celu pracy. Poszukiwanie zasobów pozwalających na zaprzestanie stosowania przemocy przez osobę ją stosującą.
2. Spotkania grupowe:
 - edukacja dotycząca przemocy – czym jest, jakie są jej formy;
 - praca nad zmianą zachowań i postaw;
 - kształtowanie nowych umiejętności radzenia sobie z emocjami, stresem, wyrażaniem uczuć w sposób konstruktywny i bez używania przemocy;
 - nauka umiejętności komunikacji bez przemocy.
3. Formy pracy:
 - mini wykłady;
 - warsztaty – kształcenie konkretnych zachowań;
 - analizowanie zachowań i wydobywanie zasobów pozwalających na zachowania bez przemocy;
 - zadania domowe – praca nad wprowadzaniem zmian w codziennym funkcjonowaniu.

Uczestnikami programu mogą być:

- 1) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, które zostały zobowiązane przez sąd do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;
- 2) osoby stosujące przemoc w rodzinie, które zostały „skierowane” przez kuratorów, dzielnicowych czy terapeutów;
- 3) osoby, które w innych okolicznościach zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;
- 4) osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii uzależnień od alkoholu lub narkotyków – w tym przypadku oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii.

Uczestnicy podpisują kontrakt, który stanowi załącznik do niniejszego programu.

Prowadzący program na bieżąco monitorują zmiany, a po jego zakończeniu dokonają ewaluacji zmian jakie zaszły w zachowaniach uczestników.

Program był realizowany w dwóch edycjach:

I edycja (marzec –czerwiec 2019):

- do programu zakwalifikowano **24 osoby** (17 mężczyzn i 7 kobiet);
- do programu przystąpiło **13 osób** (8 mężczyzn i 5 kobiet);
- program ukończyło **10 osób** (6 mężczyzn i 4 kobiety).

Zajęcia miały na celu uzyskanie przez uczestników wiedzy i umiejętności na temat sposobów konstruktywnego radzenia sobie z agresją, powstrzymywaniem się od jej eskalacji prowadzącej do przemocy, co spowodowało problemy w związkach, w relacjach rodzinnych, społecznych i w efekcie dla większości z uczestników, skutki i konsekwencje prawne.

W czasie zajęć uczestnicy mieli możliwość uzyskania wglądu w nierozpoznany dotychczas obszar własnych zasobów oraz wiedzy i praktycznych umiejętności na temat sposobów osiągania celów, realizacji potrzeb w inny niż dotychczas sposób niż poprzez stosowanie przemocy.

Celem zajęć było :

- uzyskanie większej świadomości, wiedzy i możliwości w zakresie praktycznych sposobów dialogu i porozumiewania się poza przemocą;
- poszerzenie perspektyw dotyczących innego, prospołecznego funkcjonowania i zachowań poza przemocą;
- szukanie sposobów i modelowanie zachowań prospołecznych, charakteryzujących się poszanowaniem praw partnera, w tym prawa do godności, szacunku, bezpieczeństwa innych osób;
- uświadomienie i przyjęcie odpowiedzialności za dotychczasowe zachowania;
- pokazywanie korzyści i pozytywnych stron wynikających ze zmiany zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą;
- kształtowanie postaw i zachowań mających na celu stawianie granic i kontrolę zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą.

II edycja (wrzesień – grudzień 2019 r.):

- do programu zakwalifikowano **23 osoby** (22 mężczyzn i 1 kobieta);
- do programu przystąpiło **15 osób** (mężczyźni);
- program ukończyło **12 osób**.

Zajęcia miały na celu uzyskanie przez uczestników wiedzy i umiejętności na temat sposobów konstruktywnego radzenia sobie z agresją, powstrzymywaniem się od jej eskalacji prowadzącej do przemocy, co spowodowało problemy w związkach, w relacjach rodzinnych, społecznych i w efekcie dla większości z uczestników, skutki i konsekwencje prawne.

W czasie zajęć uczestnicy mieli możliwość uzyskania wglądu w nierozpoznany dotychczas obszar własnych zasobów oraz wiedzy i praktycznych umiejętności na temat sposobów osiągania celów, realizacji potrzeb w inny niż dotychczas sposób niż poprzez stosowanie przemocy.

Celem zajęć było :

- uzyskanie większej świadomości, wiedzy i możliwości w zakresie praktycznych sposobów dialogu i porozumiewania się poza przemocą;
- poszerzenie perspektyw dotyczących innego, prospołecznego funkcjonowania i zachowań poza przemocą;
- szukanie sposobów i modelowanie zachowań prospołecznych, charakteryzujących się poszanowaniem praw partnera, w tym prawa do godności, szacunku, bezpieczeństwa innych osób;
- uświadomienie i przyjęcie odpowiedzialności za dotychczasowe zachowania;
- pokazywanie korzyści i pozytywnych stron wynikających ze zmiany zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą;
- kształtowanie postaw i zachowań mających na celu stawianie granic i kontrolę zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą.

Łącznie dwie edycje:

- do programu zakwalifikowano – **47** osoby;
- do programu przystąpiło –**28** osób;
- program ukończyło – **22** osoby.

2.3 Dzienny Dom „Senior+”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie wspólnie z Polskim Czerwonym Krzyżem – Zachodniopomorskim Oddziałem Okręgowym w Szczecinie w roku 2019 - realizował zadanie pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+” w Szczecinie. Dzięki udziałowi Gminy Miasto Szczecin w Programie wieloletnim „Senior + ” na lata 2015-2020 możliwe było kontynuowanie działań na rzecz seniorów – podopiecznych Ośrodka.

Na realizację ww. zadania zaplanowano łączną kwotę **348 000,00 zł**, w tym:

- 108 000,00 zł – dotacja otrzymana od Wojewody Zachodniopomorskiego;
- 240 000,00 zł – wkład własny z budżetu Gminy Miasto Szczecin.

Całkowite wydatki na realizację zadania wyniosły **340 737,24 zł**, w tym:

- 107 501,02 zł – dotacja Wojewody Zachodniopomorskiego;
- 233 236,22 zł – wkład własny z budżetu Gminy Miasto Szczecin (wydatki kwalifikowane w ramach programu wieloletniego „Senior+”).

Celem głównym realizacji zadania było wsparcie seniorów poprzez umożliwienie korzystania z oferty Dziennego Domu Senior+ na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej.

Uzyskane rezultaty:

1. Zapewnienie dalszego funkcjonowania przyjaznego, bezpiecznego miejsca w Szczecinie dla osób starszych, osamotnionych. Miejsca, w którym seniorzy znaleźli przyjaciół i znajomych, z którymi mogli spędzać czas wolny, dzielić się problemami, troskami i radosnymi chwilami życia.
2. Poprawa kondycji fizycznej uczestników zajęć poprzez codzienne grupowe i indywidualne ćwiczenia fizyczne. Działania w tym zakresie wpłynęły pozytywnie na samodzielność i sprawność osób starszych.
3. Wzrost poczucia bezpieczeństwa pod względem zdrowia, poprzez codzienne prowadzenie dyskusji dot. profilaktyki zdrowia, co przyczyniło się do zwiększenia świadomości uczestników w zakresie zapobiegania chorobom. Wzrost świadomości zdrowotnej uczestników w zakresie odżywiania, różnorodność i potraw wskazanych w wieku starszym – poprzez planowane zajęcia kulinarne pod nadzorem specjalistów z tej dziedziny.

Prowadzenie Dziennego Domu „Senior+” Gmina Miasto Szczecin powierzyła organizacji pozarządowej, tj. Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie – w ramach otwartego konkursu ofert przeprowadzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalność pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Szczegółowe warunki dotyczące prowadzenia Dziennego Domu „Senior+” zostały określone w umowie nr WSS-IV.1.2017.JU(CRU 17/0000259) z dnia 20.02.2017 r., zawartej na czas określony od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2019 r., pomiędzy Prezydentem Miasta Szczecin a Dyrektorem ZOO PCK w Szczecinie. Natomiast podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań współfinansowanych ze środków

otrzymanych od Wojewody Zachodniopomorskiego był Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

Działania realizowane w Placówce adresowane były do osób niepracujących w wieku 60+, wyłonionych w drodze rekrutacji.

Gmina Miasto Szczecin w ramach funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” stworzyła przestrzeń dla seniorów, w której odbywały się spotkania tematyczne, towarzyskie, warsztaty kulinarne. W Placówce była również prowadzona działalność społeczna, między innymi budowanie więzi międzypokoleniowej.

W Dziennym Domu „Senior+” seniorzy mogli spędzić co najmniej 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Uczestnikom zajęć codziennie zapewniony był ciepły posiłek.

W okresie od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. uczestnicy zajęć w Dziennym Domu „Senior+” mogli korzystać w szczególności z następujących zajęć:

- 1) zajęcia manualne, techniczne, kreatywne i plastyczne,
- 2) zajęcia kulinarne,
- 3) gry i zabawy stolikowe, integracyjne, puzzle, quizy, kalambury, teleturnieje,
- 4) zajęcia tematyczne i wykłady, w tym z zaproszonymi gośćmi i wolontariuszami,
- 5) zajęcia z kinematografii i biblioterapii i itp. – spotkania z kulturą, muzyką i sztuką,
- 6) zajęcia indywidualne z psychologiem,
- 7) zajęcia grupowe z psychologiem,
- 8) zajęcia relaksacyjne – aromaterapia, maty masujące,
- 9) zajęcia organizacyjne,
- 10) wspólne posiłki – obiad,
- 11) zajęcia ruchowe, taneczne i z zakresu kinezjoterapii,
- 12) zajęcia poza siedzibą placówki,
- 13) zajęcia komputerowe i multimedialne,
- 14) zajęcia z zakresu pierwszej pomocy, edukacji zdrowotnej, spotkania z pielęgniarką,
- 15) koła zainteresowań – zajęcia wokalne, teatralne, karaoke,
- 16) fizjoterapia,
- 17) nauka j. angielskiego,
- 18) joga klasyczna i joga relaksacyjna,
- 19) trening pamięci.

W wyniku przeprowadzonych działań w ramach działania publicznego, uwzględniając potrzeby grupy docelowej – otrzymana dotacja od Wojewody Zachodniopomorskiego przyczyniła się do podwyższenia standardu realizacji zadania oraz osiągnięcia następujących rezultatów:

- 1) podniesienia kompetencji psychospołecznych z zakresu współżycia w grupie oraz współpracy w środowisku;
- 2) podniesienia aktywności psychospołecznej poprzez uczestnictwo w zajęciach DDS+;
- 3) poszerzenia wiedzy na temat zdrowego stylu życia i prawidłowych nawyków żywieniowych dla osób w wieku 60+;

- 4) podniesienia sprawności fizycznej i manualnej dzięki zajęciom plastycznym z zakresu ergoterapii i arteterapii;
- 5) podniesienia kompetencje psychospołecznych z zakresu komunikacji interpersonalnej;
- 6) podniesienia poczucia własnej wartości i minimalizacja zjawiska osamotnienia;
- 7) zdobycia nowych umiejętności m.in. z zakresu używania komputera oraz nowoczesnego sprzętu audio i video;
- 8) zdobycia nowych umiejętności praktycznych z zakresu udzielania pierwszej pomocy.;
- 9) podniesienia wiedzy na temat Szczecina z różnych zakresów tematycznych.

Zajęcia w Dziennym Domu Senior+ prowadzone były dla 30 seniorów w dni powszednie (poniedziałek – piątek) w godzinach od 8:00 do 18:30 (w okresie letnim od godz. 8:00 do godz. 16:00) przez dwóch pracowników ds. koordynacji działań, którzy pełnili także funkcję animatorów czasu wolnego oraz przez specjalistów z różnych dziedzin.

Pracownicy ds. koordynacji działań w Dziennym Domu „Senior+” oraz specjaliści (m.in. psychoterapeuta, pielęgniarka, fizjoterapeuta):

- 1) realizowali zajęcia edukacyjne, zajęcia plastyczno – techniczne, zajęcia kulturalno-oświatowe, wyjścia do placówek kultury (m.in. teatr, kino, muzeum, sale koncertowe);
- 2) organizowali wydarzenia okolicznościowe: Dzień Babci i Dziadka, uroczyste spotkanie z okazji Świąt Wielkanocnych, Bożego Narodzenia oraz spotkanie Mikołajkowe;
- 3) prowadzili terapię ruchową w formie zajęć grupowych i indywidualnych, prowadzili zajęcia rekreacyjno-sportowe (codzienne zajęcia z gimnastyki ogólnousprawniającej i ćwiczeń zręcznościowych);
- 4) organizowali wyjścia na spacer, w celu usprawnienia i polepszenia kondycji fizycznej oraz koordynacji ruchowej seniorów;
- 5) psycholog prowadził zajęcia psychoterapeutyczne, prowadził dyżury oraz treningi kompetencji psychospołecznych dotyczące korygowania błędów w podstawowych schematach funkcjonowania rodzinnego i społecznego;
- 6) realizowali usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii np. ćwiczenia gimnastyczne, gimnastyka z piłkami, ćwiczenia usprawniające na sali, ćwiczenia usprawniające przy muzyce lub zajęcia taneczne, joga, zajęcia z zakresu aktywności ruchowej / kinezyterapii były realizowane w grupach i indywidualnie;
- 7) dokonywali codziennych pomiarów ciśnienia krwi u seniorów oraz prowadzili dyskusje na tematy prozdrowotne;
- 8) prowadzili zajęcia z zakresu udzielania pierwszej pomocy;
- 9) prowadzili zajęcia kulinarne.

Dla seniorów z Dziennego Domu „Senior+” Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w okresie sprawozdawczym zorganizował:

- 1) kostiumowy bal karnawałowy;
- 2) 3-dniowy wyjazd rekreacyjno – krajoznawczo – sportowy do Międzywrodzia;
- 3) konferencję z dla Seniorów pn.: „Europa (nie) boi się starości”;
- 4) Wigilię Bożego Narodzenia;
- 5) wykłady tematyczne;
- 6) koncert zespołu muzycznego;
- 7) Bal Seniora.

Powyższe działania realizowane przez MOPR w Szczecinie sfinansowane były z dotacji otrzymanej od Wojewody Zachodniopomorskiego w ramach programu wieloletniego „Senior+”, edycja 2019.

2.4 „Senior Klub”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie prowadzi klub skierowany do osób w wieku 60+ będących mieszkańcami Szczecina.

Nadrzędnym celem funkcjonowania Klubu jest integracja i aktywizacja społeczna seniorów poprzez:

- zajęcia aktywności fizycznej;
- zajęcia manualne;
- zajęcia plastyczne;
- muzykoterapia;
- zajęcia z wykorzystaniem technik relaksacyjnych;
- ćwiczenia procesów poznawczych;
- gry i zabawy dostosowane do wieku klubowiczów.

W Klubie ponadto na życzenie członków udzielana jest różnorodna pomoc między innymi w zakresie: obsługi telefonów i komputera, rejestracji medycznych oraz formułowania treści wszelkich podań. Przede wszystkim Senior Klub jest jednak miejscem spotkań, rozmów, nawiązywania kontaktów, nowych znajomości i miłego spędzania czasu wolnego przez szczecińskich Seniorów. W opinii wielu członków Klubu miejsce to jest dla nich „drugim domem”.

Poza codziennym programem zajęciowym zorganizowano:

Styczeń 2019 r.:

- 1 imprezę urodzinową na życzenie uczestników;
- zmianę dekoracji ze świątecznej na zimową;
- udział w spotkaniu z cyklu: „Zamkowe spotkania z psychologią i sztuką” w Zamku Książąt Pomorskich pt.: „Zło dobrem zwyciężaj”;
- obchody Dnia Babci i Dnia Dziadka przy współpracy z przedszkolem Arka Noego;
- obchody Międzynarodowego Dnia Przytulania w Senior Klubie.

Luty 2019 r.:

- obchody imienin uczestniczek Klubu;
- wykonywanie kartek walentynkowych oraz masek karnawałowych;
- zajęcia tematyczne z cyklu: „Dzień z artystą”;
- udział w seansie filmu; „Chce się żyć” wyświetlonego za pomocą projektora multimedialnego w Klubie;

- obchody „Dnia Zakochanych”;
- udział w Balu Karnawałowym o tematyce wiodącej „Bal Kostiumowy” w Klubokawiarni „Pod Różami”, na które zaproszenie klubowicze otrzymali od Dyrektora MOPR;

Marzec 2019 r.:

- imprezy imieninowe i urodzinowe uczestników Klubu;
- wspólne przygotowania i obchody Ostatków wraz z zabawą taneczną zorganizowaną w Klubie;
- obchody Dnia Kobiet i Dnia Mężczyzn w Klubie; ;
- spacer po Jasnych Błoniach w Szczecinie, w trakcie którego Seniorzy mogli podziwiać połacie kwitnących krokusów;
- wykonanie własnoręcznych zaproszeń na Wielkanoc w Klubie;

Kwiecień 2019 r.:

- „Prima Aprilis „ w Senior Klubie;
- udział zainteresowanych Seniorów w badaniach profilaktycznych zorganizowanych w SPZOZSW w Szczecinie w związku z programem „Biała Sobota”;
- udział w tradycyjnym Śniadaniu Wielkanocnym z udziałem zaproszonych gości;
- warsztaty kulinarne, podczas których Seniorzy przygotowywali wiosenne sałatki;
- rozpoczęto współpracę na zasadzie wolontariatu z 3 osobami.

Maj 2019 r.:

- przekazanie zbieranych charytatywnie w Klubie plastikowych nakrętek;
- udział w zajęciach przygotowanych i zrealizowanych w Klubie przez studentów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego na kierunku pielęgniarstwo i położnictwo, nad którymi opiekę merytoryczną sprawowała pani dr n. zdr. Paulina Zabielska - zajęcia łączyły w sobie zarówno elementy teoretyczne jak i praktyczne;
- udział w ognisku z okazji Dnia Matki zorganizowanym we współpracy z Leśnictwem Głębokie na Polanie Miodowej w Szczecinie;
- udział w zajęciach w plenerze;
- udział w warsztatach kulinarnych w Senior Klubie, podczas których Seniorzy przygotowywali zupę ogórkową.

Czerwiec 2019 r.:

- imprezy imieninowe i urodzinowe uczestników Klubu;
- obchody Dnia Dziecka w Senior Klubie;
- wycieczka na kąpielisko Głębokie w Szczecinie;
- uczestnictwo w XXIII zawodach wędkarskich „Relaks z wędką” zorganizowanych przez Stowarzyszenie „Pod Dębami” DPS w Dębach;
- udział w Dniach Morza w Szczecinie;
- udział w ognisku z okazji Dnia Ojca zorganizowanego na Polanie Miodowej w Szczecinie;
- wycieczka na kąpielisko Dziewoklicz w Szczecinie, podczas której Seniorzy zażywali kąpeli wodnych i słonecznych.

Lipiec 2019 r.:

- w związku ze śmiercią uczestnika Senior Klubu przeprowadzono rozmowę grupową a także spotkania indywidualne z potrzebującymi wsparcia Seniorami;
- udział w ceremonii pogrzebowej zmarłego uczestniczka Senior Klubu. Wyjazd delegacji z Senior Klubu do Myśliborza;
- warsztaty kulinarne w Senior Klubie, podczas których wspólnie przygotowywano zupę owocową;
- zajęcia w plenerze;

- uczestnictwo Seniorów w grillu zorganizowanym na działce rekreacyjnej na Wyspie Puckiej należącej do jednej z uczestniczek Klubu.

Sierpień 2019 r.:

- zajęcia tematyczne z cyklu „Dzień z artystą”;
- uczestnictwo w urodzinach jednej z klubowiczek zorganizowane przez jej rodzinę na działce letniskowej znajdującej się na terenie ROD „Neptun” w Szczecinie;
- spacer po Wałach Chrobrego w związku z wydarzeniem Pyromagic 2019;
- uczestnictwo Seniorów w grillu zorganizowanym na działce rekreacyjnej na Wyspie Puckiej należącej do jednej z uczestniczek Klubu;
- jednodniowa wycieczka do Międzyzdrojów, podczas, której Seniorzy m.in. zwiedzali wraz z przewodnikiem Bałtycki Park Miniatur.

Wrzesień 2019 r.:

- dwie imprezy imieninowe;
- udział w spotkaniu z Prezesem Polskiego Związku Filatelistów, Oddziału Zachodniopomorskiego w Szczecinie, który osobiście zaprosił Klubowiczów na wystawę „Sempre Fidelis” i o niej opowiedział;
- warsztaty kulinarne w Senior Klubie, podczas których przygotowywano naleśniki z przetworami autorstwa klubowiczów;
- zwiedzanie wystawy „Semper Fidelis” zorganizowanej przez Polski Związek Filatelistów- Okręg Zachodniopomorski w Szczecinie w Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie.

Październik 2019 r.:

- trzy imprezy imieninowe na życzenie członków Klubu podczas, których swoje święto obchodziła czworo Seniorów;
- grzybobranie uczestników Senior Klubu w lesie pod Tanowem;
- wyjście do kina na seans filmu „Legiony” (2019);
- ekskursja na Cmentarz Centralny w Szczecinie;
- udział w koncercie muzyki filmowej i epickiej „Visual Concert” w Netto Arena w Szczecinie;
- udział w „Balu dla Seniora” zorganizowanym w Klubokawiarni „Pod Różami”, na który Seniorzy zaproszeni zostali przez Dyrektor MOPR w Szczecinie;
- wykonywanie ozdobnych dyń w Senior Klubie.

Listopad 2019 r.:

- rozpoczęto prace manualne nad stworzeniem własnoręcznych zaproszeń na spotkanie wigilijne w Klubie;
- przekazano zbierane charytatywnie w Klubie plastikowe nakrętki;
- obchody Narodowego Święta Niepodległości w Klubie podczas, których Seniorzy wspólnie śpiewali pieśni patriotyczne przy akompaniamencie gry na skrzypcach;
- warsztaty kulinarne w Senior Klubie, podczas których przygotowywano faworki;
- udział w zabawie Andrzejkowej z wróżbami zorganizowanej w Senior Klubie;
- uczestnictwo w koncercie zespołu „Swing Lovers” zorganizowanym w siedzibie PCK w Szczecinie.

Grudzień 2019 r.:

- udział w imprezie imieninowej jednej z Seniorek;
- uczestnictwo w II edycji międzynarodowej Konferencji „Europa (nie) boi się starości” zorganizowanej przez Szczecińską Szkołę Wyższą Collegium Balticum przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
- udział w Spotkaniu Wigilijnym zorganizowanym w Klubokawiarni „Pod Różami”, na który Seniorzy zaproszeni zostali przez Dyrektora MOPR w Szczecinie;

- udział chętnych klubowiczów w bezpłatnych szczepieniach przeciwko grypie przeprowadzonych w SPZOZSW w Szczecinie;
- zajęcia przygotowane i zrealizowane w Klubie przez studentów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego na kierunku kosmetologia;
- warsztaty kulinarne w Senior Klubie, podczas których wspólnie przygotowywano pierogi z kapustą i grzybami i uszka na zbliżającą się Wigilię w Klubie;
- uroczyste Spotkanie Wigilijne w Senior Klubie, w którym udział wzięli zaproszeni goście.

Zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godzinach od 10⁰⁰ do 15⁰⁰.

W 2019 r. w zajęciach „Senior Klub” uczestniczyło **21** osób w wieku od 65 do 92 roku życia.

2.5 Drugie Porozumienie Programowe dla Szczecina

Na podstawie Drugiego Porozumienia Programowego dla Szczecina zawartego w dniu 8 grudnia 2014 r. pomiędzy Radnymi VII kadencji Rady Miasta Szczecin i Prezydentem Miasta Szczecin Zarządzeniem Nr 459/15 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie Drugiego Porozumienia Programowego dla Szczecina Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie został powołany liderem projektu „Senior w mieście”.

W związku z tym podjęto prace nad jego realizacją, sporządzono inwentaryzację działań podjętych w 2019 r. na rzecz seniorów oraz wytyczono plan działań na lata następne.

Inwentaryzacja dotyczy:

- utrzymanie i rozwój placów aktywności fizycznej dla seniorów;
- „Przycisk życia” – instalowanie w domach seniorów objętych wsparciem MOPR przycisków wezwania pomocy, a także włączenie do działań w tym zakresie organizacji pozarządowych;
- rozwój zasobu mieszkań chronionych jako alternatywy do domów pomocy społecznej;
- rozwój i funkcjonowanie Dziennych Domów Pomocy Społecznej;
- rozwój i funkcjonowanie Dziennego Domu "Senior +";
- „Srebrny telefon dla Seniora";
- Posiłek dla seniora;
- Senior Klub i inne działania skierowane do seniorów.

2.6 „Przycisk życia”

W ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020 Obszar II „Solidarność pokoleń, aktywizacja i wspieranie osób starszych” cel operacyjny 2 „Rozszerzenie dostępności do usług opiekuńczych i wspierających dla seniorów” utworzono całodobowy monitoring osób samotnych, przewlekłe chorych „Przycisk życia”. Specjalnym systemem monitoringu objętych przez okres sierpnia 2016 r. do sierpnia 2019 r. było **85** seniorów.

Głównym zadaniem systemu było ułatwienie wezwania pomocy przez seniorów w sytuacji bezpośredniego zagrożenia za pośrednictwem urządzenia montowanego przez firmę MOBI CARE S.A.

Urządzenie to proste w obsłudze, pozwalało szybko zlokalizować położenie osoby wzywającej pomocy oraz umożliwia kontakt z Centrum Opieki.

W roku sprawozdawczym programem objętych było **40** osób.

Przez cały okres trwania umowy koszt obsługi systemu wyniósł **144 000,00 zł.**, całość przedsięwzięcia została sfinansowana z budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

Przez cały okres pilotażu seniorzy na bieżąco przekazywali do MOPR w Szczecinie informacje na temat funkcjonowania urządzeń. Osoby, które je otrzymywały to przede wszystkim samotni seniorzy, objęci wsparciem w formie usług opiekuńczych.

Najczęściej pojawiające się zastrzeżenia wskazywane przez użytkowników związane funkcjonowaniem systemu to: zbyt niska głośność urządzenia, niepożądane połączenia na urządzenia; obawa przed nowinkami technologicznymi; obawa przed dużym zużyciem prądu w trakcie ładowania urządzenia; część seniorów zwracała uwagę na to, że urządzenie jest ciężkie i nieporęczne.

2.7 „Aktywna integracja w Szczecinie”

A. Charakterystyka projektu

Celem głównym projektu jest rozwój w okresie od 01.10.2016 do 31.07.2019 instrumentów aktywnej integracji oraz pracy socjalnej wśród **513** klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie zagrożonych wykluczeniem społecznym z tytułu ubóstwa, niepełnosprawności, trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub przebywania w pieczy zastępczej. Wsparciem objęte zostaną osoby w wieku 15-64 lat, mieszkające w Szczecinie wraz z osobami z otoczenia (w sytuacji gdy będzie to uzasadnione), które będą kwalifikowały się do jednej z poniższych grup:

- 1) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub je opuszczające (200 Uczestników Projektu – 131 kobiet, 69 mężczyzn),
- 2) członkowie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (69 Uczestników Projektu – 49 kobiet, 20 mężczyzn)
- 3) osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, dotknięte ubóstwem (144 Uczestników Projektu – 70 kobiet, 74 mężczyzn),
- 4) osoby niepełnosprawne (100 Uczestników Projektu – 50 kobiet, 50 mężczyzn).

Tabela Nr 60 Struktura uczestników Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”

Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 11 Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020;		Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
1	osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019, poz.1507 ze zm.)	144	70	74
2	osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą	200	131	69
3	rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2019, poz.1111 ze zm.)	69	49	20
4	osoby z niepełnosprawnością – osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 ze zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 ze zm.)	100	50	50
RAZEM		513	300	213

W projekcie zostaną one objęte zindywidualizowaną ścieżką reintegracji obejmującą pracę socjalną oraz dopasowany do zdiagnozowanych na etapie rekrutacji deficytów zestaw instrumentów aktywnej integracji (m.in. wyjazdy socjoterapeutyczne, wsparcie asystentów rodzin, udział w Klubie Integracji Społecznej).

Uczestnicy w ramach projektu korzystają z:

- wsparcia pracowników socjalnych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej lub asystentów rodzin;
- zajęć socjoterapeutycznych (system warsztatów wyjazdowych wspierających rozwój kompetencji społecznych);
- Klubu Integracji Społecznej - w jego ramach podejmowane są działania aktywizujące zawodowo (zakres tych działań zgodny z regulaminem funkcjonującego KIS przy MOPR i obejmuje m.in. szkolenia, staże zawodowe, warsztaty z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe);
- zajęć edukacyjnych (system zajęć kompensacyjnych dla młodzieży uczącej się, celem poprawy wyników w nauce);
- treningu kompetencji i umiejętności społecznych;
- szkoleń zawodowych (przewiduje się organizację szkoleń podnoszących kompetencje i kwalifikacje dla 54 uczestników projektu;
- usług wspierających osoby niepełnosprawne (m.in. asystentów osób niepełnosprawnych).

Powyższe działania są uzupełniane wsparciem towarzyszącym m.in. w postaci opieki nad osobami zależnymi, finansowaniem kosztów dojazdu i wyżywienia w trakcie udziału w projekcie.

O kompleksowym wsparciu można mówić uwzględniając udział osób z otoczenia. W przypadku części uczestników projektu zakłada się zaangażowanie w proces reintegracji osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym (dzieci, współmałżonków).

Efektem realizowanych działań będzie zwiększenie kompetencji społecznych przez **513** Uczestników Projektu, nabycie kwalifikacji lub kompetencji zawodowych dzięki szkoleniom przez **54** Uczestników Projektu oraz doprowadzenie do podjęcia trwałego zatrudnienia **45** Uczestników Projektu.

Tabela Nr 61 Budżet Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”

ZADANIE 1. Aktywna integracja	3 591 000,00
ZADANIE 2. Zasiłki i pomoc w naturze	
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania w rodzinie zastępczej - 660 zł/1052 zł miesięcznie	749 250,00
Koszty pośrednie	651 037,50
Łącznie	4 991 287,50

B. Opis działań podjętych w 2019 r.

Zgodnie z złożeniami do projektu wprowadzono **153** osoby (w tym 3 osoby niepełnosprawne). Działania rekrutacyjne odbywały się zgodnie z opisanym we wniosku

o dofinansowanie procedurami uwzględniającymi zasady równości płci oraz barier i ograniczeń, z jakimi spotykają się potencjalni odbiorcy projektu.

Uczestnicy Projektu "Aktywna integracja w Szczecinie" w 2019 r.

Tabela Nr 62 Uczestnicy Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie” w 2019 r.

Nazwa grupy	Wartość docelowa		Wartość osiągnięta od początku realizacji projektu (narastająco)				
			I kwartał 2019	II kwartał 2019	III kwartał 2019	IV kwartał 2019	Razem
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Kobiety	300	36	13	4	1	54
	Mężczyźni	213	43	28	1	27	99
	Ogółem	513	79	41	5	28	153
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Kobiety	50	1	0	0	0	1
	Mężczyźni	50	0	2	0	1	3
	Ogółem	100	1	2	0	1	4

Po zawarciu kontraktów socjalnych osoby te otrzymały wsparcie w formie pracy socjalnej oraz w zależności od grupy zindywidualizowane wsparcie.

W 2019 r. kontynuowały swój udział w projekcie **osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą**. Osoby objęte wsparciem korzystały z pomocy specjalistów, jak również z zajęć kompensacyjnych i wyjazdów socjoterapeutycznych.

Tabela Nr 63 Młodzież przebywająca w pieczy zastępczej w wieku 15-18 lat – wykaz otrzymanego wsparcia w 2018/2019 r. edycja II GRUPA 1

Lp.	Nazwa instrumentu	Okres realizacji (data/godzina)	Miejsce udzielenia wsparcia
1	Wyjazd integracyjno-edukacyjny nr 1	21-23 września 2018r	Ośrodek „Gryf”, ul. Armii Krajowej 12 Międzywodzie
2	Kurs prawo jazdy kat. B	1 październik 2019-28 luty 2019 r. (szkolenia teoretyczne oraz zajęcia praktycznej nauki jazdy udzielane w różnych godzinach ustalonych z Uczestnikami Projektu indywidualnie)	Liga Ochrony Kraju - OSZK, ul. Św. Wojciecha 12 Szczecin
3	Wyjazd integracyjno-edukacyjny Nr 2	23-25 listopada 2018 r.	Hotel Gromada, ul. Babimojska 7 Poznań
4	Wyjazd integracyjno-edukacyjny Nr 3	4-10 luty 2019 r.	Hotel KARKONOSZE, ul. Papieża Jana Pawła II 33 Kamienna Góra
5	Praca socjalna	1 wrzesień-28 luty 2019 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalonych z Uczestnikami Projektu indywidualnie)	Wsparcie udzielane głównie w miejscu zamieszkania Uczestnika Projektu

Tabela Nr 64 Osoby opuszczające pieczę zastępczą w wieku 18-25 lat – rok 2019 edycja III GRUPA 1

Lp.	Nazwa instrumentu	Okres realizacji (data/godzina)	Miejsce udzielenia wsparcia
1	Indywidualne zajęcia kompensacyjne	11 marzec - 21 czerwiec 2019r.	OMNIA Centrum Edukacji, al. Wojska Polskiego 63 w Szczecinie; EFFECT Katarzyna Bieńkowska ul. Śląska 43a w Szczecinie oraz British Scholl Szkoła Języków Obcych ul. Struga 27 w Szczecinie
2	Kurs prawa jazdy kat. B	1 kwiecień 2019r.- 31 sierpień 2019r. (badania lekarskie) 1-11 kwiecień 2019 r. zajęcia teoretyczne) zajęcia praktycznej nauki jazdy ustalane z Uczestnikami indywidualnie w terminie od 10 maja 2019r. do 31 maja 2019r.	LIGA OBRONY KRAJU OŚRODEK SZKOLENIA ZAWODOWEGO KIEROWCÓW, ul. Św. Wojciecha 12; 70-001 Szczecin
3	Wyjazd integracyjno-edukacyjny nr 1	26 kwietnia-28 kwietnia 2019r.:	Ośrodek Wczasowy „Adria”, ul. Generała Władysława Sikorskiego 13, 72-344 Rewal
4	Wyjazd integracyjno-edukacyjny nr 2	30 czerwca -07 lipca 2019r	Ośrodek Wczasowy "Gryf", ul. Armii Krajowej 12, 72-415 Międzywodzie
5	Praca socjalna	1 marzec 2019r. - 31 grudzień 2019r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie	Wsparcie udzielane głównie w miejscu zamieszkania Uczestnika
6	Wyjazd integracyjno-edukacyjny nr 3	27 września 2019r. - 29 września 2019r	Sunny Hotel ul. Kowalewicka 12 B 60 - 002 Poznań
7.	Wyjazd integracyjno-edukacyjny nr 4	11-14 październik 2019 r.;	Hotel Śląsk ul. Oporowska 60, 53-434 Wrocław
8.	Indywidualne zajęcia kompensacyjne	08 październik 2019r. -20 grudzień 2019r	OMNIA Centrum Edukacji, al. Wojska Polskiego 63 w Szczecinie; British Scholl Szkoła Języków Obcych ul. Struga 27 w Szczecinie

W ramach projektu brały również udział **osoby niepełnosprawne**. Z powodu różnych dysfunkcji fizycznych i psychicznych, które utrudniają im funkcjonowanie w społeczeństwie, otrzymywały wsparcie nakierowane przede wszystkim na rozwój kompetencji miękkich. Dzięki wyjazdom integracyjnym połączonym z działaniami edukacyjnymi, terapeutycznymi i usprawniającymi, osoby te pracowały nad motywacją, zdobywały nowe umiejętności i kompetencje niezbędne do samodzielnego funkcjonowania w przestrzeni społecznej.

Tabela Nr 65 Osoby niepełnosprawne – rok 2018/2019 – edycja II GRUPA 2

Lp.	Nazwa instrumentu	Okres realizacji (data/godzina)	Miejsce udzielenia wsparcia
1	Wyjazd integracyjno-edukacyjny	17-21 września 2018 r.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy „MIRA MAR” ul. Leśników 1 Pogorzelica
2	Wyjazd integracyjno-edukacyjny	26 listopad – 9 grudzień 2018 r.	Hotel GALION ul. Stogi 20 Gdańsk
3	Wyjazd integracyjno-edukacyjny	11 luty-20 luty 2019 r.	Boutique Hotel's, ul. Kwiska 1-3 Wrocław
4	Praca socjalna	1 wrzesień 2018 r. – 28 luty 2019 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalonych z Uczestnikiem Projektu indywidualnie)	Wsparcie udzielane głównie w miejscu zamieszkania Uczestnika Projektu

Ostatnią grupą, która korzystała z instrumentów aktywnej integracji w 2019 r. były **osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym**.

Mając na uwadze dość specyficzne potrzeby tej grupy wsparcie zostało zorganizowane w ramach **Klubu Integracji Społecznej**.

Dzięki takiej formule uczestnicy Projektu otrzymywali wsparcie zmierzające do podniesienia kompetencji, które mają prowadzić do zwiększenia ich aktywności zawodowej, a w konsekwencji do podjęcia zatrudnienia.

Tabela Nr 66 Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – rok 2018/2019 – Edycja I GRUPA 4

Lp.	Nazwa instrumentu	Okres realizacji (data/godzina)	Miejsce udzielenia wsparcia
1	Wyjazd integracyjno-edukacyjny nr 1	26-28.10.2018r	Ośrodek Wczasowy "Wrzos", Łukęcin, ul. Słoneczna 14, 72-400 Kamień Pomorski
2	Wyjazd integracyjno-edukacyjny nr 21	23-25.11.2018r	Ośrodek Wczasowy "DOZAMEL", ul. Tadeusza Kościuszki 20, 78-100 Kołobrzeg
3	Wyjazd integracyjno-edukacyjny z elementami wizażu i stylizacji	25 styczeń 2019 r. -do 27 styczeń 2019 r.	Ośrodek Wczasowy "Wrzos", Łukęcin, ul. Słoneczna 14, 72-400 Kamień Pomorski
4	Praca socjalna	październik 2018 r. – styczeń 2019 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalonych z Uczestnikiem Projektu indywidualnie)	Wsparcie udzielane głównie w miejscu zamieszkania Uczestnika Projektu

Tabela Nr 67 Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – 2019 – Edycja II GRUPA 4

Lp.	Nazwa instrumentu	Okres realizacji	Miejsce udzielania wsparcia
1	Konsultacje z doradcą zawodowym	luty - marzec 2019 r. wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu	a. sala konferencyjna ROPR "Śródmieście" ul. Jagiellońska 62a; b. sala konferencyjna ROPR "Zachód" ul. Abramowskiego 19; c. sala konferencyjna ROPR "Prawobrzeże" ul. Struga 10/12; d. sala konferencyjna ROPR "Północ" ul. Strzałowska 9
2	Konsultacje ze specjalistą ds. rynku pracy	1 marca do 31 grudnia 2019 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie)	ROPR "Śródmieście" ul. Jagiellońska 62a.
3	Wyjazd integracyjno-edukacyjny nr 1	15-17 luty 2019r.	Ośrodek Wczasowy "Wrzos", ul. Słoneczna 14, 72-400 Łukęcin
4	Praca socjalna	1 luty 2019 r.- 31 grudnia 2019 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie)	Wsparcie udzielane głównie w miejscu zamieszkania Uczestnika.
5	Szkolenie zawodowe pn. "Sprzedawca z obsługą kas fiskalnych oraz obsługą komputera opartego na jednym z programów ECC lub ECDL"	18 marzec 2019 r. - 25 kwietnia 2019r. oraz 6-7 maj 2019 r.	Biuro Organizacji Pozarządowych Al. Piastów 1/6, Szczecin.
6	Szkolenie zawodowe pn. "Operator wózka jezdniowego"	Grupa I: od poniedziałku do czwartku od 09:00 do 15:00. 18-21.03.2019r., 25-28.03.2019r., 20.05-23.05.2019r., egzamin UDT 8:00, 24.05.2019r. Grupa II: od poniedziałku do czwartku od 09:00 do 15:00. 25-28.03.2019r., 01-04.04.2019r., 03-06.06.2019r., egzamin UDT 8:00 07.06.2019r.	Centrum Szkolenia i Doradztwa Celna 1, Szczecin 70-644

7	Szkolenie zawodowe pn. "Sprzedawca z obsługą kas fiskalnych oraz obsługą komputera opartego na jednym z programów ECC lub ECDL"	1 lipiec 2019r. – 21 sierpień 2019r.	ul. Mieszka I 61c, Collegium Balticum, Szczecin
8	Szkolenie zawodowe pn. "Operator wózka jezdniowego"	8 – 18 lipca 2019r. –	ul. Klonowica, Zespół Szkół Mechanicznych, wejście od strony warsztatu, przy stołówce, sala F1, Szczecin
9	Szkolenie zawodowe pn. "Uprawnienia elektroenergetyczne do 1 kV"	1 -10 lipca 2019 r.	XVI LO ul. Dunikowskiego 1 w Szczecinie (sala nr 5 parter)
10	Wyjazd integracyjno-edukacyjny dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie – wyjazd do Kołobrzegu	15-17 listopada 2019 r.	Ośrodek Wypoczynkowy „Gryf II” 78-100 Kołobrzeg, Konopnickiej 5
11	Wyjazd integracyjno - edukacyjny dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie – wyjazd nad morze	15-17 listopada 2019 r.	Ośrodek Sanatoryjno - Wypoczynkowy "Posejdon" 78-131 Dźwirzyno, Spacerowa 5
12	Szkolenie zawodowe pn. "Uprawnienia elektroenergetyczne do 1 kV"	25 listopada 2019r. – 3 grudnia 2019r.	Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich Ośrodek Doskonalenia Kadr w Szczecinie 71-341 Szczecin, Sabały 11A
13	Warsztaty motywacyjne z psychologiem i terapeutą	21 listopad 2019 r.	Dział Interwencji Kryzysowej al.. Papieża Jana Pawła II 42, sala nr 5.
14	Warsztaty Porozumiewanie niewerbalne - „Budowanie wizerunku”	12 grudzień 2019r.	Dział Interwencji Kryzysowej al. Papieża Jana Pawła II 42, sala nr 5.
15	"Warsztaty ekonomiczne - jak zarządzać budżetem?"	19 grudzień 2019 r.	Dział Interwencji Kryzysowej al. Papieża Jana Pawła II 42, sala nr 5.

W okresie sprawozdawczym prowadzono działania związane z wyłonieniem wykonawców usług aktywnej integracji..

W ramach projektu zostało zaangażowanych **41** pracowników zatrudnionych na stanowiskach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i pracowników socjalnych, którzy w związku ze zwiększonym wymiarem obowiązków wynikających ze wsparciem na rzecz Uczestników Projektu, otrzymywali dodatki specjalne.

Ww. personel został zrekrutowany z uwzględnieniem równości szans kobiet i mężczyzn. Jednocześnie został przeszkolony z zakresu polityki równościowej prowadzonej w projekcie wobec potencjalnych Uczestników Projektu.

Tabela Nr 68 Wskaźnik w projekcie „Aktywna integracja w Szczecinie” stan na dzień 31 grudnia 2019 r.

Wskaźnik produktu	Jednostka pomiaru	Uczestnicy Projektu	Wykonanie	Uwagi
liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoba	513	560	Wskaźnik zrealizowany
Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w programie	osoba	100	115	Wskaźnik zrealizowany
Wskaźnik rezultaty	jednostka pomiaru	Uczestnicy Projektu	Uczestnicy projektu	Uczestnicy projektu
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoba	54	35	Wskaźnik do osiągnięcia po zakończeniu realizacji działań w ramach Klubu Integracji Społecznej
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	osoba	160	143	Wskaźnik do osiągnięcia po zakończeniu realizacji działań w ramach Klubu Integracji Społecznej
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	osoba	45	10	Wskaźnik do osiągnięcia po zakończeniu realizacji działań w ramach Klubu Integracji Społecznej
Wskaźnik efektywności społeczno-zatrudnieniowej w wymiarze społecznym, w odniesieniu do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	%	x	84%	Wskaźnik zrealizowany
Wskaźnik efektywności społeczno-zatrudnieniowej w wymiarze zatrudnieniowym, w odniesieniu do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	%	x	5%	Wskaźnik do osiągnięcia po zakończeniu realizacji działań w ramach Klubu Integracji Społecznej
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po zakończeniu udziału w szkoleniach	osoba	54	35	Wskaźnik do osiągnięcia po zakończeniu realizacji działań w ramach Klubu Integracji Społecznej
Liczba osób, które uzyskały kompetencje po zakończeniu udziału w szkoleniach	osoba	54	35	Wskaźnik do osiągnięcia po zakończeniu realizacji działań w ramach Klubu Integracji Społecznej

2.8 „Kreator bezpieczeństwa”

Charakterystyka projektu

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w roku 2016 aplikował o pozyskanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, Osi priorytetowej VII, Włączenie społeczne, Działania 7.6 Wspieranie usług społecznych w interesie ogólnym.

Wniosek MOPR w Szczecinie został oceniony pozytywnie i otrzymał najwyższą kwotę dofinansowania w województwie zachodniopomorskim – 4 500 000 zł – na realizację zadania – projektu pn. „Kreator bezpieczeństwa”. Wartość całego projektu wyniesie 4 830 460 zł.

Realizacja projektu - od 1 lipca 2017 r. do 31 grudnia 2020 r.

Celem głównym jest rozszerzenie dostępności usług społecznych dla 173 mieszkańców Szczecina, w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. W ramach projektu zaplanowano:

- 1) utworzenie mieszkań chronionych dla osób w podeszłym wieku, co pozwoli na zapewnienie całodobowej opieki w warunkach domowych;
- 2) świadczenie usług opiekuńczych dla seniorów, aby zapewnić dłuższe funkcjonowanie we własnym środowisku;
- 3) rozwój pieczy zastępczej poprzez szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze;
- 4) rozwój pieczy zastępczej poprzez utworzenie nowych rodzinnych domów dziecka i pogotowi rodzinnych.

Efektom realizacji projektu będzie:

- 1) objęcie 90 nowych środowisk usługami opiekuńczymi;
- 2) utworzenie 26 nowych miejsc w mieszkaniach chronionych dla seniorów, planowane jest utworzenie 5 mieszkań;
- 3) utworzenie 4 nowych rodzinnych domów dziecka, pogotowi opiekuńczych dla 16 dzieci;
- 4) kompleksowe przeszkolenie 41 kandydatów na rodzinę zastępczą, którzy po ukończeniu przeszkolenia będą mogli utworzyć między innymi zawodowe rodziny zastępcze.

Działania Programu „Kreator Bezpieczeństwa” są spójne z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020.

Opis działań podjętych w 2019 r.

Zadanie 1

W okresie sprawozdawczym w ramach zadania 1 finansowano **14 miejsc** usług społecznych w trzech mieszkaniach chronionych. Wsparciem objęto w tym czasie **14 Uczestników Projektu**. Rekrutacja do mieszkań miała charakter ciągły, zgodny z polityką równości szans kobiet i mężczyzn.

W IV kwartale 2019 r. i I kwartale 2020 r. trwają prace nad uruchomieniem kolejnego mieszkania chronionego. W III kwartale 2019 r. po zakończeniu prac remontowo adaptacyjnych, odbywało się doposażenie lokali przy ul. Bolesława Śmiałego 36/1 oraz przy ul. Stanisława Żółkiewskiego 19/13-14.

W ramach projektu wszystkie działania dotyczące rekrutacji prowadzone są w sposób zgodny z politykami równościowymi. Dostęp do projektu jest zagwarantowany każdemu Uczestnikowi, bez względu na płeć. Tym niemniej zgodnie z zapisami wniosku, z uwagi na

strukturę klientów MOPR, w pierwszej kolejności informacje o ofercie projektu są kierowane do kobiet.

Wyrównując szanse w dostępie do projektu osobom niepełnosprawnym zagwarantowano specjalistyczne wsparcie (zlecane usługi są realizowane w obiektach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, a zatrudniony personel posiada nie tylko kwalifikacje, ale również doświadczenie w pracy z niepełnosprawnymi klientami).

Zadanie 2

W ramach tego zadanie świadczone były usługi opiekuńcze dla osób niesamodzielnych.

Od początku tego działania z usług skorzystało **90** osób.

Rekrutacja miała charakter ciągły, zgodny z polityką równości szans kobiet i mężczyzn.

W ramach projektu wszystkie działania dotyczące rekrutacji prowadzono w sposób zgodny z politykami równościowymi. Dostęp do projektu jest zagwarantowany każdemu Uczestnikowi, bez względu na płeć. Tym niemniej zgodnie z zapisami wniosku, z uwagi na strukturę klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w pierwszej kolejności informacje o ofercie projektu kierowane były do kobiet,

Wyrównując szansę w dostępie do projektu osobom niepełnosprawnym zagwarantowano specjalistyczne wsparcie (zlecane usługi są realizowane w obiektach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, a zatrudniony personel posiada nie tylko kwalifikacje, ale również doświadczenie w pracy z osobami niepełnosprawnymi).

Zadanie 3

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono drugą i czwartą edycję szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze. Do końca 2019 r. utworzono **3 rodziny zastępcze**, w których opiekę znalazło łącznie **9 dzieci**.

Tabela Nr 69 Uczestnicy Projektu „Kreator bezpieczeństwa” stan na dzień 31 grudnia 2019 r.

Uczestnicy		Wartość docelowa	Osoby zrekrutowane	Osoby do zrekrutowania
Zadanie 1	Osoby korzystające z mieszkań chronionych	26	15	9
Zadanie 2	Osoby korzystające z usług opiekuńczych	90	90	x
Zadanie 3	Osoby prowadzące lub korzystające z pieczy zastępczej	57	65	x
	a) osoby uczestniczące w kształceniu na kandydatów	56	56	x
	b) dzieci przebywające w pieczy zastępczej, w tym: • rodzinne domy dziecka 2 x 5 = 10; • rodziny zastępcze 2 x 3 = 6	16	9	7

Tabela Nr 70 Wskaźnik w projekcie „Kreator bezpieczeństwa” – stan na dzień 31 grudnia 2019 r.

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Liczba osób	Wykonanie	Uwagi
Liczba osób uczestniczących w kształceniu i/lub doskonaleniu związanym ze sprawowaniem pieczy zastępczej	osoba	41	56	Wskaźniki zrealizowany
Liczba nowoutworzonych miejsc świadczenia usług społecznych prowadzonych przez wnioskodawcę	sztuki	60 (26 miejsc w mieszkaniach chronionych, 18 opiekunów świadczących usługi opiekuńcze, 16 miejsc w rodzinach zastępczych)	41 (15 miejsc w mieszkaniach chronionych, 18 opiekunów świadczących usługi opiekuńcze, 9 miejsc w rodzinach zastępczych)	Wskaźnik w trakcie realizacji
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego, które zostały objęte wsparciem w ramach projektu	osoba	116 (tylko osoby z zadania 1 i 2)	106	Wskaźnik w trakcie realizacji
Liczba miejsc uruchomionych w mieszkaniach chronionych	sztuka	26	15	Wskaźnik w trakcie realizacji
Liczba utworzonych miejsc usług opiekuńczych	sztuka	18	18	Wskaźnik zrealizowany
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością	sztuka	0	3	Wskaźnik liczony w oparciu o oddane do użytku mieszkania chronione
Liczba osób objętych szkoleniem/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych	osoba	0	0	Nie dotyczy
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnością	projekt	0	3	Wskaźnik liczony w oparciu o oddane do użytku mieszkania chronione

2.9 „Samodzielni - kompleksowy system wsparcia dziecka i rodziny w Szczecinie”

Charakterystyka projektu

Projekt pn. "Samodzielni - kompleksowy system wsparcia dziecka i rodziny w Szczecinie" jest realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie oraz Centrum Opieki nad Dzieckiem im. Konstantego Maciejewicza w Szczecinie w ramach działania 7.6 - Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym.

Celem szczegółowym projektu jest zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. Typ projektu: rozwój usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Celem głównym projektu jest rozwój i zwiększenie dostępności usług społecznych dla 821 mieszkańców Szczecina w okresie od 01.06.2019 r. do 31.12.2022 r.

W ramach projektu planowane jest:

1. Rozszerzenie oferty wsparcia dziennego w 20 Placówkach Wsparcia Dziennego dla 320 dzieci i ich rodzin w okresie 01.06.2019 r. - 31.12.2022 r. - realizator Centrum Opieki nad Dzieckiem w Szczecinie;
2. Rozwój pieczy zastępczej poprzez utworzenie i uruchomienie od 01.01.2020 r. dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych do 14 osób oraz doskonalenie 105 osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w okresie 01.06.2019 r. - 31.12.2022 r. - realizator Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie i Centrum Opieki nad Dzieckiem w Szczecinie;
3. Zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej poprzez wsparcie 140 rodzin w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych w okresie 01.06.2019 r. - 31.12.2022 r. - realizator Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
4. Wsparcie procesu usamodzielniania się 150 wychowanków pieczy instytucjonalnej i rodzinnej w okresie 01.09.2019 r. - 31.12.2022 r. - realizator Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie i Centrum Opieki nad Dzieckiem w Szczecinie;
5. Rozwój poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego poprzez szkolenia i superwizje dla 120 pracowników instytucji wspierających rodziny w okresie 01.06.2019 r. - 31.12.2022 r. - realizator Centrum Opieki nad Dzieckiem w Szczecinie

Wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, dzieci z Placówek Wsparcia Dziennego, rodzice zastępczy oraz pracownicy systemu wsparcia rodziny:

- 1) 320 dzieci, wraz z rodzinami, z 20 Placówek Wsparcia Dziennego;
- 2) 22 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) 224 rodziców/opiekunów dzieci umieszczonych w pieczy lub zagrożonych umieszczeniem w pieczy, niewydolnych w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych;
- 4) 150 osób usamodzielnianych;
- 5) 105 rodziców zastępczych;

6) 120 osób będących kadrą Placówek Wsparcia Dziennego, asystenci rodziny, pracownicy socjalni.

Rezultatem projektu będzie:

- rozwój 20 istniejących Placówek Wsparcia Dziennego,
- utworzenie 2 placówek opiekuńczo-wychowawczo,
- podniesienie wiedzy i umiejętności 84 osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,
- usługi wsparcia dziennego w Placówkach Wsparcia Dziennego,
- deinstytucjonalizacja usług pieczy zastępczej,
- zapobieganie dysfunkcjom rodziny i profilaktyka umieszczania dziecka w pieczy zastępczej,
- usamodzielnienia,
- doskonalenie pieczy zastępczej,
- rozwój poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

Wartość projektu wynosi 9 901 925,09 zł, dofinansowanie z UE 8 416 636,32 zł.

Projekt "Samodzielni - kompleksowy system wsparcia dziecka i rodziny w Szczecinie" jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WZ 2014-2020.

Opis działań podjętych w 2019 r.

Zadanie 3 Zapobieganie dysfunkcjom rodziny i profilaktyka umieszczania dziecka w pieczy zastępczej

W okresie od 01.06.2019 roku do 31.12.2019 roku wyłoniony został Zespół intensywnej pracy z rodziną. W jego skład weszli: koordynator zespołu, 2 pracowników socjalnych, 3 asystentów rodziny i specjalista pracy z rodziną.

W okresie od 01.06.2019 roku do 31.12.2019 roku wsparciem objęto łącznie 21 rodzin - 23 uczestników projektu (22 osoby – 20 kobiet i 3 mężczyzn). Osiągnięto zatem zakładaną w projekcie na rok 2019 liczbę 20 rodzin do objęcia wsparciem. Zgodnie z przyjętym w pracy socjalnej i asystenturze trybem, wsparciem w pierwszej kolejności obejmowana była tzw. "głowa rodziny". W realizacji zadania przestrzegano zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn. W ramach wsparcia zrealizowano w dniach 28.10.2019 r. i 29.10.2019 r. warsztaty dla członków rodzin, które prowadził specjalista pracy z rodziną. W warsztatach udział wzięło 12 osób (10 kobiet i 2 mężczyzn). Rodziny wsparło też usługami psychologa i pedagoga. Zrealizowano 87 godzin wsparcia (30 godzin – pedagoga i 57 godzin psychologa).

Zadanie 5 Doskonalenie pieczy zastępczej

W okresie od 01.06.2019 roku do 31.12.2019 roku zatrudniony został w pełnym wymiarze czasu pracy psycholog. Wyłoniono także 2 planowanych wykonawców usług wsparcia psychologicznego dla rodziców zastępczych w sytuacjach kryzysowych. W okresie sprawozdawczym prowadzono nabór uczestników do zadania zgodnie z założeniami projektu oraz opracowanym Regulaminem rekrutacji i uczestnictwa w projekcie. W okresie od

01.06.2019 roku do 31.12.2019 roku wsparciem objęto 33 rodziny - łącznie 35 uczestników projektu (33 kobiety i 2 mężczyźni). Po zatrudnieniu psychologów przystąpiono do udzielania wsparcia w projekcie. Wsparciem psychologicznym objęto 28 osób:

- wsparcie psychologa etatowego – 15 osób;- wsparcie psychologa w sytuacjach kryzysowych dla rodziców zastępczych – 13 osób;

Kolejnym elementem wsparcia w ramach projektu było przeprowadzanie w miesiącu listopadzie szkolenia wyjazdowe dla rodziców zastępczych, w którym udział wzięło – 15 uczestników (13 kobiet i 2mężczyzn) z 13 rodzin.

Harmonogram wsparcia w projekcie pn.: "Samodzielni - kompleksowy system wsparcia dziecka i rodziny w Szczecinie"

- Od 25.06.2019 r. - Wsparcie zespołu intensywnej pracy z rodziną, udzielane w miejscu zamieszkania Uczestnika i/lub w siedzibie MOPR udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie;
- Od 29.07.2019 r. - Indywidualne doradztwo psychologiczne dla rodziców zastępczych ul. Słowackiego 13, 71-434, wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie;
- Od 13.08.2019r. - Poradnictwo psychologiczne w sytuacjach kryzysowych dla rodziców zastępczych, wsparcie udzielane w miejscu zamieszkania Uczestnika Projektu, udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie.

2.10. Cztery kąty na Trzeci Wiek

W marcu 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie złożył wniosek do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie o dofinansowanie projektu „Cztery Kąty na Trzeci Wiek”, który został pozytywnie zaopiniowany.

Termin realizacji projektu zaplanowano na okres: październik 2019 r. - grudzień 2023 r.

Kwota dofinansowania przeznaczona na realizację projektu: 4 283 182,39 zł.

Głównym celem i założeniem projektu jest rozwój i zwiększenie dostępności usług społecznych dla mieszkańców Szczecina w mieszkaniach wspomaganych w formie mieszkań wspieranych, zlokalizowanych na terenie Szczecina. W ramach projektu zaplanowano utworzenie i zapewnienie funkcjonowania 2 mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych. Mieszkania będą utworzone dla 13 osób, w tym mieszkanie dla 7 kobiet i 6 mężczyzn.

Do projektu zostaną zakwalifikowane osoby starsze, niepełnosprawne, niesamodzielne, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które z uwagi na wiek i stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w miejscu swojego zamieszkania oraz wymagają wsparcia.

W ramach projektu zaplanowano wydatki majątkowe:

- prace adaptacyjne (prace remontowo-wykończeniowe),
- zakup wyposażenia (zestaw mebli kuchennych).

Lokale stanowią zasoby Gminy Miasto Szczecin (Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego):

- ul. Chodkiewicza 10/2 (mieszkanie dla 6 mężczyzn),
- al. Piastów 70/4 (mieszkanie dla 7 kobiet).

W dniu 21.03.2019 r. zawarto porozumienie ze Szczecińskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego w sprawie przygotowania i zasiedlenia mieszkań wspieranych.

Realizacja niniejszego projektu w postaci dostosowania i zasiedlenia mieszkań chronionych po przeprowadzeniu prac adaptacyjnych i ich wyposażeniu będzie skutkować zwiększeniem:

- liczby mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych o dwa lokale,
- liczby miejsc o 13 w nowoutworzonych mieszkaniach wspieranych dla osób starszych i niepełnosprawnych. Osoby objęte tym systemem pomocy będą miały do dyspozycji formy wsparcia dopasowane do ograniczeń zdrowotnych, które pozwolą im na znaczną poprawę funkcjonowania w środowisku.

2.11 „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie przystąpił do konkursu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach resortowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” i otrzymał dofinansowanie do wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach: asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

1. W dniu 30 października 2019 r. zawarto umowę nr 590/S4/2019 w zakresie dofinansowania wynagrodzeń asystentów rodziny na kwotę 290 057,00 złotych.
2. W dniu 25 października 2019 r. zawarto umowę nr 588/S4/2019 w zakresie dofinansowania wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na kwotę 268 721,00 złotych.

2.12 „Program osłonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie przystąpił do konkursu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach programu osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” i otrzymał dofinansowanie na realizację dyżurów w punkcie konsultacyjnym i grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy.

W dniu 8 maja 2019 r. zawarto porozumienie nr 8/XXX/DPS/2019 na kwotę 18 180,00 złotych.

2.13 „Program Opieka wychnieniowa – edycja 2019”

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie przystąpił do konkursu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu „Opieka Wychnieniowa – edycja 2019” realizowanego w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (moduł III) i otrzymał dofinansowanie na wsparcie finansowe w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością.

W dniu 15 lipca 2019 r. zawarto umowę nr 562/ZPS-4/2019 r. na kwotę 4 136,96 złotych.

ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY

Zgodnie z założeniami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w celu zwiększenia efektywności działań w kolejnych latach, zachodzi konieczność:

1. Dostosowania poziomu zatrudnienia pracowników socjalnych do wymogów wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
2. Dostosowanie poziomu zatrudnienia pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do standardów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
3. Kontynuacja działań z alimentacją i windykacją należności poprzez utworzony zespół d.s. Windykacji i wzmocnienie kadrowe sekcji alimentacji i odpłatności za dps w Dziale Instytucji Pomocy Społecznej.
4. Kontynuowania działań rozwijających spójny system pomocy rodzinie w oparciu o ścisłą współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi.
5. Kontynuowanie działań związanych z tworzeniem specjalistycznych zespołów pracy socjalnej na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
6. Doskonalenia działań w zakresie wspierania rodziny poprzez rozwój poradnictwa specjalistycznego dostosowanego do indywidualnych potrzeb.
7. Poszerzania współpracy w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców miasta.
8. Rozwijania ofert dziennych i popołudniowych form opieki nad dziećmi, zwłaszcza z rodzin korzystających ze wsparcia MOPR w Szczecinie, objętych indywidualnym planem pracy socjalnej.
9. Dostosowania placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego do potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, nie wymagającej korzystania z ośrodków wsparcia.
10. Zwiększenia liczby miejsc w formach całodobowej i długoterminowej opieki nad osobami starszymi i przewlekle somatycznie chorymi w tym osobami bezdomnymi.
11. Utworzenie miejsc opieki wytnieniowej dla osób w podeszłym wieku.
12. Rozszerzenia czasowych form opieki całodobowej dla osób starszych i niepełnosprawnych.
13. Rozwój i doskonalenie oferty pomocy MOPR w Szczecinie w zakresie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania, dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.
14. Promowania, wsparcia i rozwoju rodzicielstwa zastępczego.
15. Rozwoju wolontariatu w zakresie wsparcia rodzin z dziećmi, osób starszych i niepełnosprawnych.
16. Rozwoju mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego dla osób starszych, niepełnosprawnych, rodzin zagrożonych bezdomnością, usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze.
17. Systematycznego podnoszenia kompetencji kadr pomocy społecznej.
18. Wdrażania nowych rozwiązań dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób i rodzin.
19. Zintegrowania systemów informatycznych instytucji działających w obszarze polityki społecznej miasta.
20. Stabilizacji zatrudnienia i odczuwalnego wzrostu wynagrodzeń pracowników MOPR.

21. Kontynuacji działań z zakresu integracji i aktywizacji społecznej poprzez korzystanie z dostępnych zewnętrznych środków finansowych.
22. Z uwagi na braki kadrowe pozyskiwanie do pracy osób posiadających kwalifikacje pracownika socjalnego poprzez współpracę z uczelniami organizując praktyki i staże.
23. Tworzenie miejsc czasowego i stałego całodobowego pobytu dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w formie mieszkań wspomaganych
24. Kluczowe problemy związane z realizacją działań w 2019 r. w ramach realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:
 - rotacja kadry - w roku 2019 z powodu rotacji kadry oraz problemów z pozyskaniem osób do zatrudnienia (w szczególności specjalistów) występowały trudności z ciągłością zatrudnienia na stanowiskach: koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz brak chętnych na stanowisko pedagoga.
 - brak wystarczającej liczby miejsc w pieczy zastępczej;
 - brak siedziby Działu Pieczy Zastępczej umożliwiającej obsługę zadań i klientów pod jednym adresem w warunkach umożliwiających indywidualne wsparcie klienta. Obecnie praca w dwóch różnych siedzibach oddalonych od siebie jest dodatkowym utrudnieniem pod względem organizacji pracy i efektywnego wykorzystania pracowników.

3. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH AKTÓW PRAWNYCH

1. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 poz. 2086 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. ,poz. 2277 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.),
5. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526), Ustawa dnia z dnia 10 września 2004 r. – Ratyfikacja Protokołu fakultatywnego do Konwencji o Prawach Dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii przyjętego w Nowym Jorku dnia 25 maja 2000 r. - (Dz. U. z 2004 r. Nr 238 poz. 2389), Protokół fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii, przyjętego w Nowym Jorku dnia 25 maja 2000 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 76 poz. 494);
6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 217 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. 1878 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1172 ze zm.);
9. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 ze zm.);
10. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE L 119 z 04.05.2016, s. 1, Dz. U L 127 z 23.05.2018, s. 2);
11. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511 ze zm.);
12. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019, poz. 300 ze zm.),
13. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1472 ze zm.),
14. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 ze zm.);
15. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1666 ze zm.);
16. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.);
17. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2473 ze zm.);
18. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.);
19. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.);
20. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282 ze zm.);

21. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.);
22. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.);
23. Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1544);
24. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2019 poz.473 ze zmianami);
25. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 926 ze zm.),
26. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1605 ze zm.);
27. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63 poz. 587);
28. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61 poz. 543 ze zm.);
29. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 189 poz. 1598 ze zm.);
30. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom (Dz.U. z 2019 poz. 1946);
31. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r. Nr 238, poz. 1586 ze zm.);
32. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458);
33. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2016 (Dz. U. poz. 460 ze zm.);
34. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017 (Dz. U. z 2017 r., poz. 837);
35. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2447);
36. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz.1245);
37. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń na asystenta rodziny (Dz. U. Nr 272, poz. 1608);
38. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. Nr 272, poz. 1609);
39. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720);
40. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2018 poz. 922);

41. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1788);
42. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1358),
43. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r. poz. 954);
44. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734 ze zm.);
45. Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15.10.2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (Monitor Polski z 2018 r. poz. 1007.
46. Uchwała Nr XXII/440/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawie osiedlenia w Gminie Szczecin rodzin narodowości polskiej – repatriantów z terenów azjatyckiej części byłego ZSRR;
47. Uchwała Nr XXVIII/566/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 8 listopada 2004 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będące w zakresie zadań własnych (zmieniona uchwałą Nr XXXVII/1123/14 z dnia 20.01.2014 r. oraz uchwałą Nr II/66/18 z dnia 18.12.2018 r.),
48. Uchwała Nr XXXVI/676/05 Rady Miasta Szczecin z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie określenia zasad częściowego lub całkowitego zwalniania rodziców z opłat za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej zmieniona Uchwałą Nr LII/1363/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Miasta Szczecin Nr XXXVI/676/05 z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie określenia zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia rodziców z opłat za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej;
49. Uchwała Nr LIV/1015/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie ustalenia organizacji oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej działające na terenie Miasta Szczecin;
50. Uchwała Nr LIV/1016/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (zmieniona Uchwałą Nr XI/241/15 z dnia 8 września 2016 r. Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z 2015 r. poz. 3810);
51. Uchwała Nr XLIII/1236/18 Rady Miasta Szczecin z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia - schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 3784);
52. Uchwała Nr XXII/580/08 Rady Miasta Szczecin z dnia 19 maja 2008 r. w sprawie zasad świadczenia usług przewozowych dla osób niepełnosprawnych oraz pobierania opłat za te usługi;
53. Uchwała Nr XVI/384/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020;
54. Uchwała Nr XLII/1062/09 Rady Miasta Szczecin z dnia 14 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia wysokości zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka oraz stawek na bieżące funkcjonowanie placówek rodzinnych w Szczecinie;
55. Uchwała Nr XXX/870/13 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2020”;

56. Uchwała Nr X/190/11 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 lipca 2011 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, w tym do wydawania decyzji administracyjnych;
57. Uchwała Nr IV/22/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 13 stycznia 2015 r. w sprawie zmiany statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
58. Uchwała Nr XLIV/1287/18 Rady Miasta Szczecin z dnia 11 września 2018 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (Dz. Urząd. Województwa Zachodniopomorskiego z 2018, poz. 4318);
59. Uchwała Nr II/22/18 Rady Miasta Szczecin z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Szczecin na 2019 rok.”;
60. Uchwała Nr III/80/19 Rady Miasta Szczecin z dnia 22 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia „Programu rozwoju pieczy zastępczej Gminy Miasto Szczecin na lata 2019-2021”;
61. Uchwała Nr XXIV/694/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 26 listopada 2012 r. w sprawie zmian w organizacji środowiskowych domów samopomocy;
62. Uchwała Nr VI/184/19 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 kwietnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zmian w organizacji środowiskowych domów samopomocy w Szczecinie;
63. Uchwała Nr XXIV/582/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2021;
64. Zarządzenie Nr 87/8 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie zasad sprawiania pogrzebu przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie osobom zmarłym na terenie Gminy Miasto Szczecin,
65. Zarządzenie Nr 521/11 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 28 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora pieczy zastępczej w Szczecinie;
66. Zarządzenie Nr 16/18 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 12 marca 2018 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
67. Zarządzenie Nr 49/18 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 3 sierpnia 2018 r. zmieniające Zarządzenie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
68. Zarządzenie Nr 9/19 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 21 stycznia 2019 r. zmieniające Zarządzenie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
69. Zarządzenie Nr 31/19 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 10 kwietnia 2019 r. zmieniające Zarządzenie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
70. Zarządzenie Nr 8/18 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 4 stycznia 2018 r. w sprawie funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie Miasto Szczecin;

71. Zarządzenie Nr 92/18 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w 2018 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Miasto Szczecin (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 1259);
72. Zarządzenie 102/19 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w 2019 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Miasto Szczecin (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z 2019 r. poz. 1442),
73. Zarządzenie Nr 117/18 z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca 2018 r. w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Miasta Szczecin (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 1372);
74. Zarządzenie Nr 103/19 z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca 2019 r. w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Miasta Szczecin (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z 2019 r. poz. 1443);
75. Zarządzenie Nr 137/18 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie ustalenia średniego dziennego kosztu posiłku, średniego miesięcznego kosztu usług oraz opłaty za transport szczecińskich ośrodków wsparcia, finansowanych w ramach realizacji zadań własnych Gminy Miasta Szczecin;
76. Zarządzenie Nr 125/19 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie ustalenia średniego dziennego kosztu posiłku, średniego miesięcznego kosztu usług oraz opłaty za transport szczecińskich ośrodków wsparcia, finansowanych w ramach realizacji zadań własnych Gminy Miasta Szczecin;

4. WYKAZ TABEL

<i>Tabela Nr 1 Liczba rodzin i osób występujących w tych rodzinach korzystających w 2018 r. i 2019 r. z pomocy MOPR w Szczecinie z podziałem na występujące problemy oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina</i>	10
<i>Tabela Nr 2 Struktura rodzin i osób korzystających w 2018 r. i w 2019 r. z pomocy MOPR w Szczecinie oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina</i>	12
<i>Tabela Nr 3 Wykaz schronisk i noclegowni funkcjonujących na terenie Szczecina, liczba miejsc w okresie letnim i zimowym od 2019 r.</i>	15
<i>Tabela Nr 4 Liczba osób, którym w 2018 r. i w 2019 r. przyznano pomoc w formie zasiłku stałego, liczba świadczeń, kwota świadczeń</i>	16
<i>Tabela Nr 5 Liczba osób, którym w 2018 r. i w 2019 r. przyznano pomoc w formie zasiłku okresowego, liczba świadczeń i kwota świadczeń</i>	18
<i>Tabela Nr 6 Przyznana pomoc w formie zasiłku celowego w 2018 r. i w 2019 r., liczba świadczeń, kwota świadczeń oraz średnia wysokość jednego świadczenia</i>	19
<i>Tabela Nr 7 Liczba osób usamodzielnionych, liczba i kwota świadczeń wypłaconych w 2018 r. i w 2019 r.</i>	21
<i>Tabela Nr 8 Liczba osób, którym przyznano w 2018 r. i w 2019 r. pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z podziałem na płeć, wiek, oraz osoby samotne i w rodzinie.</i>	23
<i>Tabela Nr 9 Liczba osób korzystających w 2018 r. i w 2019 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie</i>	24
<i>Tabela Nr 10 Liczba osób korzystających w 2018 r. i w 2019 r. z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie.....</i>	25
<i>Tabela Nr 11 Koszty przyznanej w 2018 r. i w 2019 r. pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, średni koszt jednej godziny oraz średnia roczna i miesięczna ilość przyznanych godzin jednej osobie, ilość wystawionych decyzji</i>	25
<i>Tabela Nr 12 Działania egzekucyjne w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2019 r.....</i>	25
<i>Tabela Nr 13 Należności za lata 2017-2019</i>	26
<i>Tabela Nr 14 Liczba osób, liczba świadczeń oraz koszt opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w 2019 r.</i>	27
<i>Tabela Nr 15 Mieszkania chronione będące w zasobie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2019 r.</i>	28
<i>Tabela Nr 16 Pomoc przyznana w ramach: wieloletniego programu: Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2018 r. oraz w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”w roku 2019 z podziałem na formy pomocy w roku 2018 i 2019.</i>	30
<i>Tabela Nr 17 Domy pomocy społecznej, liczba miejsc, liczba osób przebywających, liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps w 2018 r. i w 2019 r.</i>	33
<i>Tabela Nr 18 Liczba mieszkańców Szczecina przebywających w domach pomocy społecznej poza Szczecinem oraz koszty ich utrzymania w 2018 r. i w 2019 r.....</i>	34
<i>Tabela Nr 19 Działania egzekucyjne w zakresie pokrycia kosztów pobytu w domu pomocy społecznej z 2019 r.....</i>	35
<i>Tabela Nr 20 Należne opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej członka rodziny w latach 2017-2019.....</i>	35
<i>Tabela Nr 21 Ośrodki wsparcia, liczba miejsc, liczba osób przebywających i liczba osób oczekujących na umieszczenie w 2018 r. i w 2019 r.....</i>	36
<i>Tabela Nr 22 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2018 r. i w 2019 r.....</i>	38
<i>Tabela Nr 23 Wykształcenie klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2019 r.....</i>	38
<i>Tabela Nr 24 Kategorie zgłaszanych problemów do Działu Interwencji Kryzysowej w 2018 r. i w 2019 r.....</i>	40
<i>Tabela Nr 25 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie przemocy w rodzinie w 2019 r.</i>	41
<i>Tabela Nr 26 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie stosowania przemocy poza rodziną w 2019 r.....</i>	41
<i>Tabela Nr 27 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z uzależnieniem w 2019 r.....</i>	42
<i>Tabela Nr 28 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z problemami socjalnymi w 2019 r.....</i>	42
<i>Tabela Nr 29 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z kryzysami rodzinnymi w 2019 r.</i>	42
<i>Tabela Nr 30 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z sytuacją zdrowotną i emocjonalną w 2019 r.</i>	43
<i>Tabela Nr 31 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z kryzysami sytuacyjnymi w 2019 r.</i>	43
<i>Tabela Nr 32 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych katastrofami i wypadkami w 2019 r.</i>	43
<i>Tabela Nr 33 Pozostałe kategorie zgłaszanych problemów w 2019 r.</i>	44
<i>Tabela Nr 34 Podjęte przez pracowników Działu Interwencji Kryzysowej działania na rzecz klientów w 2019 r.</i>	44
<i>Tabela Nr 35 Źródło pozyskania informacji o możliwości skorzystania z Hostelu w 2019 r.</i>	45

Tabela Nr 36 Liczba założonych „Niebieskich Kart” z podziałem na podmiot je zakładający w latach 2018 i 2019	48
Tabela Nr 37 Osoby bezdomne objęte pomocą w 2019 r.	54
Tabela Nr 38 Przeprowadzone zadania audytowe w roku 2019.....	61
Tabela Nr 39 Szczegółowe zestawienie przeprowadzonych w 2019 r. kontroli.....	62
Tabela Nr 40 Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące na terenie Szczecina w 2019 r.....	72
Tabela Nr 41 Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w pierwszym i drugim półroczu 2019r. .	74
Tabela Nr 42 Zestawienie liczbowe uczestników kolonii letnich w latach 2016-2019	75
Tabela Nr 43 Liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci narastająco w 2018 r. i w 2019 r.....	81
Tabela Nr 44 Liczba rodzin zastępczych i liczba przebywających w nich dzieci według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.	82
Tabela Nr 45 Napływ dzieci do pieczy zastępczej w 2018 r. i 2019 r.- dotyczy dzieci po raz pierwszy umieszczanych w pieczy zastępczej	82
Tabela Nr 46 Odpływ dzieci z pieczy zastępczej w 2018 r. 2019 r.	83
Tabela Nr 47 Rodzaje, liczba i kwota świadczeń przyznanych w ramach rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r.	85
Tabela Nr 48 Liczba i kwota wypłaconych świadczeń w 2019 r.	87
Tabela Nr 49 Liczba i kwota wypłaconych świadczeń w ramach realizacji programu „Dobry start” w 2019 r.	87
Tabela Nr 50 Pomoc na usamodzielnienie udzielona w 2019 r.....	88
Tabela Nr 51 Dofinansowanie w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych z podziałem na rodzaje dofinansowania, liczbę osób i kwotę, w 2018 r. i w 2019 r.....	101
Tabela Nr 52 Liczba osób przewiezionych w 2018 r. i w 2019 r. przez Sekcję Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych	102
Tabela Nr 53 Dane dotyczące funkcjonowania SOKON w latach 2017, 2018, 2019.....	103
Tabela Nr 54 Rodzaje i ilość wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego w latach 2018 i 2019	103
Tabela Nr 55 Realizacja programu „Aktywny Samorząd” na dzień 31 grudnia 2019 r.	104
Tabela Nr 56 Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.	116
Tabela Nr 57 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2019 r.	117
Tabela Nr 58 Wykaz jednostek, liczba miejsc i zadania wykonywane przez osoby skierowane do pracy w ramach prac społecznie użytecznych w 2019 r.....	119
Tabela Nr 59 Opuszczenie kolonii przed zakończeniem turnusu w 2019 r.....	124
Tabela Nr 60 Struktura uczestników Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”	140
Tabela Nr 61 Budżet Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”	141
Tabela Nr 62 Uczestnicy Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie” w 2019 r.	142
Tabela Nr 63 Młodzież przebywająca w pieczy zastępczej w wieku 15-18 lat – wykaz otrzymanego wsparcia w 2019 r.	142
Tabela Nr 64 Osoby opuszczające pieczę zastępczą w wieku 18-25 lat – rok 2019	143
Tabela Nr 65 Osoby niepełnosprawne – rok 2018/2019 – edycja II GRUPA 2.....	144
Tabela Nr 66 Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – rok 2019/2020.....	144
Tabela Nr 67 Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym 2019 EDYCJA II Grupa 4.....	145
Tabela Nr 68 Wskaźnik w projekcie Aktywna Integracja w Szczecinie, stan na 31.12.2019 r.	147
Tabela Nr 69 Uczestnicy Projektu „Kreator bezpieczeństwa” stan na dzień 31 grudnia 2019 r.....	149
Tabela Nr 70 Wskaźnik w projekcie „Kreator bezpieczeństwa” – stan na dzień 31 grudnia 2019 r.	150

5. WYKAZ RYSUNKÓW

Rysunek Nr 1 Odsetek mieszkańców Szczecina korzystających z pomocy MOPR w stosunku do wszystkich mieszkańców Szczecina w 2019 r.	11
Rysunek Nr 2 Struktura rodzin i liczba osób w tych rodzinach korzystających z pomocy MOPR w Szczecinie w 2019 r.	13
Rysunek Nr 3 Osoby korzystające z pomocy w formie zasiłku stałego w 2019 r.	17
Rysunek Nr 4 Powody korzystania z pomocy w formie zasiłku okresowego w 2019 r.	18
Rysunek Nr 5 Liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych na przestrzeni 4 lat	24
Rysunek Nr 6 Osoby korzystające z różnych form pomocy w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”.	31
Rysunek Nr 7 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2019 r.	38
Rysunek Nr 8 Wykształcenie klientów DIK w 2019 r.	39
Rysunek Nr 9 Pozycja na rynku pracy klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2019 r.	39
Rysunek Nr 10 Ulotka informująca gdzie można szukać pomocy dla osoby bezdomnej	53
Rysunek Nr 11 Ulotka informacyjna „SREBRNY TELEFON DLA SENIORA”	58
Rysunek Nr 12 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2019 r.	117